

Økonomiske analyser

Nr. 6 – 1992

Konjunkturtendensene for Norge og utlandet

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo – Tlf. (02) 86 45 00

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå og utkommer med 9 nummer i året. Innholdet omfatter nye nasjonalregnskapstall, oversikter over konjunkturutviklingen i Norge og i utlandet og artikkelstoff med samfunnsøkonomisk innhold. Første nummer hvert år inneholder Økonomisk utsyn over året som gikk.

Economic Survey

Utvalgte deler av Økonomiske analyser utgis også på engelsk. Economic Survey utkommer fire ganger i året. Innholdet omfatter økonomisk utsyn over året som gikk, kvartalsvise konjunkturoversikter og utvalgte artikler. Economic Survey nr. 1 inneholder en engelsk oversettelse av utvalgte deler av Økonomisk utsyn.

Redaksjon: Olav Bjerkholt (ansv.), Ådne Cappelen, Eystein Gjelsvik, Olav Ljones, Øystein Olsen, Tor Skoglund

Redaksjonssekretærer: Wenche Drzwi (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau (konjunkturoversikter mv.).

Redaksjonen kan kontaktes på

Adresse: Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo

Tlf.: (02) 86 45 00

Telefax: (02) 11 12 38

Økonomiske analyser (ØA) og Economic Survey (ES) kan bestilles i abonnement fra SSB, Salg- og abonnementservice.

Pris for årsabonnement	(ØA) kr. 310,-
" " "	(ES) kr. 120,-

Publikasjonene kan også kjøpes i løssalg fra SSB og alle bokhandlere i Norge.

Pris for ØA 1/92	kr. 60,-
------------------	----------

– for øvrige nummer	kr. 50,-
---------------------	----------

Pris for ES er	kr. 40,-
----------------	----------

Akademika – Avdeling for offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
0033 Oslo

Tel.: (02) 11 67 70
Telefax: (02) 42 05 51

Økonomiske analyser

Nr. 6 – 1992

INNHold

Konjunkturtendensene i Norge og utlandet

	Side
SAMMENFATNING.....	3
KONJUNKTURUTVIKLINGEN I UTLANDET	12
INTERNASJONALE MARKEDSFORHOLD	
Internasjonale varemarkeder.....	23
Utviklingen i verdenshandelen.....	25
Det internasjonale penge- og valutamarkedet.....	26
KONJUNKTURUTVIKLINGEN I NORGE	
Bedriftene.....	28
Olje- og gassutvinning.....	28
Industri og bergverk	31
Bygge- og anleggsvirksomhet.....	35
Elektrisitetsforsyning.....	36
Privat tjenesteyting	37
Offentlig forvaltning	39
Arbeidsmarkedet.....	41
Lønns- og prisutviklingen.....	44
Lønnsutviklingen.....	44
Konsumprisindeksen.....	44
Husholdningene	46
Disponibel realinntekt.....	46
Spareraten	46
Privat konsum	47
Boliginvesteringene.....	49
Utenriksøkonomi og disponibel inntekt for Norge.....	50
UTSIKTENE FOR 1992 OG 1993.....	52
ØKONOMISK-POLITISK KALENDER	55
TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG	57

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo – Tlf. (02) 86 45 00

Konjunkturtendensene

Datagrunnlaget for denne konjunkturoversikten er først og fremst det kvartalsvise nasjonalregnskapet. Kvartalsberegningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg.

Arbeidet med Konjunkturtendensene blir utført ved Økonomisk analysegruppe i Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Innholdet kan fritt gjengis dersom SSB oppgis som kilde. Spørsmål om konjunkturutviklingen i Norge og utlandet kan rettes til Knut Moum eller Øystein Olsen.

Arbeidet med denne rapporten ble avsluttet onsdag 2. september 1992.

Publiseringsplan for Økonomiske analyser 1992

Publiseringsmåned ¹⁾	Innhold	Siste regnskapsperiode
februar	Økonomisk utsyn	4.kv. 1991 (anslag)
mars	Artikler	-
april	Nasjonalregnskap	året 1990
mai	Nasjonalregnskap	4. kv. 1991 og året 1991
juni	Konjunkturtendensene	1. kv. 1992
september	Konjunkturtendensene	2. kv. 1992
oktober	Artikler	-
november	Artikler	-
desember	Konjunkturtendensene	3.kv. 1992

1) Økonomiske analyser utgis normalt første mandag i publiseringsmåned.

Sammenfatning

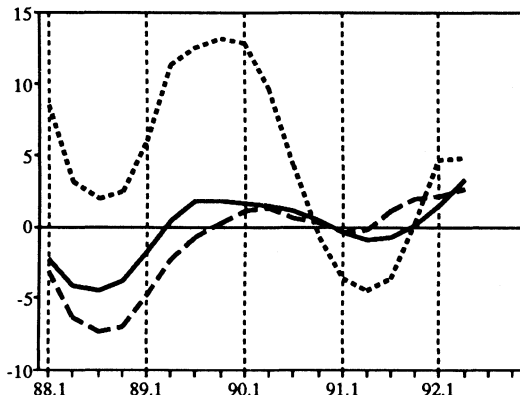
Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser at etterspørselen fra fastlands-Norge vokste med 2 prosent (sesongjustert) i 2.kvartal i år, etter en nedgang på nær 1 prosent i 1.kvartal. Oppsvinget kan i stor grad føres tilbake til utviklingen i privat konsum. Investeringene i fastlands-Norge tok seg imidlertid også opp, men viser fortsatt sesongjustert nedgang fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Offentlig etterspørsel (konsum og investeringer) fortsatte å vokse i de to første kvartalene i 1992.

De kraftigste vekstimpulsene i norsk økonomi så langt i 1992 har kommet fra oljevirksomheten. Påløpte oljeinvesteringer, som måler den løpende investeringsaktiviteten i oljevirksomheten, er anslått å øke med over 15 prosent i volum fra 1991 til 1992. Den høye og sterkt voksende aktiviteten gir betydelige vekstimpulser til andre norske næringer, og varen viktig faktor bak produksjonsvekst i industrien og i deler av tjenesteytende virksomhet gjennom første halvår 1992. BNP for fastlands-Norge vokste med 2,2 prosent (sesongjustert) fra 1. til 2.kvartal i år, etter svak nedgang i 1.kvartal.

Eksporten av tradisjonelle varer tok seg klart opp i 1.kvartal i år fra et lavt nivå mot slutten av 1991. De lave eksporttallene i siste halvdel av fjoråret skyldes imidlertid vedlikeholdsstans på Mongstad-raffineriet. Hvis raffinerte oljeprodukter og elektrisk kraft holdes utenom, har tradisjonell vareeksport endret seg lite det siste året.

UNDERLIGGENDE TENDENS

(Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate.)

— BNP u. olje og sjøfart Tradisjonell vareeksport - - - Ettersp. fra fastl.-Norge

Kilde: SSB.

AKU-tall for første halvår i år tyder på at nedgangen i utførte timeverk og antall sysselsatte fortsetter, men i et klart svakere tempo enn fram til sommeren 1991. Vekst i arbeidsstyrken har også bidratt til at ledigheten nådde opp i en rate på 6 prosent (sesongjustert) i 2.kvartal i år. Arbeidsdirektoratets oppgaver over antallet registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak fram til juli i år, viser også at arbeidsledigheten fortsetter å øke.

Prisstigningstakten i Norge, målt ved veksten i konsumprisindeksen fra samme måned året før, lå

KONJUNKTURTENDENSENE I HOVEDTREKK

Vekst fra forrige kvartal. Prosent
Sesongjustert¹⁾

	91.3	91.4	92.1	92.2
Realøkonomiske volumindikatorer				
Innenlandsk anvendelse	-1,6	3,8	-5,5	4,4
- etterspørsel fra fastlands-Norge	2,1	0,7	-0,9	2,0
- privat konsum	2,2	0,7	-0,6	2,0
- offentlig konsum	2,1	-1,7	3,9	-0,8
- bruttoinv. i fast kapital, fastlands-Norge	1,5	4,7	-8,8	6,4
Eksport	-1,9	1,6	6,5	1,1
- tradisjonelle varer	-3,8	-1,0	6,4	-0,6
Import	-4,7	9,1	-6,6	6,9
- tradisjonelle varer	-3,8	5,0	-1,4	0,3
BNP	-0,6	0,9	0,6	1,8
- fastlands-Norge	-0,6	0,3	-0,4	2,2

Arbeidsmarkedet

Utførte ukeverk	0,1	0,4	-0,5	-0,8
Sysselsatte personer	1,1	-0,3	-0,6	0,0
Arbeidsledighetsrate, nivå ²⁾	5,7	5,7	5,8	6,0

Priser

Konsumprisindeksen ³⁾	3,4	2,3	2,4	2,4
----------------------------------	-----	-----	-----	-----

Utenriksregnskap

Driftsbalansen, milliarder kroner ⁴⁾	12,3	2,4	5,5	2,0
---	------	-----	-----	-----

1) Se teknisk merknad om kvartalsregnskapet.

2) Arbeidsledighetstallene er gitt som sesongjusterte nivå²⁾ i prosent.

3) Prosentvis vekst fra samme kvartal året før.

4) Tallene for driftsbalansen er gitt som ujusterte nivå⁴⁾ i mrd. kroner.

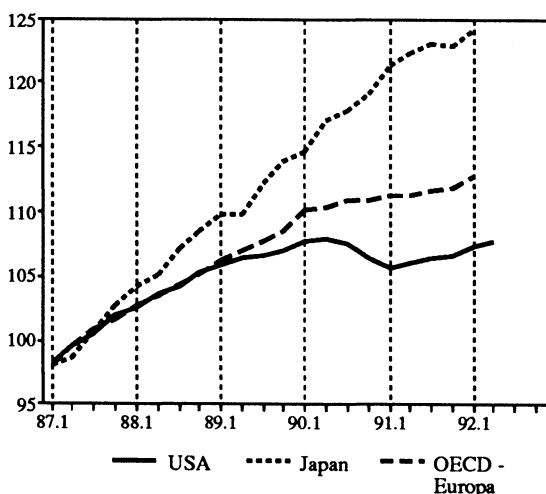
forholdsvis stabilt rundt 2,4 prosent gjennom første halvår 1992, men avgiftsøkninger trakk 12-månedersveksten opp i 2,5 prosent i juli. Prisstignings-takten hos våre handelspartnere er på vei nedover, og lå i første halvår i år knapt 1 prosentpoeng over inflasjonstakten i Norge.

Foreløpige beregninger viser at overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet ble redusert fra nær 18 milliarder kroner i første halvår i 1991 til rundt 7,5 milliarder kroner i samme periode i år. De viktigste årsakene til denne nedgangen i driftsbalansen er et betydelig fall i prisene på råolje og andre norske eksportprodukter, samt store utbetalinger av aksjeutbytte fra oljesektoren til utlandet.

Internasjonal økonomi: Bremses oppgangen?

Sesongjusterte tall for bruttonasjonalproduktet (BNP) viser at konjunkturutviklingen i USA nådde et bunnpunkt i 1.kvartal 1991. Etter det har imidlertid oppgangen vært nølende og svakere enn ventet. På bakgrunn av flere nedslående økonomiske indikatorer den siste tiden, er det nå tvilsomt om den økonomiske veksten vil skyte noe særlig mer fart i innværende år. Både konsum- og investerings- etterspørselen har utviklet seg svakere enn det som er vanlig i denne fasen av konjunkturutviklingen. I likhet med situasjonen i en rekke andre OECD-land har dette sammenheng med at husholdninger og bedrifter har økt sine netto fordringer etter perioder med sterk gjeldsøkning. Trolig er denne tilpasningen kommet lenger i USA enn i Europa. Sammen med et lavt rentenivå, har dette bidratt til et oppsving i boliginvesteringene i USA. Sterk produktivtetsvekst og økende lønnsomhet i næringslivet vil trolig også stimulere investeringsetterspørselen utenom bolig utover i 1992 og i 1993.

BRUTTONASJONALPRODUKT
1987=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: OECD.

I Japan har veksttakten i økonomien avtatt betydelig gjennom det siste året. BNP-veksten antas å falle gjennom året fra det relativt høye nivået på 4,5 prosent i første kvartal i år, slik at veksten for 1992 under ett kan komme ned mot 2 prosent. Det er særlig innenlandsk etterspørsel som har vist svikt, mens eksporten har holdt seg godt oppe - delvis som en følge av økte leveranser til andre asiatiske land. Det ligger dermed an til rekordhøyt overskudd på driftsbalansen med utlandet i 1992, og japanske myndigheter har på denne bakgrunn vært under press for å stimulere økonomien ved finanspolitiske tiltak. Så langt har regjeringen først og fremst søkt å motvirke nedgangskonjunkturen ved rentesenkninger. Mot slutten av august ble det imidlertid offentliggjort en finanspolitisk tiltakspakke for budsjettåret 1992 (fram til 31. mars 1993) på tilsammen 85 mrd. dollar. Dette utgjør 2,3 prosent av BNP, og er ventet å gi en vesentlig stimulans til den økonomiske veksten, spesielt i 1993.

Konjunktursituasjonen i Europa er fortsatt preget av svak vekst, høy og tildels økende arbeidsledighet og et høyt rentenivå. Hevingen av diskontoen i Tyskland må først og fremst tolkes som et signal om at den tyske sentralbanken ikke anser situasjonen moden for en lettelse i rentepolitikken; inflasjonstakten og pengemengdeveksten i Tyskland må først ned. Med frie kapitalbevegelser og den tradisjonelt sterke stillingen til tyske mark, bestemmer den tyske pengepolitikken langt på vei rentenivået i de øvrige vest-europeiske landene. Pengemarkedsrentene i de store europeiske landene steg da også i kjølvannet av den tyske diskontohevingen, muligens som et resultat av forventninger om en påfølgende økning av den mer betydningsfulle tyske Lombardrenten. Et fransk nei til Maastrichtavtalen 20. september kan utløse forventninger om kursjusteringer innenfor ERM og dermed gi økt press mot utsatte valutaer som pund og lire. Uansett synes det ikke å ligge an til noen rentenedgang av betydning i Europa i innværende år.

Det vedvarende høye rentenivået, finansiell konsolidering i husholdninger og bedrifter og forsinket oppgang i den amerikanske økonomien er viktige forklaringer på at prognosene for BNP-veksten i 1992 for mange europeiske land er blitt nedjustert. I Tyskland (vest) regnes det nå med en vekst i BNP fra 1991 til 1992 på bare 1 prosent, mot 3,2 prosent året før. I tillegg til klart svakere utvikling i innenlandsk etterspørsel, vil eksportveksten ventelig reduseres fra over 12 prosent i 1991 til rundt 3 1/2 prosent i innværende år.

I Storbritannia har konjunkturedgangen flatet noe ut, men BNP-veksten vil kunne bli negativ for andre år på rad. Etterspørselsbildet er velkjent fra mange andre land: svak konsumetterspørsel og fall i boligbyggingen og i investeringene i næringslivet. Arbeidsledigheten har økt betydelig de siste to åre-

ne. Ledighetsprosenten vil kunne komme opp i nær 11 prosent i 1992, en økning på 2 prosentpoeng fra 1991.

Sverige er inne i et kraftig konjunkturtilbakeslag. Etter nedgang i BNP i 1991, peker de mest optimistiske prognosene nå mot nullvekst i 1992 og bare en svak oppgang i BNP i 1993. Nedgangskonjunktoren inntraff senere i Sverige enn i de fleste andre europeiske landene, men landet har det siste året opplevd produksjonsnedgang og en meget raskt økende arbeidsledighet. Den registrerte ledigheten steg fra 4,2 prosent i april i år til 6,5 prosent i juli, en dramatisk økning selv når en korrigerer for at ledigheten sesongmessig øker noe i sommermånedene. Den kraftige økningen i ledigheten har bidratt til en sterk vekst i de offentlige budsjettunderskuddene. Dette har vært medvirkende til et press oppover på de svenske pengemarkedsrentene og en betydelig valutautgang, spesielt i slutten av august. For å motvirke disse tendensene og forhindre ytterligere spekulasjoner mot svenske kroner hevet den svenske sentralbanken dagslånsrenten på lån til bankene fra 13 til 16 prosent den 27/8 d.å. Dersom tilliten til regjeringens politikk gjenopprettes i markedet, kan det ventes at sentralbankrenten vil bli satt ned igjen i løpet av ganske kort tid.

I Danmark har konjunktursituasjonen vært om lag uforandret det siste året; moderat vekst i produksjon og privat konsum, betydelig eksportøkning, mens investeringsetterpørselen henger noe etter. Et hovedproblem i økonomien er stadig den høye arbeidsledigheten på rundt 11 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten ventes å bli liggende på over 10 prosent også i 1993. En betydelig offentlig gjeld gir liten frihet i finanspolitikken, som er forholdsvis stram.

Oljeprisene har de siste månedene pendlet rundt 20 US dollar, med en noe svakere tendens i siste halvdel av august. Prognosene for etterspørselen etter råolje går i retning av svak vekst. Med et moderat nivå på oljelagrene og fortsatt embargo mot irakiske oljeleveranser, kan det ligge an til at oljeprisene sesongmessig tar seg noe opp utover høsten og vinteren i år. Med dagens lave dollarkurs, ligger det likevel an til en klar nedgang i oljeprisene regnet i norske kroner fra 1991 til 1992. Fra et nivå på 133 kroner pr. fat i fjor kan prisene komme ned mot 115 kroner pr. fat som gjennomsnitt i 1992.

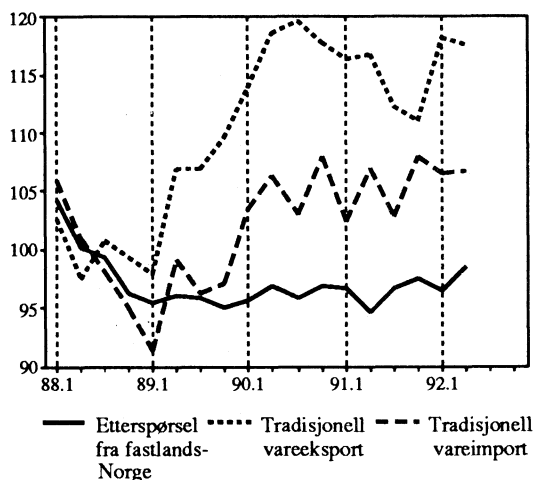
Norge: Svak vekst i eksporten av tradisjonelle varer

Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) økte samlet eksport med 7,9 prosent sesongjustert fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Bak dette tallet ligger det blant annet en oppjustering av eksporten av tjenester i 1. kvartal i år, som følge av overgang til bruttoføring i val-

utastatistikken. Også importtallene er blitt justert opp.

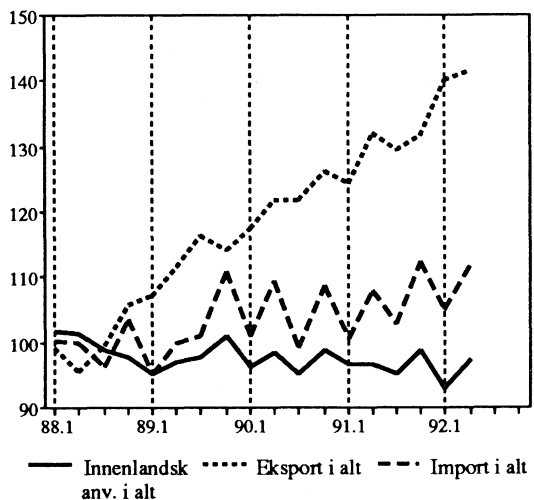
Eksporten av tradisjonelle varer økte med 5,5 prosent sesongjustert fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Veksten i inneværende år kan i all hovedsak føres tilbake til økt eksport av raffinerte oljeprodukter i 1. kvartal, etter vedlikeholdsstansen på Mongstad i fjor høst. Hvis raffinerte oljeprodukter og elektrisk kraft holdes utenom, har tradisjonell vareeksport endret seg lite gjennom de siste to årene, etter en gjennomsnittlig vekst på om lag 7 prosent pr. år i perioden 1986 til 1990. Veksten i norske eksportmarkeder vil neppe komme opp i mer enn 3 prosent i inneværende år. Samtidig møter enkelte norske produsenter sterk konkurranse fra tidligere østblokkland, slik at veksten i tradisjonell vareeksport utenom energivarer trolig ikke vil overstige 2 prosent. Inklusive energivarer kan tradisjo-

EKSPORT, IMPORT OG ETTERSPORSSEL FRA FASTLANDS-NORGE
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: SSB.

EKSPORT, IMPORT OG INNENLANDSK ANVENDELSE
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: SSB.

nell vareeksport øke med i overkant av 3 prosent i 1992.

Volumet av olje- og gasseksporten gikk opp med om lag 17 prosent i fjor etter en moderat økning fra 1989 til 1990. Veksten har fortsatt i inneværende år. Ut fra det som nå er kjent om utviklingen på sokkelen gjennom resten av året, ser det ut til at petroleumseksporten vil øke med vel 10 prosent i volum fra 1991 til 1992.

Moderat oppgang i etterspørselen fra fastlands-Norge

Etterspørselen fra fastlands-Norge, som er lik summen av offentlig og privat konsum og investeringer i fast kapital i fastlands-næringene, økte med nær en halv prosent (sesongjustert) fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Veksten kom i sin helhet i 2. kvartal, etter nedgang fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Etterspørselsnivået i første halvår i år lå om lag 1,2 prosent over gjennomsnittet for i fjor. Selv uten ytterligere økning i andre halvår innebærer dette at veksten i innenlandsk etterspørsel i år kan bli den sterkeste siden 1986.

Privat konsum, som utgjør nærmere 60 prosent av etterspørselen fra fastlands-Norge, gikk opp med 0,7 prosent (sesongjustert) i første halvår i år, etter en vekst på 1,4 prosent fra første til andre halvår i fjor. For fjoråret sett under ett gikk likevel konsumet ned med 0,3 prosent, til tross for vekst i husholdningenes disponible realinntekt på 2,4 prosent. Med en anslått vekst i disponibel realinntekt på om lag 4 prosent i år ligger det an til en konsumvekst på rundt 2 prosent, og en økning i spareraten fra vel 3 prosent i fjor til om lag 4 3/4 prosent i inneværende år. Husholdningenes kjente nettofordringer vil etter dette kunne komme opp i om lag 11 prosent av disponibel inntekt ved utgangen av året, som

imidlertid er klart lavere enn nivået i første halvdel av 1980-årene.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall lå offentlig konsum nær 4 prosent høyere i første halvår i år enn i samme periode i fjor. Offentlig sektors bruttoinvesteringer økte med 16,6 prosent i samme tidsrom. Med uendret sesongjustert nivå på offentlig sektors samlede etterspørsel fra første til andre halvår i år, vil årsveksten bli om lag 4 prosent, som tilsvarer en vekstimpuls på om lag 1,2 prosent av BNP for fastlands-Norge.

Etter en klar oppgang gjennom 1990 falt investeringene i industrien gjennom andre halvdel av fjoråret. Nedgangen fortsatte i første halvår i år, til tross for en sesongjustert oppgang på 6 prosent i 2. kvartal. Ifølge SSBs investeringsundersøkelse fra juni i år ligger det an til en nedgang i industriinvesteringene på rundt 5 prosent i volum fra 1991 til 1992. Investeringene i andre vareproduserende næringer falt ifølge foreløpige anslag med 6,2 prosent i første halvår i år (sesongjustert), etter å ha vært i oppgang gjennom mesteparten av fjoråret.

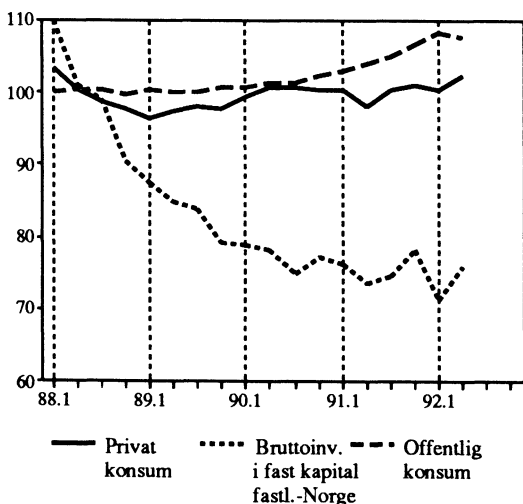
Boliginvesteringene falt med om lag 25 prosent fra 1990 til 1991, og nedgangen fortsatte i første halvår i år, til et nivå 18 prosent under gjennomsnittet for fjoråret. Det er imidlertid tegn til at nedgangen i igangsatt boligareal er i ferd med å flate ut. Nedgangen i boliginvesteringene på årsbasis kan dermed bli om lag 20 prosent. Investeringene i annen privat tjenesteyting falt med nærmere 3 prosent i første halvår i år, til tross for klar sesongjustert vekst i 2. kvartal. Selv om fallet i investeringene i fastlands-Norge ventes å flate ut mot slutten av året, ligger det an til en nedgang på årsbasis på vel 2 prosent, om lag det samme som i 1991.

Påløpte investeringskostnader i oljevirkosomhet (eksklusive rørtransport) økte ifølge SSBs investeringsundersøkelse for 2. kvartal i år med vel 8 milliarder kroner fra 1990 til 1991 og foreløpige anslag tyder på en vekst i samme størrelsesorden i inneværende år. Dette representerer en reell etterspørselsimpuls på i størrelsesorden 1,5 prosent av BNP for fastlands-Norge. Anslaget for 1993 indikerer en ytterligere økning i påløpte investeringskostnader på vel 1,5 milliard, til 48 milliarder kroner.

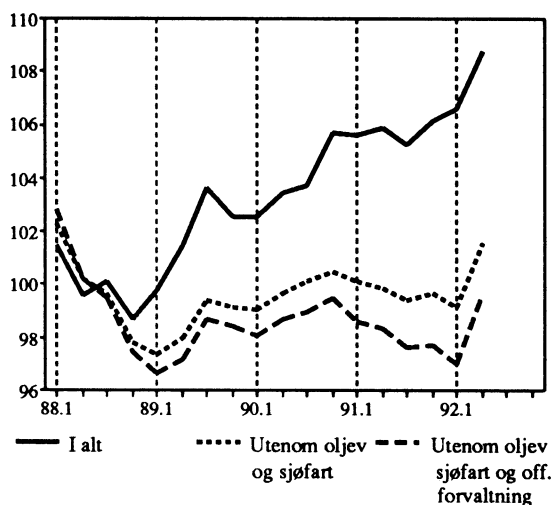
Liten endring i tradisjonell import

Importen av tradisjonelle varer endret seg bare ubetydelig fra 1. til 2. kvartal i år (sesongjustert), og nivået i første halvår sett under ett lå 1,2 prosent over nivået i andre halvår i fjor. Store anskaffelser av fly og ubåter har bidratt til markerte svingninger i importen av tradisjonelle varer gjennom de siste årene. Som en følge av den svake utviklingen i etterspørselen, har den underliggende veksten i tradisjonell import vært moderat, men med tegn til en

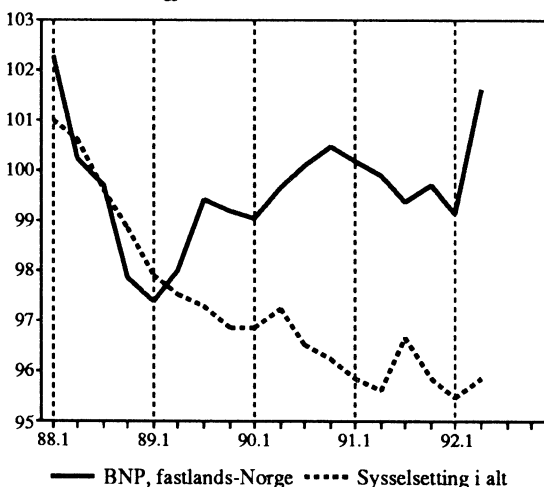
KONSUM OG INVESTERINGER
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: SSB.

BRUTTONASJONALPRODUKT
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: SSB.

PRODUKSJON OG SYSSSELSETTING
1988=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: SSB.

viss oppgang gjennom de siste kvartalene. Selv med uendret sesongjustert nivå på etterspørselen fra fastlands-Norge gjennom resten av året, vil markert vekst i påløpte oljeinvesteringer bidra til en vekst i tradisjonell import på rundt 11/2 prosent på årsbasis for inneværende år.

Produksjonsvekst i 2. kvartal

BNP for fastlands-Norge økte ifølge foreløpige anslag med 2,2 prosent sesongjustert fra 1. til 2. kvartal i år, etter bare små endringer gjennom de foregående fem kvartalene. Veksten var sterkest i bygge- og anleggsvirksomheten og i annen privat tjenesteyting. Økt innenlandsk etterspørsel gjennom året kan gi en oppgang i BNP for fastlands-Norge på nær 2 prosent i 1992, mens økningen i

BNP i alt vil kunne bli 1 prosentpoeng høyere, som følge av vekst i produksjonen av olje og gass.

Ingen tegn til nedgang i ledigheten

SSBs arbeidskraftsundersøkelse AKU antyder at nedgangen i utførte timeverk fortsetter, men i et klart svakere tempo enn fram til og med første halvår 1991. For 1992 under ett kan utførte timeverk holde seg på om lag samme nivå som i fjor, fordi økt aktivitet i offentlig sektor nesten oppveier sysselsettingseffekten av den sterke produktivitetsveksten i privat virksomhet. Ifølge AKU har arbeidsledigheten fortsatt å øke så langt i 1992. Inntrykket av økende arbeidsledighet understøttes av Arbeidsdirektoratets tall for registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak. Både nedgang i antall sysselsatte og vekst i arbeidsstyrken bidrar til at AKU-ledigheten for inneværende år kan havne på vel 6 prosent, en oppgang på over et halvt prosentpoeng fra 1991. Vekst i arbeidstyrken som følge av demografiske endringer kan bidra til at arbeidsledigheten holder seg på et høyt nivå framover, selv om sysselsettingen skulle ta seg opp neste år.

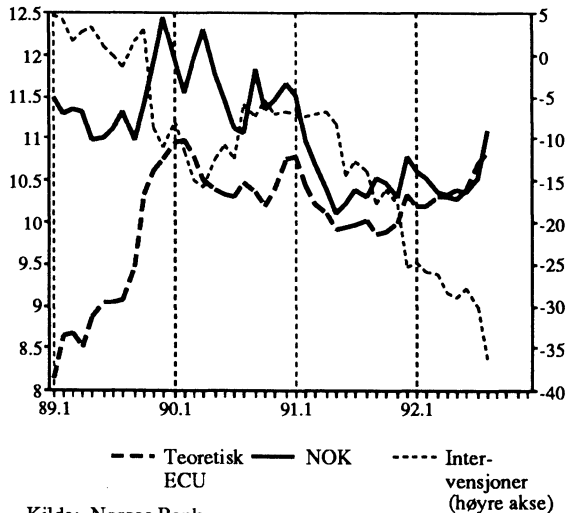
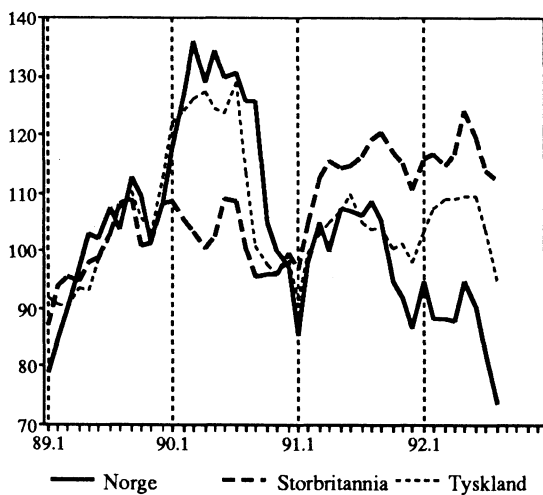
Redusert pris- og lønnsvekst

Etter at årets lønnsoppgjør er over ser det nå ut til at timelønnsveksten i industrien kan havne rundt 3 prosent i 1992. I offentlig sektor vil årslønnsveksten trolig bli i overkant av 3 prosent, og det ligger an til at den gjennomsnittlige timelønnsveksten for fastlands-Norge kan komme ned mot 3,5 prosent i år, mot 5,1 prosent i fjor.

Målt som økning i konsumprisindeksen fra samme måned året før, var den gjennomsnittlige prisveksten 2,4 prosent i årets første syv måneder, trass i at avgiftsøkningene bidro til å trekke 12 måneders veksten opp i 2,5 prosent i juli. Priskonkurranse innenfor varehandelen og fortsatt lav vekst i importprisene tilsier at konsumprisveksten for året under ett vil havne på 2,5 prosent, mot 3,4 prosent i 1991. Prisstigningen hos Norges handelspartnere er også på vei nedover og lå i første halvår i år om lag 0,9 prosentpoeng over prisstigningen i Norge (12-måneders rater), mens forskjellen var et halvt prosentpoeng større i 1991. Fortsatt høy ledighet bidrar til at den gjennomsnittlige timelønnsveksten kan komme ned mot 3 prosent neste år, mens konsumprisveksten trolig vil holde seg på samme nivå som i år.

Økende finansiell uro og press oppover på rentenivået

Etter å ha svingt rundt 10,4 prosent gjennom perioden februar til juli, fulgte 3 måneders renten på

**KORTSIKTIGE EURORENTER OG NORGES BANKS
AKKUMULERTE INTERVENSJONER**

**AKSJEKURSER
1989=100. Indekser**

kroner rentenivået i ecu-området oppover i august, til et nivå på 11 prosent i gjennomsnitt for måneden sett under ett. I annen halvdel av august bidro uroen i de nordiske finansmarkedene i alminnelighet og det norske markedet i særdeleshet til en oppgang i den norske renten på tremåneders plasseringer til opp mot 13 prosent i begynnelsen av september. Også før uroen tok til, lå det norske rentenivået så lavt at Norges Bank måtte selge valuta for å holde valutakursen.

Fra april i fjor til utgangen av juli i år solgte Norges Bank således valuta for vel 23 milliarder kroner, og fram til 27. august gikk det ut ytterligere 6 milliarder. Usikkerhet omkring utviklingen i det europeiske valutasamarbeidet og problemene i det norske sertifikatmarkedet kan føre til at aktørene i pengemarkedet vil kreve en høyere premie for kort-

siktige plasseringer i norske kroner i månedene framover, trass i lav prisstigning, overskudd på driftsbalansen og tegn til oppgang i fastlandsøkonomien. Rentenivået vil derfor trolig bli liggende klart høyere gjennom årets siste fire måneder enn gjennom de første åtte.

Det relativt høye nivået på pengemarkedsrenten vil bidra til at finansinstitusjonenes lånerenter bare vil gå svakt ned fra 1991 til 1992. Med nedgang i inflasjonstakten og omleggingen av skattesystemet ser det nå ut til at husholdningenes realrente etter skatt vil øke med om lag to prosentpoeng fra 1991 til 1992. Dette trekker i retning av at privat ikke-finansiell sektor vil fortsette å øke sine nettofordringer. Utviklingen i Norges Banks indikatorer for publikums gjeld og pengemengde gjennom første halvår av 1992 understøtter dette synspunktet.

Blant annet som en følge av uroen rundt UNI-Storebrand, falt kursindeksen på Oslo børs med nesten 19 prosent fra 3. august til 1. september, etter en nedgang på vel 13 prosent fra januar til juli. Nedgangen i aksjekursene kan gjøre det dyrere for norske aksjeselskaper å hente inn ny egenkapital ved emisjoner, og emisjonsvolumet hittil i år har ligget relativt lavt. Samtidig har kostnadene ved kortsiktig lånefinansiering økt, og utlånernes kredittvurderinger er trolig vesentlig mer forsiktige nå enn tidligere i år. Disse forholdene tilsier at mange bedrifter vil være varsomme - eller ha problemer - med å sette igang nye investeringsprosjekter i tiden framover, samtidig med at utsatte bedrifter kan få vanskeligheter med å finansiere den løpende driften.

Redusert overskudd på driftsbalansen i 1992

Overskuddet på driftsregnskapet overfor utlandet er anslått til 32,4 milliarder kroner i 1991. Foreløpige anslag for første halvår i år viser et overskudd på 7,5 milliarder kroner, en nedgang på vel 10 milliarder fra første halvår i fjor. På grunn av omlegging av valutastatistikken er imidlertid de foreløpige tallene for 1992 mer usikre enn vanlig. Overskuddet på vare- og tjenestebalansen ble redusert med nærmere 6,5 milliarder kroner fra første halvår i fjor til første halvår i år, hovedsaklig som følge av en oppgang i verdien av importen. En sterk vekst i oljeeksporten kompenserte for lavere priser, slik at verdien av eksporten av olje og gass var om lag uendret. Underskuddet på rente- og stønadsbalansen økte med nærmere 4 milliarder kroner, hvorav mesteparten kan føres tilbake til økt aksjeutbytte fra oljesektoren til utlandet. Med lave oljepriser regnet i norske kroner i andre halvår i år kan overskuddet på driftsregnskapet overfor utlandet for 1992 komme ned under 15 milliarder kroner.

UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER
 Prosentvis volumendring i 1990-priser ¹⁾

	Mrd. 1990 kr	Vekst fra samme periode året før					Vekst fra foregående kvartal, sesongjustert			
		1991	1991	91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	92.1
Privat konsum	336,4	-0,3	-0,4	0,8	0,5	4,3	2,2	0,7	-0,6	2,0
Varer	208,1	-0,6	-0,4	0,2	0,3	4,2	2,5	-0,4	-0,1	1,9
Tjenester	118,9	2,7	3,8	2,1	-0,1	2,3	1,4	0,2	-1,5	2,4
Nordmenns konsum i utlandet	20,7	-8,6	-8,5	6,8	14,1	13,4	6,4	13,1	-6,0	0,4
- Utendingers konsum i Norge	11,3	7,9	16,6	15,6	10,9	-2,9	6,3	-1,3	-10,1	2,4
Offentlig konsum	142,4	2,3	4,7	-0,2	4,2	3,6	2,1	-1,7	3,9	-0,8
Statlig konsum	56,7	1,1	6,8	-5,5	2,9	4,1	4,1	-6,2	7,5	-1,3
Sivilt konsum	35,0	2,7	10,2	-5,5	7,0	9,5	5,7	-9,3	14,1	0,1
Militært konsum	21,7	-1,4	0,6	-5,5	-5,5	-4,9	1,5	-0,9	-2,6	-3,7
Kommunalt konsum	85,7	3,2	3,5	4,0	5,0	3,4	0,8	1,3	1,6	-0,5
Bruttoinvestering i fast kapital	125,9	1,0	1,4	0,2	-17,6	47,2	-1,6	12,1	-11,2	36,6
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	31,9	11,4	9,6	-7,1	-58,4	145,9	-12,1	40,9	-18,1	134,1
Fastlands-Norge	94,0	-2,1	-0,7	2,7	-4,5	2,0	1,5	4,7	-8,8	6,4
Industri og bergverksdrift	15,6	6,0	10,1	-11,3	-15,3	-13,0	-8,4	-4,1	-6,1	6,0
Annen vareproduksjon	12,8	-3,5	-4,2	9,1	4,6	0,1	3,6	3,7	-11,5	8,2
Annen tjenesteyting	65,6	-3,5	-2,3	5,0	-3,5	6,6	3,7	7,1	-8,8	6,1
Lagerendring (BNP-vekstbidrag) ⁴⁾	5,0	(-1,0)	(-0,9)	(-0,5)	(-0,8)	(-9,1)	-1,6	-0,6	1,5	-5,5
Skip og plattform under arb. (BNP-vbd.) ⁴⁾	11,1	(-0,7)	(-1,4)	(0,6)	(-0,3)	(-7,2)	-1,4	0,8	1,7	-3,8
Varelager (BNP-vekstbidrag) ^{3) 4)}	-6,0	(-0,3)	(0,5)	(-1,1)	(-0,5)	(-1,9)	-0,2	-1,4	-0,2	-1,7
Innenlandsk anvendelse	609,7	-0,5	0,1	-0,1	-3,0	3,4	-1,6	3,8	-5,5	4,4
- påløpte inv. oljevirkos. og u.sjøfart ²⁾	43,0	-3,3	-18,5	2,9	-42,0	25,5	-24,0	80,0	-45,2	73,2
- etterspørsel fra fastlands-Norge	572,8	0,1	0,8	0,9	0,7	3,8	2,1	0,7	-0,9	2,0
Ekspor	311,1	6,3	7,1	4,1	15,4	2,5	-1,9	1,6	6,5	1,1
Tradisjonelle varer	112,8	-3,0	-5,7	-5,7	4,6	-0,2	-3,8	-1,0	6,4	-0,6
Råolje og naturgass	103,6	17,0	15,1	11,2	14,2	7,9	-5,5	8,6	5,4	-0,3
Skip og oljeplattformer	14,3	33,9	85,9	57,1	207,0	-30,3	13,8	-12,4	45,8	-52,0
Tjenester	80,5	4,1	7,3	3,1	14,1	5,8	2,4	-0,4	0,8	20,1
Samlet anvendelse	920,8	1,7	2,4	1,2	3,1	3,1	-1,7	3,0	-1,4	3,2
Import	246,8	1,3	3,8	3,2	6,0	3,2	-4,7	9,1	-6,6	6,9
Tradisjonelle varer	151,0	-0,1	0,4	0,2	6,5	-0,9	-3,8	5,0	-1,4	0,3
Råolje	1,7	2,5	-47,5	13,0	-39,6	-64,2	-74,9	120,7	-50,5	30,7
Skip og oljeplattformer	17,9	-5,9	13,7	-7,4	-64,6	-9,4	-33,1	72,4	-74,8	213,9
Tjenester	76,3	6,0	9,4	13,5	23,4	17,9	3,8	5,2	3,2	4,7
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	674,0	1,9	1,9	0,5	2,1	3,0	-0,6	0,9	0,6	1,8
- Fastlands-Norge	548,4	0,1	0,0	-0,7	0,3	2,0	-0,6	0,3	-0,4	2,2
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	125,5	10,5	12,0	5,9	9,8	7,4	-1,1	3,4	4,5	0,2
Fastlands-næringer	507,4	-0,2	-0,4	-1,1	-0,0	1,4	-0,8	0,2	-0,4	2,2
Industri og bergverksdrift	91,5	-1,0	-2,7	-1,5	1,7	-1,9	-4,1	0,9	0,5	-0,5
Annen vareproduksjon	68,6	-5,1	-6,2	-5,7	-3,9	2,5	-2,4	0,5	0,5	2,7
Annen tjenesteyting	347,3	1,1	1,6	0,0	0,3	2,1	0,5	-0,1	-0,8	2,9
Korr.poster (BNP-vekstbidrag) ^{4) 5)}	41,0	(0,2)	(0,3)	(0,2)	(0,2)	(0,6)	1,4	0,1	0,3	0,4

¹⁾ Fotnoter, se "Teknisk merknad".

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

	Prosentvis endring fra samme periode året før					Prosentvekst fra foregående kvartal. Sesongjustert			
	1991	91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	92.1	92.2
Privat konsum	3,7	3,6	2,8	2,5	2,6	0,7	0,7	0,4	0,7
Offentlig konsum	3,4	3,1	2,3	3,0	3,7	1,0	0,9	1,3	0,6
Bruttoinvesteringer i fast kapital	0,4	1,9	0,2	3,3	2,5	-0,7	-6,3	12,2	-1,4
- fastlands-Norge	-1,2	-1,3	-0,4	2,3	0,8	0,3	0,4	1,3	-1,1
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	2,9	3,1	1,8	3,1	2,7	0,5	-0,9	3,0	0,3
- etterspørsel fra fastlands-Norge	2,8	2,7	2,1	2,6	2,6	0,7	0,7	0,9	0,4
Eksport.....	-0,8	1,4	-12,1	-8,6	-8,1	-0,2	-2,3	-6,9	1,8
- tradisjonell vareeksport	-0,4	1,6	-6,7	-8,3	-7,0	-1,0	-2,8	-3,8	0,5
Samlet anvendelse.....	1,6	2,5	-3,0	-1,3	-1,0	0,3	-1,3	-0,6	0,9
Import	0,9	3,5	1,0	2,3	-1,5	1,8	-1,1	0,0	-2,2
- tradisjonell vareimport	-0,3	1,1	0,5	3,6	-1,8	0,6	-0,6	0,8	-2,5
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	1,9	2,1	-4,4	-2,5	-0,8	-0,3	-1,4	-0,8	2,0
- fastlands-Norge	3,1	2,8	1,6	0,6	1,9	0,3	0,2	0,6	0,8

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSTALLENE OG FOTNOTER TIL TABELLENE

Fotnoter: 2) Inkludert skip, oljeplattformer og plattform-moduler under arbeid. 3) Utenom skip, oljeplattformer under arbeid og plattform-moduler under arbeid. 4) BNP-vekstbidragene er beregnet som differansen mellom respektive kvartalstall, regnet i prosent av BNP. 5) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger.

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1990 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene.

Basisår og kjeding: I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes alle størrelser i faste priser med basis i prisene to år tidligere. Volumtall for 1991 og 1992 er beregnet i 1990-priser, og det er brukt vektorer fra dette året. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringssratene (vekstratene). For sammenligningens skyld er det i alle tabeller gitt vekstrater med 1990 som basisår (felles omregningsår). Dette er gjort ved å prisomregne fastpristallene for årene før 1990 til 1990-priser. Prisomregningen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirksomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformer som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved uttøying til feltet.

Sesongjusterte tall: Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongkorrigert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene er sesongjustert og deretter summert sammen med de øvrige tallseriene til de totalstørrelsene som er presentert i teksttabellene og diagrammene. For offentlig sektors innkjøp av varer og tjenester, hvor en foreløpig ikke har tilstrekkelig informasjon til å fastlegge sesongmønsteret, er sesongjusteringen basert på skjønn.

Underliggende tendens: Norsk økonomi er så liten at tilfeldige eller enkeltstående, store hendelser kan gi store utslag i tallene. De sesongkorrigerte tallene gattes derfor, slik at en kan finne fram til den underliggende tendensen for hver av seriene. Ved glattingen forsøker en å skille mellom tilfeldige og systematiske variasjoner i serien.

REVISJONER AV BEREGNET UNDERLIGGENDE TENDENS

(Vekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate)

Publ.	88.3	88.4	89.1	89.2	89.3	89.4	90.1	90.2	90.3	90.4	91.1	91.2	91.3	91.4	92.1	92.2
-------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

BNP fastlands-Norge

Jun. -89	-3	-4	-3													
Sep.-89	-4	-4	-2	1												
Des.-89	-4	-4	-2	1	3											
Feb.-90	-3	-3	-1	2	3	2										
Jun.-90	-4	-3	-1	1	1	0	-2									
Sep.-90	-4	-3	-2	1	1	1	1	3								
Des.-90	-4	-3	-2	1	1	1	2	3	3							
Feb.-91	-4	-3	-1	1	2	1	1	2	2	2						
Jun.-91	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	-1					
Sep.-91	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	-1				
Des.-91	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	-1	-1			
Feb.-92	-5	-5	-3	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1		
Jun.-92	-5	-4	-2	0	2	2	2	2	1	1	0	-1	-1	0	1	
Sep.-92	-5	-4	-2	0	2	2	2	2	1	0	0	-1	-1	0	2	3

Etterspørsel fra fastlands-Norge

Jun. -89	-5	-4	-3													
Sep.-89	-7	-6	-4	0												
Des.-89	-6	-6	-5	-2	0											
Feb.-90	-6	-6	-4	-2	0	1										
Jun.-90	-7	-7	-4	-2	-1	-1	-1									
Sep.-90	-7	-7	-5	-2	0	1	2	3								
Des.-90	-7	-7	-5	-2	-1	0	1	2	2							
Feb.-91	-7	-7	-5	-2	0	1	1	2	2	2						
Jun.-91	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	0	-2					
Sep.-91	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-2	-3				
Des.-91	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-2	-2	0			
Feb.-92	-8	-7	-5	-3	-1	0	1	1	0	-1	-1	0	3	4		
Jun.-92	-7	-7	-5	-2	-1	0	1	1	1	0	0	0	2	2	2	
Sep.-92	-7	-7	-5	-2	-1	0	1	1	1	0	0	0	1	2	2	3

MERKNADER TIL REVISJONENE

Revisjoner kan enten skyldes nye/reviderte kvartalstall for inneværende år, nye/reviderte årlige nasjonalregnskap for tidligere år eller overgang til nytt prisbasis-år. Fordi vekstratene etter omregning til årlig rate er avrundet til nærmeste hele prosent, kan 1 prosentenhets endring i vekstraten først og fremst skyldes ulik avrunding.

Publisert:	Prisbasis:	Nytt årlig regnskap:	Andre merknader:
------------	------------	----------------------	------------------

Feb.-89	1986	1985-87	
Jun. -89	1987	1986-87	
Sep.-89	"		
Des.-89	"		
Feb.-90	"		
Jun.-90	1988	1987-88	
Sep.-90	"		
Des.-90	"		
Feb.-91	"		
Jun.-91	1989	1988-89	
Sep.-91	"		
Des.-91	"		
Feb.-92	"		
Jun.-92	1990	1989-90	
Sep.-92	"		

Revidert sesongjusteringsprogram.

Konjunkturutviklingen i utlandet

USA: Nølende oppgang

Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) i USA økte med 1,4 prosent fra 1.kvartal til 2.kvartal i år (sesongjustert årlig rate). Veksten fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år er svakt oppjustert til 2,9 prosent. Det ser nå ut til at det ikke vil bli mer fart i oppsvinget i USA før i 1993. Etter en rekke skuffende økonomiske indikatorer i løpet av sommeren, har for eksempel DRI (Data Resources Inc.) nedjustert sine BNP-vekstanslag for andre halvår i år fra 3,1 til 2,2 prosent (sesongjusterte årlige rater). Den siste revisjonen av nasjonalregnskapet ga også svakere tall for 1991. BNP-reduksjonen i 1991 er nå anslått til 1,2 prosent.

Til tross for økt produksjon gjennom 1992, har veksten i sysselsettingen vært svært svakt. Produktivitetsveksten har vært høyere enn normalt de siste par årene. Dette har kommet til syne som kraftige økninger i bedriftsoverskuddene, og næringslivet er dermed i ferd med å konsolidere sin finansielle stilling etter den betydelige gjeldsøkningen på slutten av 1980-tallet. Så langt har imidlertid den gunstige produktivitetsutviklingen gitt få positive impulser til arbeidsmarkedet.

Arbeidsledigheten var i juni 7,8 prosent, og gikk bare svakt ned i juli. Arbeidsmarkedstatistikken har i den siste tiden vært påvirket av både sommerjobbprogrammer, streiker og permitteringer, slik at det er vanskelig å tolke uketallene for antall nye arbeidsledige. Det ser imidlertid ut til at sysselsettingen, spesielt i bil- og forsvarsindustrien, vil utvikle seg svakt også i tiden framover. Ledigheten vil trolig holde seg godt over 7 prosent resten av året, kanskje opp mot 7,5 prosent.

12-månedersveksten i konsumprisene har ligget i overkant av 3 prosent det meste av 1992 fram til juli. Produsentprisveksten har økt svakt hittil i år, men er fortsatt lav - 1,5 prosent i juli regnet fra samme måned året før. Det er ingenting som tyder på tiltakende prisvekst. Som nevnt er produktivitetsutviklingen svært god, og den forventede høye arbeidsledigheten i tiden som kommer skulle tilsi at lønnsveksten vil holde seg lav.

Privat konsum falt med 0,3 prosent i 2.kvartal, etter en vekst på vel 5 prosent i 1.kvartal (sesongjusterte årlige rater). Et kraftig fall i konsumbarometre i juli, sammen med svak inntektsutvikling og problemene på arbeidsmarkedet, peker i retning av en forholdsvis moderat konsumvekst framover. I andre halvår er konsumet anslått å øke med rundt 2

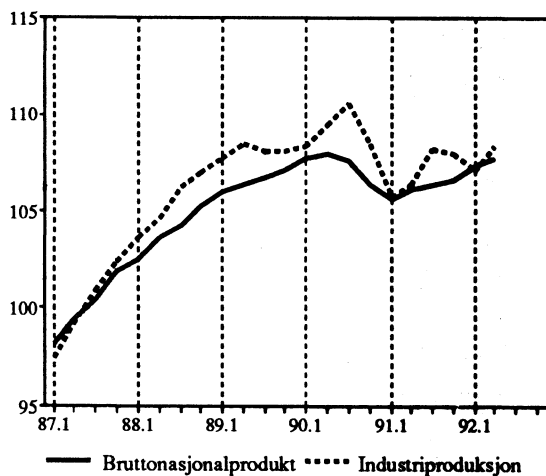
USA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regnskap	LINK apr	OECD juni	DRI aug	LINK apr	OECD juni	DRI aug
Privat konsum	-0,6	1,9	2,6	1,9	3,0	2,7	2,4
Offentlig konsum	0,9	-2,8	-0,8	-	-0,7	-0,8	-
Boliginvesteringer	-12,6	11,7	11,0	9,5	10,6	12,0	8,1
Andre private investeringer	-7,1	-1,0	0,1	2,0	7,7	8,4	8,0
Eksport	5,8	7,1	7,2	4,9	7,1	7,9	5,1
Import	-0,1	3,6	6,9	6,9	6,6	8,6	7,1
Bruttonasjonalprodukt	-1,2	1,6	2,1	1,8	3,5	3,6	2,9
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-0,1	-0,6	-0,7	-0,8	-0,6	-0,8	-1,2
Konsumprisvekst	4,2	2,4	3,1	3,1	3,4	3,2	3,3
Arbeidsledighetsrate (nivå)	6,8	7,3	7,1	7,5	6,7	6,5	7,1
Kortsiktig rente (prosent)	5,4	4,0	-	3,5	5,2	-	4,1
Langsiktig rente (prosent)	8,1	-	-	7,7	-	-	7,8

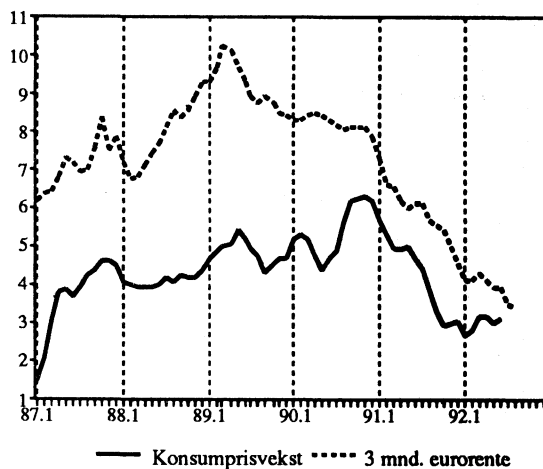
Kilde: Data Resources Inc. (DRI), LINK-prosjektet (et internasjonalt prognosesamarbeid) og OECD.

USA
BRUTTONASJONALPRODUKT OG INDUSTRI-
PRODUKSJON. 1987=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: OECD.

USA
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

prosent (sesongjustert årlig rate), mens den sterke veksten i 1.kvartal vil kunne gi en konsumvekst på 2 - 2 1/2 prosent for hele året.

Boliginvesteringene utviklet seg positivt i 1.kvartal i år, med en vekst på vel 20 prosent (sesongjustert årlig rate). I 2.kvartal ble imidlertid veksttakten redusert til under halvparten. Tall for salg og igangsetting av nye boliger utover sommeren tyder på at veksten vil bli ytterligere redusert i andre halvår i år. Den høye veksten i første halvår peker likevel mot en vekst på 10 - 12 prosent fra 1991 til 1992.

Veksten i private investeringer utenom bolig vil både i år og neste år trekkes ned av svak utvikling i bygningsinvesteringene, som følge av overinvesteringene i kontorbygg på slutten av 1980-tallet.

Fortsatt sterk vekst i maskininvesteringene - spesielt datamaskiner - vil likevel bidra til at nivået på de private investeringene utenom bolig vil være tilnærmet uendret fra 1991 til 1992. Tiltakende vekst fra slutten av inneværende år vil trolig gi en investeringsvekst i 1993 på 7 - 8 prosent.

Veksten i eksportvolumet 1.kvartal i år er oppjustert til 2,9 prosent (sesongjustert årlig rate), mens volumet i 2.kvartal ble redusert med 3,8 prosent. Bedrede konkurranseforhold på grunn av lav dollarkurs og god markedsvekst i landene utenom OECD-området vil, ifølge prognosene, kunne gi økt eksportvekst fra andre halvår i år. Dermed kan økningen i eksportvolumet bli liggende på mellom 5 og 8 prosent både i år og neste år.

Veksten i importvolumet vil ta seg opp i år, som følge av den økte innenlandske etterspørselen. I 2.kvartal var veksten rundt 6 prosent (sesongjustert årlig rate). Årsveksten ser ut til å bli mellom 3 1/2 og 7 prosent, avhengig av hvor sterk veksten i spesielt privat konsum blir. I 1993 er importvolumet anslått å vokse med 6 1/2 - 8 1/2 prosent.

Etter noen år med bedring ligger det an til økt underskudd på varebalansen både i år og neste år. I første halvår i år var underskuddet om lag 70 mrd. dollar, mot 60 mrd. dollar i første halvår i fjor. Underskuddet på driftsbalansen med utlandet vil øke mer, da det var spesielt lavt i 1991 på grunn av overføringer i forbindelse med Gulfkrigen. Regnet som prosent av BNP vil trolig underskuddet på driftsbalansen ligge på 0,6 - 0,8 både i 1992 og i 1993.

Japan: Svakere utvikling enn tidligere antatt

Bruttonasjonalproduktet (BNP) i Japan økte med 4,3 prosent i 1.kvartal i år, etter en liten nedgang på 0,2 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjusterte årlige rater). Til tross for den relativt høye veksten i 1.kvartal (som likevel bare var halvparten av veksten i 1.kvartal i fjor), ser det ut til at årsveksten i 1992 bare blir på knappe 2 prosent. Dette er den laveste veksten siden 1974, da BNP gikk ned med 0,8 prosent. I 1993 peker prognosene mot en noe høyere vekst på 2 1/2 - 3 prosent.

Tidlig i sommer ventet de fleste prognosemakere at veksten i Japan ville skyte fart igjen i andre halvår i år. Dette ser nå ikke ut til å oppfylles. Det er spesielt privat konsum som svikter. Selv om den økonomiske tiltakspakken på 85 mrd. dollar (se egen boks) som ble offentliggjort i august er betydelig mer omfattende enn ventet, kommer den trolig for sent til å få noen stor betydning for inneværende år.

Industriproduksjonen ble redusert med nær 9 prosent i 2.kvartal i år, etter en nedgang på nesten 12 prosent i 1.kvartal (sesongjusterte årlige rater).

JAPAN: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991		1992			1993	
	Regn- skap	OECD juni	NRI aug	DRI aug	OECD juni	NRI aug	DRI aug
Privat konsum	2,6	2,7	2,1	2,6	3,0	2,2	3,5
Offentlig konsum	3,4	3,0	2,1	3,4	2,8	2,1	4,3
Boliginvesteringer	-7,9	-2,4	-2,5	-	4,1	4,3	-
Andre private investeringer	6,1	-1,7	-1,4	-	2,9	-1,2	-
Eksport	5,0	4,2	2,7	5,8	6,1	2,7	3,9
Import	-2,7	3,4	-1,1	3,3	5,9	-0,7	4,9
Bruttonasjonalprodukt	4,5	1,8	2,0	2,5	3,1	2,5	3,5
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	2,1	2,6	2,6	-	2,5	2,4	-
Konsumprisvekst	3,2	2,4	1,9	2,1	2,5	2,0	1,8
Arbeidsledighetsrate (nivå)	2,1	2,2	2,4	2,3	2,3	2,5	2,3
Kortsiktig rente (prosent)	7,5	-	-	4,5	-	-	4,6
Langsiktig rente (prosent)	6,6	-	-	5,1	-	-	5,2

Kilde: Data Resources Inc. (DRI), Nomura Research Institute (NRI) og OECD.

Den svakere etterspørselen har bidratt til at det vil ta lengre tid å bygge ned lagrene enn tidligere antatt. På denne bakgrunn anslår NRI at industriproduksjonen vil gå ned med 6,5 prosent i år og med 0,9 prosent neste år.

Privat konsum økte med 3,2 prosent i 1.kvartal i år (sesongjustert årlig rate), etter nær nullvekst i 4.kvartal i fjor. Det er ventet adskillig svakere utvikling gjennom resten av året, som følge både av svak vekst i disponibel inntekt og redusert formue. Tilgjengelig statistikk for 2.kvartal viser at salg av varige konsumvarer har fortsatt å gå ned. For hele 1992 er veksten i privat konsum anslått til i overkant av 2 prosent.

Boliginvesteringene gikk ned med bare 0,4 prosent i 1.kvartal, etter en nedgang på om lag 18 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjusterte årlige rater). Lavere renter, samt gunstige offentlige finansieringsordninger, vil kunne bidra til en viss vekst i boliginvesteringene fra 2.kvartal i år. Det ser likevel ut til å bli en nedgang i 1992 på om lag 2 1/2 prosent regnet som årsgjennomsnitt, mens prognosene peker mot en vekst i boliginvesteringene på vel 4 prosent i 1993.

Private investeringer utenom bolig gikk ned med 0,4 prosent i 1.kvartal, mot en nedgang på 2,4 prosent i 4.kvartal i fjor (sesongjusterte årlige rater). Spørreundersøkelser tyder på at den reduserte økonomiske aktiviteten vil gi nedgang i investeringene i år på anslagsvis 1 1/2 prosent. En tilsvarende nedgang har ikke vært registrert i Japan siden midt på 1970-tallet.

Arbeidsledigheten er fortsatt lav, rundt 2,2 pro-

sent, men det er nå klare indikasjoner på et mindre stramt arbeidsmarked. Forholdet mellom antall ledige jobber og jobbsøkere var nede i 1,08 i juni. Dette forholdet nådde en topp i mars i fjor, med 1,47. Gjennom massemedia har det i den siste tiden kommet meldinger om at flere bedrifter planlegger å redusere antallet ansatte i tiden framover. Arbeidsledigheten vil dermed kunne øke gjennom 1992 og 1993, og kan komme opp mot 2,5 prosent neste år.

Økende arbeidsledighet vil trolig føre til redusert lønnsvekst i 1993. Dette vil bidra til at konsumprisveksten, som i juni var 2,4 prosent (12-måneders rate), vil holde seg lav de nærmeste årene.

Veksten i eksportvolumet var 6,6 prosent i 1.kvartal i år, etter en nesten like sterk økning i 4.kvartal i fjor. Den høye eksportveksten rundt årsskiftet skyldes i noen grad salg av investeringsvarer til japanske bedrifter etablert andre steder i Asia. Ifølge prognosene vil eksportveksten avta gjennom 1992 og første halvår 1993, for så å øke noe.

Importvolumet økte med 2,4 prosent i 1.kvartal i år som følge av den relativt sterke veksten i innenlandsk etterspørsel i dette kvartalet. Slik det nå ser ut, ligger det an til nedgang i importen både i år og neste år. OECDs importanslag ligger adskillig høyere enn de andre importanslagene som en følge av høyere anslag for konsumveksten.

Overskuddet på driftsbalansen med utlandet (målt i dollar) kan komme til å bli høyere enn noensinne i 1992. Både økt overskudd på varebalansen og redusert underskudd på tjeneste- og stø-

Den økonomiske tiltakspakken

Den japanske regjeringen offentliggjorde sin økonomiske tiltakspakke i to omganger i august. 18. august, etter at Nikkei-indeksen hadde falt kraftig over flere dager, ble det annonsert tiltak som skal redusere insentivene til å selge aksjer de nærmeste månedene. Disse tiltakene er rettet mot finansinstitusjonenes regnskapsføring, slik at disse kan utsette rapporteringen av urealiserte tap på aksjer med et halvt år, til slutten av budsjettåret som løper ut 31. mars 1993. Restriksjoner på størrelsen av utbytte-utbetalingene ble også opphevet. Etter at tiltakene ble offentliggjort, steg Nikkei-indeksen med hele 25 prosent, til ca. 18000, i løpet av de påfølgende 10 dagene.

Hoveddelen av tiltakspakken ble offentliggjort 28. august. Nettoutgiftsøkningen forbundet med tiltakspakken er 10 700 mrd. yen, eller om lag 85 mrd. amerikanske dollar. Dette utgjør 2,3 prosent av BNP, og er den største tiltakspakken noensinne satt i verk i Japan. De viktigste finanspolitiske tiltakene er:

- Offentlige boliglån økes med 800 mrd. yen.
- Kvoten for lån til investeringer i arbeidsbesparende teknologi økes med 900 mrd. yen.
- Rammen for låneordninger for små og middelstore bedrifter økes med 1 200 yen.
- Offentlig sektor vil gå inn i et forsknings-samarbeid med privateide bedrifter for å utvikle nye konsumentprodukter.
- De statlige og lokale budsjettene økes med tilsammen 3 400 yen i tillegg til de spesielle tiltakene.

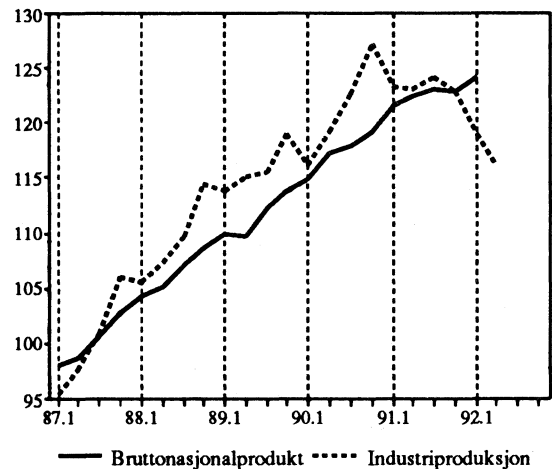
Hertil kommer ytterligere tiltak for å støtte opp under aksje-, finans- og eiendomsmarkedet, tiltak for å bedre effektiviteten på arbeidsmarkedet og for å fremme import.

De første kommentarene til disse tiltakene går blant annet ut på at de ikke vil få noen merkbar effekt før i begynnelsen av 1993. Det kan likevel ikke utelukkes at offentliggjøringen av pakken ganske umiddelbart kan gi noe økt aktivitet via en styrket tiltro til den økonomiske utviklingen. Anslag på den ekspansive effekten av tiltakenes utslag på BNP ligger i området 1/2 - 1 prosent for budsjettåret 1992 (1. april til 31. mars). Det knytter seg imidlertid stor usikkerhet til effektene av tiltakene, særlig de som er rettet mot aksjemarkedet.

Ingen av de gjengitte prognosene for Japan har inkorporert offentlige tiltak av denne størrelsesordenen, og anslagene vil dermed ligge noe lavt for 1993.

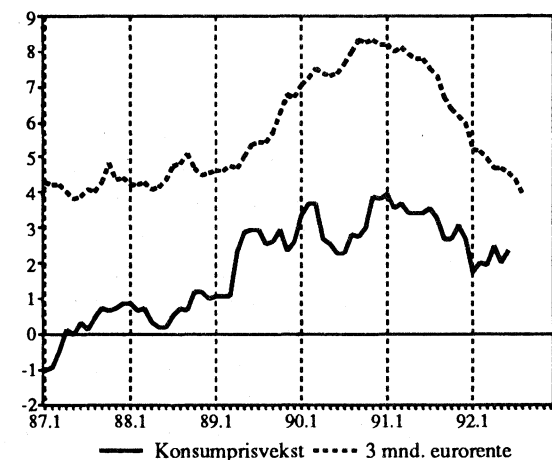
nadsbalansen vil bidra positivt. I første halvår i år var overskuddet på varebalansen rundt 60 mrd. dollar, en økning på 36 prosent fra første halvår i fjor. Underskuddet på tjeneste- og stønadsbalansen

JAPAN
BRUTTONASJONALPRODUKT OG INDUSTRI-
PRODUKSJON. 1987 = 100. Sesongjusterte volumindekser.

Kilde: OECD.

JAPAN
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

ble i samme tidsperiode redusert med nær 50 prosent til 7 mrd. dollar. Det betyr at overskuddet på driftsbalansen økte med om lag 80 prosent til vel 52 mrd. dollar. Ifølge prognosene vil driftsbalansen som andel av BNP øke fra 2,1 prosent i fjor til 2,6 prosent i år, for deretter å stabilisere seg rundt dette nivået.

Tyskland (vest): Lavere prisvekst, men fortsatt høyt rentenivå

BNP i Tyskland (vest) avtok markert fra første halvår til annet halvår 1991. Årsaken var svak utvikling i innenlandsk etterspørsel, noe som har sammenheng med en stram pengepolitikk og økte skatter som et ledd i finansieringen av overføring-

TYSKLAND(VEST): MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
 Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1991	1992			1993	
	Regn- skap	5TI juni	OECD juni	DRI juli	OECD juni	DRI juli
Privat konsum	2,5	1,5	1,2	1,4	2,4	2,5
Offentlig konsum	0,8	2,5	1,5	1,3	1,2	0,4
Investering i fast realkapital	6,7	0,5	1,6	3,1	2,8	4,4
Eksport	12,1	3,5	3,7	3,5	5,1	6,7
Import	12,4	4,0	4,1	5,7	5,2	6,1
Bruttonasjonalprodukt	3,2	1,0	1,3	1,0	2,3	2,9
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP) ¹⁾	-1,4	..	-0,8	-0,9	-0,7	-0,5
Konsumprisvekst	3,5	3,8	4,2	4,0	3,5	4,0
Arbeidsledighetsrate ²⁾ (nivå)	4,3	4,5	4,7	4,5	4,8	4,5
Kortsiktig rente (prosent)	8,8	9,4	..	8,3
Langsiktig rente (prosent)	8,4	7,8	..	7,7

1) Gjelder hele Tyskland.

2) Standardisert iht. OECD.

Kilder: Data Resources Inc. (DRI), Fem tyske forskningsinstitutter (5TI) og OECD.

ene til de østlige delstatene. Eksporten ble etter hvert også betydelig redusert, som en følge av reduserte vekstimpulser både fra de østlige delstatene og andre handelspartnere. Årets milde vinter bidro til noe økt aktivitet i bygge- og anleggsvirksomheten. Sammen med lageroppbygging innen industrien, ga dette en viss vekst i BNP fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Anslagene for BNP-veksten fra 1991 til 1992 ligger nå på 1 prosent, mens det ventes sterkere vekst igjen i 1993. Det siste bygger imidlertid på forutsetninger om økt eksportvekst, som med fortsatt tap av konkurranseevne trolig vil kreve økt vekst hos handelspartnere.

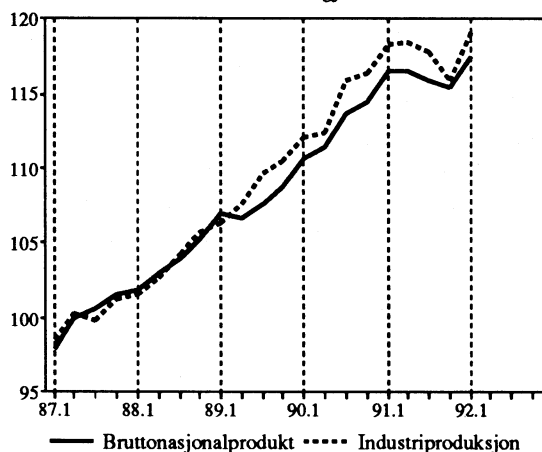
Konsumprisveksten tiltok i fjor på grunn av sterk lønnsvekst og betydelige avgiftsøkninger. Prisstigningstakten, regnet som vekst i forhold til samme måned året før, økte ytterligere i årets første måneder til 4,8 prosent i mars. Deretter avtok veksttakten til 4,3 prosent i juni og videre til 3,3 prosent i juli. Konsumprisindeksen var uendret fra juni til juli og nedgangen i 12 månedersveksten i juli skyldtes at bidraget fra avgiftsøkninger i juli i fjor nå er uttømt. Den underliggende prisstigningstakten ser ikke ut til å ha avtatt i særlig grad, og anslagene for gjennomsnittlig prisvekst for 1992 ligger på om lag 4 prosent. Engrosprisindeksen, som ikke er påvirket av avgiftsendringer, falt med hele 1,3 prosent fra juni til juli i år. Dette må ses i sammenheng med nedgang i importprisene på grunn av en styrking av D-mark i forhold til andre valutaer og vil neppe føre til en omlegging av den tyske pengepolitikken.

Rentenivået i Tyskland (vest) økte betydelig gjennom 1991 på grunn av frykt for økt pris- og lønnsvekst, samt tiltakende vekst i pengemengden. Selv om årets lønnsoppgjør bare ga svakt høyere lønnsvekst enn det Bundesbank anbefalte før oppgjøret, ble diskontoen hevet fra 8 prosent til 8,75 prosent 16. juli. Det har senere vært spekulasjoner om en forestående økning også av Lombardrenten. Pengemengdeveksten (målt ved økt M3) har hittil i år vært betydelig høyere enn målet til Bundesbank om en vekst på 3,5-5,5 prosent. I juni var veksten i pengemengden 8,7 prosent. Den sterke veksten i pengemengden kan imidlertid ha sammenheng med at høye pengemarkedsrenter gjør det attraktivt å plassere i finansobjekter som teller med i M3. Det forhold at en del lån til bedrifter i de østlige delstatene er subsidierte, kan også spille inn fordi renteøkningene det siste året i liten grad har redusert etterspørselen etter slike lån.

Årets lønnsoppgjør ble preget av en omfattende streik i offentlig sektor og meklings i deler av privat sektor. Resultatet av oppgjøret for ansatte i offentlig sektor ga en gjennomsnittlig lønnsvekst på 5,4 prosent. Både i den viktige metallsektoren og innen varehandelen ble det enighet om en lønnsavtale som innebærer en lønnsvekst på 5,8 prosent i år og 3 prosent i 1993. Ansatte innen treforedling får også en avtalt lønnsvekst på 5,8 prosent i år.

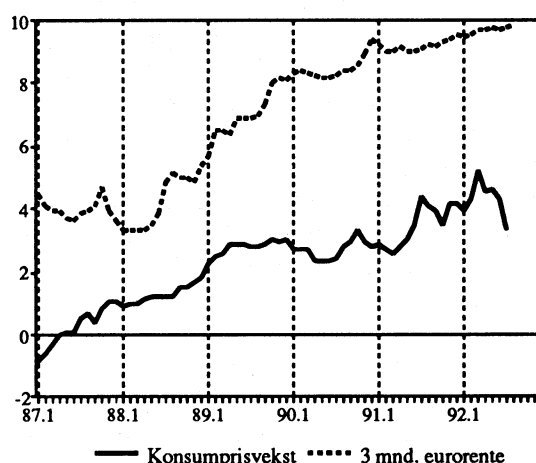
Veksten i privat konsum avtok betydelig gjennom fjoråret og endte på 2,5 prosent som årsgjennomsnitt. Den svake konsumutviklingen har sam-

TYSKLAND
BRUTTONASJONALPRODUKT OG INDUSTRI-
PRODUKSJON. 1987=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: OECD.

TYSKLAND
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

menheng med at husholdningenes realinntekter ble redusert i andre halvår 1991, som følge av økte skatter og tiltakende prisvekst. Årets lønnsvekst gir ingen vesentlige bidrag til vekst i husholdningenes disponible realinntekter. Avviklingen av den spesielle inntektsskatten som har delfinansiert de økte overføringene til de østlige delstatene 1. juli i år, kan imidlertid gi grunnlag for vekst i privat konsum i andre halvår i år. Anslagene for veksten i privat konsum fra i 1991 til i 1992 ligger på mellom 1 og 2 prosent, og det er ventet at veksten vil kunne tilta noe i 1993.

Bruttoinvesteringene i fast realkapital økte med nærmere 7 prosent i fjor. Investeringsveksten flatet imidlertid ut gjennom siste halvdel av 1991, trolig påvirket av økningene i rentenivået. Utsikter til fortsatt høyt rentenivå framover, kombinert med redusert kapasitetsutnyttelse, vil antakelig bidra til en nedgang i investeringsveksten fra i fjor til i år - anslagene ligger på om lag 4 prosent vekst i 1992. Boliginvesteringene er imidlertid i ferd med å ta seg opp blant annet som følge av flyttinger fra østlige til vestlige delstater. I første kvartal 1992 ble 30 000 nye boliger ferdigstilt, en økning på 19 prosent fra samme periode i fjor. I samme tidsrom økte antall byggetillatelser til 99 700, som er en økning på 14 prosent fra 1. kvartal 1991. Boligprisene øker nå raskere enn den generelle prisveksten.

Som følge av gjenforeningen av de tidligere to tyske statene, økte eksporten fra Tyskland (vest) til de østlige delstatene sterkt. Samlet eksportvekst fra 1990 til 1991 kom opp i om lag 12 prosent. Veksttaket avtok imidlertid betydelig mot slutten av fjoråret, og eksportveksten i 1992 ventes å havne på 3,5-4 prosent. Det høye aktivitetsnivået i tysk økonomi bidro til at importen økte med over 12,4 prosent fra 1990 til 1991. Avtakende vekst i innenlandsk etterspørsel har redusert importveksten, som

antas å komme ned i rundt 4 prosent i 1992. Driftsbalansen for Tyskland under ett viste et underskudd på om lag 36 mrd. mark i fjor, men underskuddet ventes å avta noe i år.

Arbeidsledigheten holdt seg stabil gjennom hele 1991. En økning i arbeidsstyrken med om lag 2 prosent fra 1990 til 1991 ble oppveiet av en tilsvarende vekst i sysselsettingen. Hittil i år har imidlertid arbeidsledigheten økt. I juli var det om lag 1,8 millioner arbeidsledige personer, en økning på 134 000 fra samme måned i fjor.

Tyskland (øst): Positiv BNP-vekst

Etter den tyske gjenforeningen falt produksjonen betydelig i de østlige delstatene i 1990 og 1991, både som følge av omstillingsproblemer i forbindelse med deregulering av økonomien og etter at eksporten til andre øst-europeiske land ble kraftig redusert etter sammenbruddet i COMECON. Gjennom 1991 skjedde det et omslag til produksjonsvekst og det ventes en økning i BNP på om lag 6 prosent i 1992. Det er i første rekke privatiserte og nyetablerte bedrifter innen tjenestenæringene og bygge- og anleggsvirksomhet som ventes å bidra til oppgangen.

Situasjonen på arbeidsmarkedet forbedret seg gjennom 1991, men arbeidsledigheten ligger fortsatt på et svært høyt nivå. I juni i år var ledigheten 14,2 prosent. Ledighetstallene bør imidlertid ses i sammenheng med antall korttidsarbeidende, bl.a fordi mange deltidsarbeidsplasser har vært betydelig subsidiert. Avviklingen av slike subsidier, som ble iverksatt i januar i år, har ført til en kraftig nedgang i antall deltidsansatte og en økning i ledigheten. Summen av antall arbeidsledige og deltidsansatte avtok imidlertid med om lag 1,2 millioner personer fra juni i fjor til samme måned i år. Flere

tiltak rettet mot arbeidsmarkedet, både i form av førtidspensjonering og mer ordinære arbeidsmarkedstiltak, har bidratt til denne utviklingen. For tiden er om lag 900 000 personer på ulike typer opplæring og arbeidsmarkedstiltak, mens 485 000 mottar overgangsstønad i forbindelse med førtidspensjonering. I tillegg har mange skaffet seg arbeid i vestlige delstater.

Organisasjonen Treuhand, som har vært ansvarlig for privatiseringen av bedrifter i de østlige delstatene, overtok i utgangspunktet 8 500 bedrifter som ble inndelt i 12 500 enheter. Hittil er om lag halvparten av enhetene privatisert, mens 1 600 er tatt ut av privatiseringsprogrammet.

Konsumprisene økte sterkt i fjor på grunn av reduserte subsidier på transport og energi og en kraftig økning i husleiene. Kraftig lønnsvekst og store overføringer fra Tyskland (vest) bidro imidlertid til å opprettholde husholdningenes kjøpekraft. Gjennom avtaler får lønnstakere i de østlige delstater automatisk en lønnsvekst tilsvarende det som oppnås i de vestlige delstatene.

Storbritannia: Fortsatt økende arbeidsledighet

Nedgangen i britisk økonomi, som begynte i 1990, ser ut til å ha fortsatt inn i 1992. Fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år falt BNP sesongjustert med 0,6 prosent, mens nedgangen fra 1. kvartal til 2. kvartal i år var 0,1 prosent. BNP utenom olje- og gassutvinning økte imidlertid for første gang på nesten to år i 2. kvartal. Den svake konjunkturutviklingen

skyldes særlig sviktende innenlandsk konsum- og investeringsetterspørsel. I tillegg har oppsvinget i USA, som lenge har vært forventet å innlede en internasjonal konjunkturoppgang, så langt vært svært moderat. Anslaget for BNP-veksten har gradvis blitt nedjustert og ligger nå rundt null for 1992 og på 2-2,5 prosent for 1993.

Kombinasjonen av høy realrente, stor gjeldsbyrde og stadig økende arbeidsledighet førte til en nedgang i privat konsum på 1,7 prosent fra 1990 til 1991. De samme faktorene ligger trolig bak den svake konsumetterspørselen hittil i år. Detaljomsetningen holdt seg uendret fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, økte med 0,6 prosent fra 1. kvartal til 2. kvartal i år, men falt med 0,3 prosent fra juni til juli. Et positivt tegn er at nybilsalget nå viser positiv vekst sammenlignet med fjoråret. Etter en nedgang i bilsalget på 4,1 prosent fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, økte salget av nye biler med 1,4 prosent i mai og 4,4 prosent i juni sammenlignet med samme måned i fjor. Prognosene peker i retning av nullvekst for privat konsum i 1991 og en økning på 2,5 prosent i 1992.

Bruttoinvesteringene i fast realkapital avtok med om lag 10 prosent fra 1990 til 1991. De fleste deler av økonomien med unntak av oljesektoren ble rammet av nedgangen. Industriinvesteringene falt med 15 prosent, mens offentlig boligbygging avtok med nærmere 30 prosent. Det private boligmarkedet viste også svak utvikling, og nedgangen i boliginvesteringene ser ut til å ha fortsatt i år. Lav kapasitetutnyttelse gjør at en eventuell etterspørselsøkning i første omgang kan bli møtt med økt utnyt-

STORBRITANNIA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

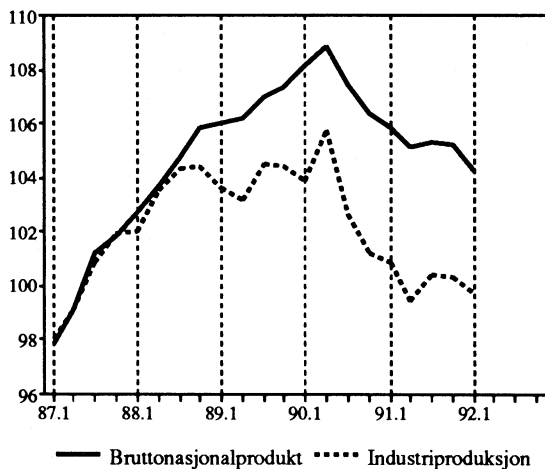
	1991	1992			1993		
	Regnskap	OECD juni	DRI juli	NIESR aug	OECD juni	DRI juli	NIESR aug
Privat konsum	-1,7	0,6	-0,1	-0,5	2,6	2,9	1,7
Offentlig konsum	2,4	1,6	2,4	1,7	2,2	3,9	1,9
Investering i fast realkapital	-10,3	-1,0	-1,2	-0,3	3,7	4,8	2,4
Eksport	0,7	3,4	3,2	3,0	4,8	5,0	4,9
Import	-2,9	4,7	5,7	6,7	6,0	6,0	5,4
Bruttonasjonalprodukt	-2,2	0,4	-0,2	-0,5	2,6	2,5	1,9
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-0,8	-1,4	-2,7	-2,9	-1,7	-3,1	-3,6
Konsumprisvekst ¹⁾	5,9	5,6	3,9	4,0	3,8	3,2	3,0
Arbeidsledighetsrate ²⁾ (nivå)	8,9	10,5	10,9	10,7	11,1	11,4	11,6
Kortsiktig rente (prosent)	11,5	..	10,2	10,2	..	9,3	9,3
Langsiktig rente (prosent)	10,0	..	9,1	9,1	..	8,7	8,7

1) Prisindeksen for detaljomsetningen.

2) Standardisert iht. OECD.

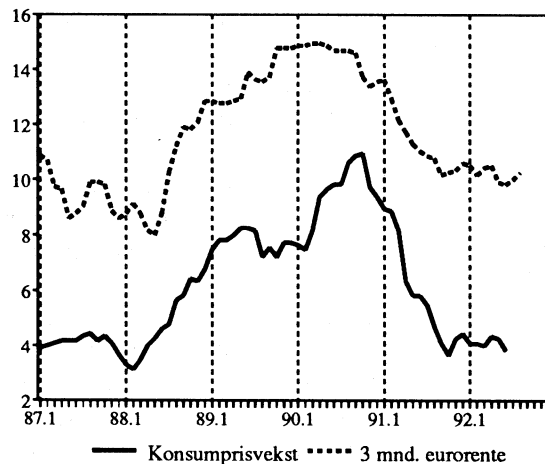
Kilder: Data Resources Inc. (DRI), National Institute of Economic and Social Research (NIESR) og OECD.

STORBRITANNIA
BRUTTONASJONALPRODUKT OG INDUSTRI-
PRODUKSJON. 1987=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: OECD.

STORBRITANNIA
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

telse av eksisterende kapasitet. Prognosene peker derfor mot en svak nedgang i investeringene også i 1992.

Underskuddet på driftsbalansen ble redusert betydelig i 1991 og utgjorde 0,8 prosent av BNP. Svikten i innenlandsk etterspørsel førte til redusert import, mens eksporten økte moderat blant annet på grunn av god utvikling for næringsmiddelindustrien. Både samlet eksport og import økte fra 1. kvartal til 2. kvartal i år med hhv. 2 og 2,9 prosent. Den forholdsvis sterke importveksten kan ha sammenheng med lageroppbygging i påvente av oppgang i innenlandsk etterspørsel. Anslagene for importveksten i år, som bygger på en forutsetning om økt innenlandsk aktivitet i andre halvår, ligger nå på 6-7 prosent ifølge NIESR og DRI. Eksportveksten fra

1991 til 1992 anslås til 3-3,5 prosent, og underskuddet på driftsbalansen er anslått å øke igjen i inneværende år.

Inflasjonstakten, målt som 12-månedersveksten i detaljprisene, falt gjennom 1991 som følge av lavere importprisvekst og avtakende lønnsvekst. Prisstigningstakten har avtatt ytterligere gjennom 1992. I 1. kvartal i år var prisveksten 4,5 prosent, men avtok til 4,2 prosent i gjennomsnitt for 2. kvartal. Nedgang i matvareprisene var den viktigste årsaken til at prisstigningstakten falt ytterligere til 3,7 prosent i juli.

Veksten i lønningene har avtatt de siste årene både som følge av lavere avtalte sentrale tillegg og redusert lønnsglidning. Reduksjonen i lønnsglidningen har trolig sammenheng med mindre bruk av overtid. Gjennomsnittlig lønnsvekst for hele økonomien avtok fra 7 prosent i april til 6,5 prosent i mai, regnet fra samme måned i 1991. Anslaget for årsveksten i lønningene ligger også på 6,5 prosent.

Arbeidsledigheten har økt betydelig de siste to årene og antall sysselsatte personer er redusert med over 1 million siden 1990. Nedgangen i sysselsettingen har vært sterkest innen industri og bygge- og anleggsvirksomhet. Tilveksten i antall ledige avtok imidlertid noe gjennom fjoråret. Veksten i antall ledige var i gjennomsnitt 23 000 pr. måned i 2. kvartal i år, en nedgang fra 32 000 i 1. kvartal. Fra juni til juli økte antall ledige med 29 100 (sesongjustert) slik at arbeidsledighetsraten nå er kommet opp i 9,7 prosent (nasjonal rate).

Sentralbankens utlånsrente ble 5. mai senket fra 10,5 til 10 prosent, slik at den nå bare ligger 1/4 prosentpoeng over den tyske Lombard-renten. Pundet har i den senere tid ligget svært lavt i ERM-båndet og dersom denne tendensen fortsetter, kan det føre til at renten blir satt opp igjen.

Det offentlige budsjettunderskuddet vil antakelig bli om lag fordoblet fra budsjettåret 1991/92 til 1992/93 og kan dermed komme opp i 4,5 prosent av BNP. Reduserte skatteinntekter sammen med økte utbetalinger til arbeidsledige og andre stønadberettigede bidrar til denne utviklingen.

Sverige: Sterkt voksende ledighet

I juli passerte den registrerte arbeidsledigheten 300 000 personer og utgjorde da 6,5 prosent av arbeidsstyrken. En forventet fortsatt svak utvikling i svensk økonomi framover gjør det lite sannsynlig med vesentlige bedringer på arbeidsmarkedet den nærmeste tiden. Det er grunn til å tro at anslagene som er gitt for arbeidsledigheten for 1992 og 1993 vil måtte oppjusteres i lys av utviklingen de siste månedene. Særlig DRIs og OECDs anslag virker lave sett i forhold til den registrerte arbeidsledigheten i juli. Ledigheten har økt med over to prosentpoeng siden mai i år. Selv om arbeidsmarkedstil-

SVERIGE: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før der ikke annet framgår

	1991		1992		1993		
	Regn- skap	OECD Jun	HB Jun	DRI Jun	OECD Jun	HB Jun	DRI Jun
Privat konsum	1,2	0,2	-0,4	1,2	0,0	0,3	1,8
Offentlig konsum	1,0	0,2	0,4	3,1	-0,5	-0,4	1,0
Bruttoinvesteringer	-7,3	-8,3	-8,9	-8,8	-1,6	-7,5	1,6
Eksport	-2,7	1,7	2,3	-0,8	4,0	5,4	4,2
Import	-6,9	1,0	0,9	-2,0	3,0	2,5	3,1
Bruttonasjonalprodukt	-1,2	-0,3	-0,9	0,4	0,9	0,4	1,9
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	-0,9	-0,6	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Konsumprisvekst	9,7	3,2	2,5	2,8	2,7	1,9	3,0
Arbeidsledighetsrate (nivå)	2,7	4,5	4,7	4,2	5,2	5,6	4,8

Kilde: OECD, Handelsbanken (HB), og Data Resource Institute (DRI).

take vil trappes opp utover høsten, er dette neppe nok til å unngå at den registrerte ledigheten blir på over 5 prosent i gjennomsnitt for 1992.

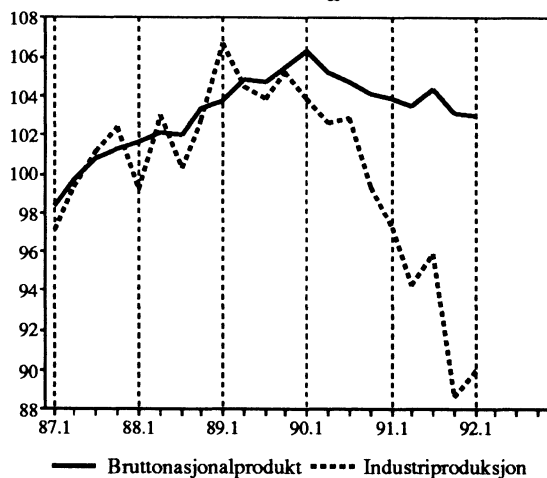
BNP-veksten for 1991 er nedjustert fra -1,1 prosent til -1,2 prosent. BNP fortsatte å falle i 1.kvartal i år, blant annet som følge av redusert investerings- etterspørsel.

Privat konsum falt med 1,2 prosent fra 4.kvartal 1991 til 1.kvartal 1992 (sesongjustert). En betydelig nedgang i detaljomsetningen i 2. kvartal peker i retning av at denne tendensen fortsatte i 2.kvartal. Nyregistreringen av personbiler falt med nesten 9 prosent 1.halvår i år sammenlignet med samme periode 1991. Anslagene for privat konsum for 1992 og 1993 varierer betydelig mellom progn-

seinstituttene. OECD regner med en vekst på 0,2 prosent i år og nullvekst til neste år, mens DRI anslår veksten i konsumet til 1,2 prosent i år og 1,8 prosent i 1993. Disse prognosene er imidlertid laget før den svake utviklingen i detaljomsetningen for 2. kvartal ble kjent. De store forskjellene i anslagene reflekterer ulike vurderinger av hvordan hus- holdningenes adferd påvirkes av fallet i boligpris- ene, av økte realrenter og av den raskt økende arbeidsledigheten.

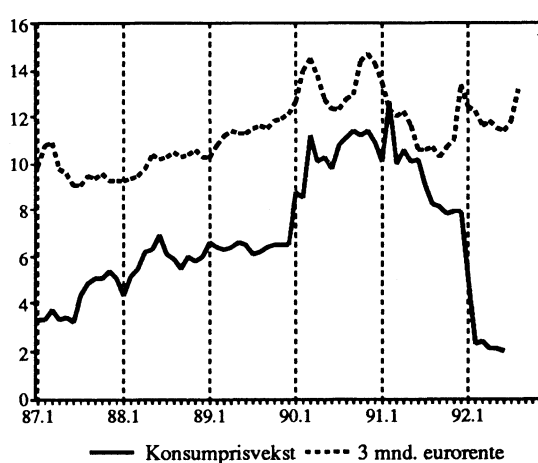
Investeringstillinger som er foretatt for industri- en, kan tyde på at det kommer et omslag i industri- investeringene i andre halvår 1992. Det er maskin- investeringene som anslås å øke, mens investering- ene i bygninger trolig vil fortsette å gå ned. Bolig-

SVERIGE
BRUTTONASJONALPRODUKT OG INDUSTRI-
PRODUKSJON. 1987=100. Sesongjusterte volumindekser

Kilde: OECD.

SVERIGE
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

investeringene er ventet å falle sterkt både i 1992 og 1993 bl.a. som følge av sterkt fallende priser på brukte boliger.

I 1992 venter OECD en eksportvekst på 1,7 prosent, mens DRI er mer pessimistiske og tror på fall i eksporten også i 1992 (-0,8 prosent). For 1993 ligger anslagene for eksportveksten rundt 4 prosent. Importveksten er ventet å bli svak, spesielt i 1992, som følge av svak vekst i innenlandsk etterspørsel. Dette bidrar til at underskuddet på handelsbalansen trolig vil gå ned de nærmeste par årene, slik at driftsregnskapet med utlandet nær vil gå i balanse neste år.

Konsumprisindeksen økte med 2,1 prosent fra juni 1991 til juni 1992. Korrigert for lettelser i indirekte skatter og avgifter var veksten 4,3 prosent. Den planlagte reduksjonen i merverdiavgiften fra 25 til 22 prosent fra 1. januar 1993 vil bidra til å holde prisveksten nede også neste år. Moderat prisutvikling og høy og økende ledighet trekker i retning av svak lønnsvekst fremover.

Den sterke veksten i ledigheten har økt de offentlige budsjettunderskuddene og bidratt til å skape usikkerhet i markedet om den framtidige økonomiske politikken. Etter en periode med økende pengemarkedsrenter og betydelig valutautgang, hevet den svenske sentralbanken dagslansrenten til bankene med 3 prosentenheter, til 16 prosent, den 27. august. De første reaksjonene i valuta- og pengemarkedet tyder på at dette tiltaket virket etter hensikten, dvs. styrket tilliten til fastkurspolitikken.

Danmark: Svak vekst første halvår

Nasjonalregnskapstall for 1. kvartal i år gir en BNP-vekst på 1 prosent sammenlignet med samme kvartal året før. Svak vekst i konsumet, fall i investe-

ringene og relativt god eksportvekst preget bildet i første halvdel av 1992. Gjennom lav pris- og lønnsvekst har næringslivet i Danmark bedret sin konkurransevne de siste årene. Det er likevel ventet at det er innenlandsk etterspørsel, og ikke eksportveksten, som vil gi de sterkeste impulsene til veksten i BNP framover.

I 1991 økte det private konsumet med 2,2 prosent etter en nedgang på 2,5 prosent i hele perioden 1987-1990. Etter relativt sterk vekst de siste to kvartalene av 1991, var konsumet om lag uendret fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Anslagene for konsumveksten for hele 1992 ligger mellom 1,5 og 2,5 prosent, og rundt 1/2 prosentpoeng sterkere vekst i 1993. Det er særlig kjøp av varige konsumgoder som antas øke sterkt framover. Fra juni 1991 til juni 1992 økte nybilregistreringen med 7 prosent. For årene 1992 og 1993 regnes det med vekst i nybilkjøpet på opp mot 15 prosent hvert år.

Investeringene fortsatte å falle i 1. kvartal i år; sesongjustert var nedgangen på 2,8 prosent fra 4. kvartal i fjor. OECD regner med om lag uendrede investeringer i 1992 og en vekst på rundt 5 prosent i 1993. Det er planlagt en del større offentlige infrastrukturinvesteringer som bidrar positivt til investeringsutviklingen.

Veksten i dansk eksport har vært sterk de seneste årene til tross for svake internasjonale konjunkturer. Dette skyldes dels at danskene har vunnet markedsandeler, men også samlingen av Tyskland som har gitt sterke impulser til dansk eksportindustri. Svakere vekst i Tyskland ventes å medføre redusert eksportvekst i 1992, men veksten i år ventes likevel å bli så høy som 5 prosent. I 1993 venter OECD at bedre internasjonale konjunkturer vil trekke eksportveksten opp til nær 6 prosent.

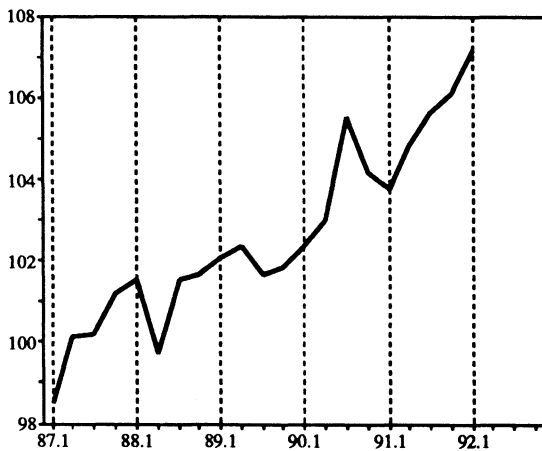
Økt innenlandsk etterspørsel vil stimulere im-

DANMARK: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL Volumendring fra året før der ikke annet framgår

	1991	1992			1993		
	Regnskap	OECD Jun	DDB Jun	ØM Aug	OECD Jun	DDB Jun	ØM Aug
Privat konsum	2,3	2,4	2,2	1,5	3,0	2,6	2,5
Offentlig konsum	-1,2	0,0	1,1	1,1	0,1	1,2	0,3
Inv. fast realkapital	-2,8	-0,1	-2,4	-3,8	4,8	2,8	1,9
Eksport	6,0	4,7	4,4	4,3	5,7	5,1	4,3
Import	3,9	4,0	2,7	3,1	5,8	4,2	4,3
Bruttonasjonalprodukt	1,2	2,1	2,2	1,3	2,9	2,9	2,5
Driftsbalanse (nivå, prosent av BNP)	1,7	2,3	-	2,5	2,4	-	2,6
Konsumprisvekst	2,4	2,2	2,2	2,3	2,2	1,7	2,3
Arbeidsledighetsrate (nivå)	10,4	10,7	10,6	10,7	10,2	9,6	10,0

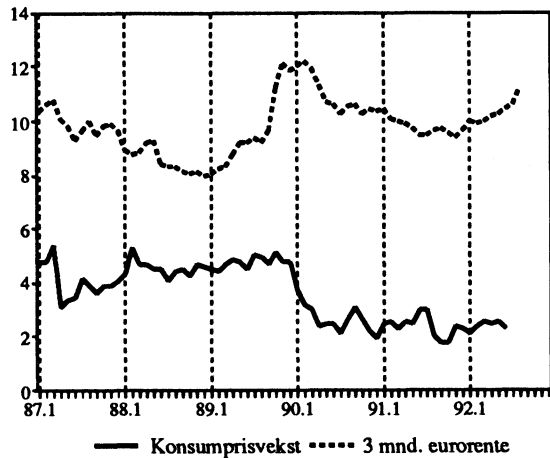
Kilde: OECD, Økonomiministeriet (ØM) og Den Danske Bank (DDB).

DANMARK
BRUTTONASJONALPRODUKT
1987=100. Sesongjustert volumindeks

Kilde: OECD.

DANMARK
KONSUMPRISVEKST I PROSENT FRA SAMME MÅNED
ÅRET FØR OG KORTSIKTIG RENTE

Kilde: OECD og Norges Bank.

portveksten. Den sterke eksportveksten gjør at driftsbalansen likevel er antatt å bedres. I både 1992 og 1993 regnes det med overskudd i driftsregnskapet overfor utlandet tilsvarende om lag 2,5 prosent av BNP.

Arbeidsledigheten økte i første halvår i år og utgjorde i juni 11,1 prosent av arbeidsstyrken. Også framover regnes det med at ledigheten vil holde seg høy selv om toppen kan være nådd. For 1992 ventes det en ledighet på litt under 11 prosent i gjennom-

snitt over året, fallende til ned mot 10 prosent i 1993.

Finanspolitikken var i 1991 relativt stram med en nedgang i offentlig konsum på 1,2 prosent. I 1992 og 1993 er det ventet om lag nullvekst i offentlig konsum, mens offentlige investeringer ventes å øke, bl.a. på grunn av betydelige investeringer i infrastruktur. Økt satsing på arbeidsmarkedstiltak vil trolig også bidra til større offentlige utgifter framover.

Internasjonale markedsforhold

Internasjonale varemarkeder

Oljemarkedet

Prisen på råolje var økende utover våren og forsommeren i år. Fra en bunnnotering på drøyt 17 dollar pr. fat i begynnelsen av mars steg spotprisen på Brent Blend fram til midten av juni til et nivå på noe over 21 dollar pr. fat.

Blant årsakene til prisoppgangen var forventninger om en fortsatt begrensning av OPECs oljeproduksjon samt uro knyttet til Libyas oljeeksport. OPEC-møtet i slutten av mai bekreftet oljemarkedets forventninger. Den vanligvis lave spotprisen i sommersesongen ble derfor styrket av et antatt stramt oljemarked i 4. kvartal i år. Fra midten av juli har imidlertid prisen på Brent Blend sunket noe til et nivå omkring 20 dollar pr. fat i første halvdel av august. Dette kan ha sammenheng med økt eksport fra Samveldet av Uavhengige Stater (SUS).

Ifølge IEA falt etterspørselen etter råolje i OECD-området med en halv prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. I Nord-Amerika og OECD-landene i Stillehavet var etterspørselen tilnærmet uendret, og nedgangen skyldtes derfor i sin helhet

en svikt i etterspørselen i OECD-landene i Europa på 1,5 prosent.

IEA anslår at etterspørselen etter råolje vil øke med 1,5 prosent i 3. kvartal i år sammenlignet med samme periode i 1991. Mens det forventes at etterspørselen i Nord-Amerika også i 3. kvartal blir om lag uendret fra året før, regnes det med en etterspørselsvekst på 3 prosent i OECD-landene i såvel Europa som i Stillehavsområdet. Den høye veksten i Europa har dels sammenheng med den relativt lave etterspørselen i 3. kvartal 1991.

IEA regner med at tiltakende økonomisk vekst vil bidra til økt råoljeetterspørsel i Nord-Amerika i 4. kvartal i år, mens det ventes uendret etterspørsel i resten av OECD-området. Totalt er etterspørselen i OECD-området i 4. kvartal anslått å ligge 1 prosent over nivået i samme kvartal året før.

Utenfor OECD-området oppveies nedgangen i oljeforbruket i tidligere østblokk-land hittil i år av forbruksøkningen i andre områder. Særlig har forbruksveksten i Asia vært sterk. IEAs prognoser for verdens samlede råoljeforbruk er justert noe ned i løpet av 2. kvartal, slik at oljeforbruket for inneværende år antas å øke med snaut en halv prosent sammenlignet med fjoråret.

ETTERSPØRSEL OG TILBUD AV OLJE¹⁾

Millioner fat pr. dag

	90.1	90.2	90.3	90.4	91.1	91.2	91.3	91.4	92.1	92.2	Prognoser		
											92.3	92.4	93.1
Etterspørsel	67,4	64,6	65,7	65,6	67,5	65,0	65,2	68,3	68,6	65,1	66,1	68,6	69,2
OECD	38,7	36,8	38,1	37,7	38,5	36,9	37,2	39,2	39,4	36,9	37,9	39,7	40,1
Europa	13,2	12,6	13,0	12,9	13,6	13,1	12,8	14,1	14,0	12,9	13,2	14,0	14,0
Nord-Amerika	19,0	18,7	19,1	18,6	18,2	18,1	18,8	18,9	18,7	18,3	18,9	19,3	19,3
Stillehavsområdet	6,5	5,5	6,0	6,2	6,7	5,7	5,6	6,3	6,7	5,7	5,8	6,4	6,8
Resten av verden	28,7	27,8	27,6	27,9	29,0	28,1	28,0	29,1	29,2	28,2	28,2	28,9	29,1
Tilbud	68,3	67,5	65,1	67,0	67,1	65,9	66,6	67,4	67,3	66,1
OPEC	25,8	25,6	23,9	25,1	25,1	24,6	25,6	26,1	26,2	25,7
OECD	16,2	15,8	15,4	16,3	16,5	15,8	16,1	16,7	16,8	16,3	16,3	16,7	16,7
Resten av verden	26,3	26,1	25,8	25,6	25,5	25,5	24,9	24,6	24,4	24,2	24,1	25,9	25,9
Lagerendring	0,5	2,4	-1,1	1,0	-0,2	0,6	1,0	-0,9	-1,3	1,0

1) Inklusive NGL

2) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes avrunding og statistisk avvik

Kilde: Oil Market Report (IEA) november 1991

Foreløpige tall fra IEA tyder på at oljelagrene i OECD-området i begynnelsen av juni i år lå på 321 millioner tonn, 7 millioner tonn lavere enn ett år tidligere. Lagertallene for OECD-området som helhet skjuler imidlertid store regionale forskjeller. Lagrene av råolje i Nord-Amerika og OECD-landene i Stillehavet var i juni i år på sitt laveste nivå siden 1980, men motsvares av relativt høye lagre av oljeprodukter. I OECD-landene i Europa lå lagrene ved inngangen til juli på samme nivå som i juli i fjor.

I juli i år nådde OPECs produksjon av råolje opp i 24,1 millioner fat pr. dag, noe som er den høyeste OPEC-produksjonen siden januar i år. Økningen skyldtes i hovedsak økt produksjon i Kuwait, som i juli produserte over halvparten av dagsproduksjonen på 1,7 millioner fat pr. dag fra før Irak invaderte

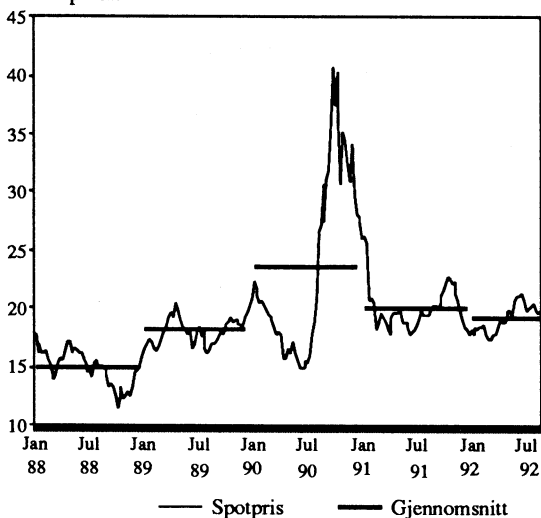
landet i 1990. Etter planen skal Kuwaits produksjon nå 1,5 millioner fat pr. dag innen utgangen av 4. kvartal i år.

Foreløpige tall tyder på at produksjonen av råolje og kondensater i SUS har falt med 13 prosent hittil i år sammenlignet med samme periode i fjor. Imidlertid har en sterk reduksjon i innenlandsk forbruk gitt rom for økt eksport, slik at utførselen av råolje og kondensater fra SUS økte fra 1,4 til 2,1 millioner fat pr. dag fra 1. til 2. kvartal i år. Det er ventet at forbruket av råolje vil fortsette å avta sterkt, særlig i de landene som ikke selv produserer olje og gass i SUS-området. Nettoeksporten til land utenfor SUS kan dermed øke ytterligere fra dagens nivå i 2. halvår av 1992.

Gitt den ventede etterspørselsutviklingen vil behovet for OPEC-olje komme opp i overkant av 25 millioner fat pr. dag i løpet av 4. kvartal. De kravene som FN har stilt åpner for en irakisk eksport på 500 000 fat pr. dag, mens en fullstendig opphevelse av embargoen på sikt vil kunne gi 2 millioner fat pr. dag. Den politiske situasjonen tyder imidlertid på at irakisk eksport ikke kommer igang igjen før årsskiftet. Uten tilførsel av økt eksport fra Irak vil OPECs kapasitetsreserve i denne perioden være 1 million fat pr. dag. Lave lagre for denne tiden av året tyder også på at man står foran et relativt stramt oljemarked framover. Selv om det er ventet at OPEC-landene på sitt planlagte møte i september vil enes om å søke å dekke den etterspørselen som rettes mot kartellet, er det altså flere forhold som trekker i retning av et tiltakende press i markedet, særlig i 4. kvartal, og en noe økende råoljepris i vinterhalvåret.

SPOTPRISEN PÅ BRENT BLEND

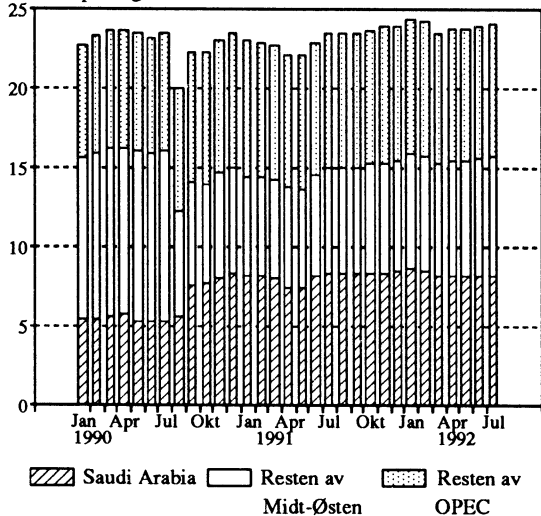
Dollar pr. fat

Kilde: Petroleum Intelligence Weekly

OLJEPRODUKSJON I OPEC 1990-1992

Mill. fat pr. dag

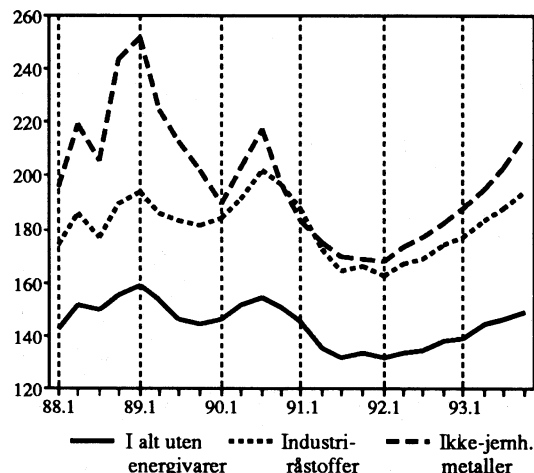
Kilde: Petroleum Intelligence Weekly

Andre råvaremarkeder

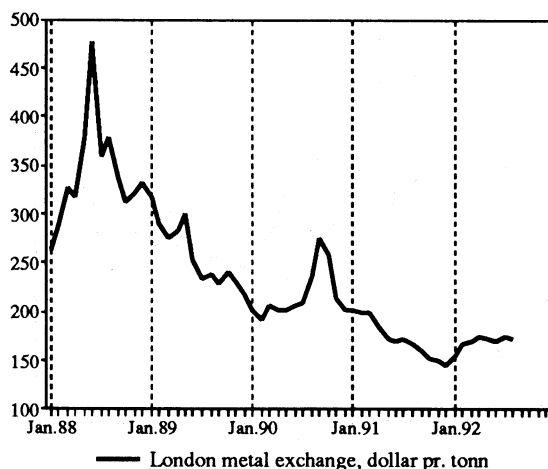
Prisene på råvarer utenom energivarer viste nedgang gjennom 1990 og 1991. Dette må ses i sammenheng med den internasjonale lavkonjunkturen og et økt råvaretilbud på verdensmarkedene fra tidligere COMECON-land. Utviklingen i de to første kvartalene i år indikerer at den generelle nedgangen i råvareprisene nå er stanset opp. I sine beregninger fra mai i år ventet AIECE (sammenlutningen av europeiske prognoseinstitutter) at økt etterspørsel etter råvarer vil bidra til fortsatt moderat prisoppgang i år og neste år. Prognosene er basert på en internasjonal konjunkturoppgang fra andre halvår i år.

Prisutviklingen har vært spesielt svak for prisene på ikke-jernholdige metaller. Ved slutten av fjoråret lå disse prisene om lag 35 prosent under toppnivået ved årsskiftet 1988/89. En viktig årsak til prisetallet på disse varene er økt eksport fra Russland.

Russlands høye eksport av aluminium kombinert med svak forbruksvekst, blant annet som følge av

INDEKSER FOR RÅVAREPRISER PÅ VERDENS-
MARKEDET. På dollarbasis. 1975 = 100.

Kilde: HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung (historiske tall) og AIECE (prognoser).

INDEKS FOR ALUMINIUMSPRISER
1979 = 100

Kilder: World Metal Statistics, t.o.m. juni 1992, juli og august 1992, Financial Times.

nedgangen i bilsalget i flere land, bidro til synkende aluminiumspriser gjennom hele 1991. Etter en viss økning i begynnelsen av inneværende år, har aluminiumsprisene i de siste månedene igjen gått noe ned. Ifølge prognoser fra AIECE vil prisene på aluminium øke fra slutten av inneværende år, som følge av et forventet oppsving i industriproduksjonen i OECD-området. Prisoppgangen ventes imidlertid å bli relativt moderat, blant annet på grunn av innfasing av ny kapasitet i Canada i løpet av inneværende og neste år og en viss gjenoppstart av ledig kapasitet i eksisterende bedrifter etterhvert som prisene øker.

Prisene på stål har vært holdt nede av lavt forbruk og høy eksport fra Øst-Europa. Ifølge prognosene fra AIECE vil stålprisene ta seg noe opp i tiden framover, blant annet som følge av tiltakende innenlandsk forbruk i USA.

Den svake etterspørselen fra stålindustrien har bidratt til å dempe den tidligere markerte prisøkningen på jernmalm. Andre faktorer som har trukket i samme retning, er en økning i produksjonskapasiteten, samt en endring i produksjonsteknikk innenfor stålindustrien som favoriserer bruken av skrapjern framfor jernmalm. Prisen på skrapjern har på den annen side tatt seg kraftig opp hittil i år. Ifølge prognosene fra AIECE vil prisen på skrapjern fortsatt vokse ettersom stålindustrien tar seg opp, men i et langsommere tempo enn til nå.

Etter et kraftig prisfall på cellulose gjennom hele 1991, stabiliserte prisene seg mot slutten av fjoråret og har økt så langt i 1992. Prisoppgangen skyldes blant annet økt etterspørsel fra papirfabrikker i Nord-Amerika, hvor det har vært en viss lageroppbygging. Det er ventet at prisen på cellulose vil øke ytterligere framover. Tømmerprisene har også tatt seg noe opp den senere tid og ventes fortsatt å øke moderat. Bakgrunnen er blant annet den økende byggeaktiviteten i Tyskland.

Matprisene har generelt ligget lavt det siste året, med unntak av prisene på hvete og kakao. Hveteprisen har økt på grunn av forventninger om lavere verdensproduksjon og økende etterspørsel fra Samveldet av Uavhengige Stater. Det forventes at markedstilpasninger vil bringe hveteprisen nedover i løpet av 1993. Kakaoprisen tok seg opp på grunn av dårlig innhøsting i 1991, mens kaffeprisen fortsatt ligger på et lavt nivå. Sukkerprisen har også lenge vært lav, blant annet som følge av usikkerhet omkring importomfanget fra Samveldet av Uavhengige Stater og eksporten fra Cuba. Det ventes at prisene på begge de sistnevnte råvarene kommer seg noe i løpet av neste år.

Utviklingen i verdenshandelen

Beregninger for 1991 viser en vekst i verdenshandelen på omkring 3-4 prosent fra året før (se tabell). Foreløpige tall for første halvår i år tyder på at den

ANSLAG FOR VEKSTEN I VERDENS- HANDELEN

Volumvekst i prosent

Institutt	Dato	1991	1992	1993	1994
LINK	apr	3,0	4,5	6,4	5,9
AIECE	mai				
gj.snitt		3,3	4,7	6,1	..
arb.gruppen		4,7	4,8	6,3	..
IMF	mai	3,3	5,0	6,3	..
OECD	jun	3,9	5,6	6,6	..
DRI	jun	3,5	5,5	7,0	6,5
NIESR	aug	3,2	4,6	5,5	..
Uveid gj.snitt		3,6	5,0	6,3	6,2

relativt svake veksten i verdenshandelen har fortsatt inn i 1992. Det er imidlertid ventet at veksten vil ta seg noe opp i løpet av de kommende måneder og neste år som følge av en forventet moderat konjunkturoppgang internasjonalt.

De relativt store forskjellene i vekstanslagene skyldes tildels ulike definisjoner av verdenshandelen (samlet eksport, samlet import, eller et gjennomsnitt av disse størrelsene).

Det internasjonale penge- og valutamarkedet

Det kortsiktige rentenivået i Europa, målt ved ecu-renten, har steget i løpet av sommeren til vel 10,8 prosent i august, etter å ha ligget relativt stabilt rundt 10,2 - 10,3 prosent tidligere i år. De korte rentene i USA og Japan har derimot fortsatt å gå ned, og var i august henholdsvis 3,4 og 3,9 prosent (eurorenter).

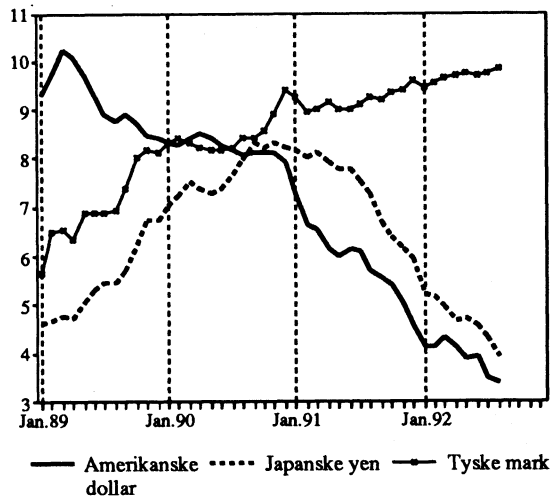
Forskjellen mellom rentenivået i Tyskland og USA har tiltatt gjennom 1992 og var i august kommet opp i 6,4 prosentpoeng, målt med 3 måneders eurorenter. Dette har bidratt til at svekkelsen av kursen på amerikanske dollar i forhold til tyske mark, som satte inn i april, fortsatte i sommer. I slutten av august var kursforholdet nede i 1,40 mark pr. dollar, det laveste kursforholdet som er målt noensinne. Dollarkursen er også svekket i forhold til japanske yen siden mai, men i langt mindre grad.

Renteoppgangen i Europa de siste månedene henger sammen med den tyske pengepolitikken. Hevingen av den tyske diskontosatsen fra 8 til 8,75 prosent midt i juli førte bare til en svak oppgang i de tyske pengemarkedsrentene, idet den mer betydningsfulle Lombardrenten ikke ble endret. Likevel økte rentenivået i alle de øvrige medlemslandene i ERM (Exchange Rate Mechanism). Noen av landene (Italia, Spania, Belgia og Nederland) hevet også sentralbankrentene. Bakgrunnen for disse rentøkningene er trolig markedets frykt for at også den tyske Lombardrenten vil bli hevet og at det tyske rentenivået vil forbli høyt lengre enn man ventet tidligere. I så fall ville et uendret rentenivå i de andre landene ha svekket deres valutakurs i forhold til tyske mark.

Et annet forhold som fører til uro i ERM-systemet, er den kommende folkeavstemmingen om Maastricht-avtalen i Frankrike 20. september. Det er frykt for at et nei til avtalen i Frankrike kan virke destabiliserende på valutakurs-samarbeidet i EF. Dette skaper et ytterligere press på valutaer som anses som mulige devalueringskandidater, som italienske lire og engelske pund, og styrker tyske mark som spiller rollen som kjernevaluta innen ERM. Usikkerheten omkring Maastricht-avtalens framtid var hovedårsaken til den sterke uroen på valutamarkedene den siste uken i august, og det

KORTSIKTIGE EURORENTER

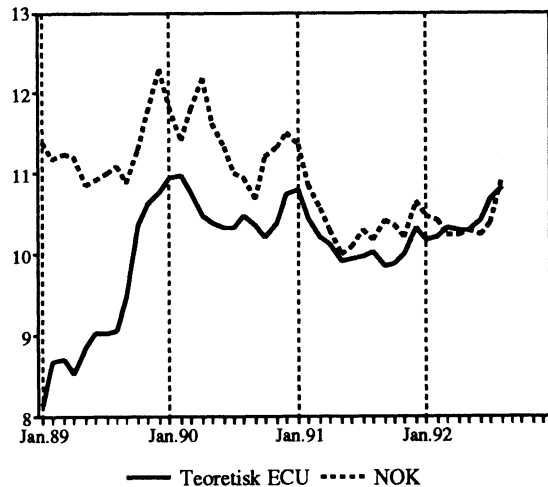
Prosent

Kilde: Norges Bank.

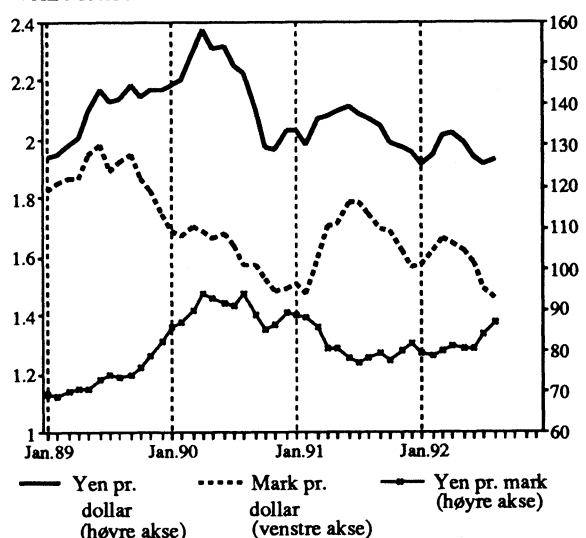
KORTSIKTIGE EURORENTER

Prosent

Kilde: Norges Bank.

VALUTAKURSER

Kilde: Norges Bank.

SENTRALE RENTE- OG VALUTABEGREPER

ECU (European Currency Unit): En konstruert valutaenhet sammensatt av valutaene i EF, med vektter som gjenspeiler de ulike landenes økonomiske betydning.

Teoretisk ECU-rente: Gjennomsnittlig rente i EF-landene, med samme vektgrunnlag som valutaenheten.

ERM (Exchange Rate Mechanism): EFs valutasamarbeid med fastsatte kurser og svingemarginer for de enkelte valutaene.

Eurorente: Rentesats på det europeiske interbankmarked.

Sentralbankrenter:

Diskonto: Retningsgivende rentesats for bankenes innløsning av kortsiktige statspapiere i sentralbanken.

Lombard-rente: Den rentesatsen bankene betaler for kortsiktige lån i sentralbanken

Føderal fondsrente: Amerikansk interbankrente.

ligger an til fortsatt uro i penge- og valutamarkedene i ukene fram til folkeavstemmingen i Frankrike. Dersom Frankrike sier nei, vil det peke i retning av kursjusteringer innen ERM-systemet.

Det er økningen av rentenivået i Italia som har bidratt mest til oppgangen i ecu-renten gjennom sommeren. Valutakursen er blant de svakeste i ERM, til tross for at sentralbankrentene har økt med over 1 prosentpoeng til 13,25 prosent fra juni til august. Det er likevel engelske pund som for tiden er den aller svakeste valutaen i ERM. De britiske myndighetene har unnlatt å heve sentralbankrentene, noe som har bidratt til at valutakursen nå bare såvidt ligger over den nedre grensen i svingemarginen.

Det ser nå ut til at de tyske pengemarkedsrentene vil bli liggende oppunder 10 prosent gjennom resten av året. Sett i lys av valutakursutviklingen, er det også lite sannsynlig at rentenivået i de andre ERM-landene vil gå noe særlig ned. I så fall kan ecu-renten komme til å ligge mellom 10,5 og 11 prosent resten av året. I 1993 peker prognosene mot en rentenedgang på i overkant av 1/2 prosentpoeng.

Når det gjelder Skandinavia, viste det seg i slutten av august at problemene på finansmarkedene både i Norge, Sverige og i Danmark var større enn ventet. Som følge av dette har pengemarkedsrentene i disse landene økt de siste ukene. Kombinert med den økte ecu-renten, vil dette trolig føre til at rentenivået i Norge, målt ved 3 måneders eurorente,

TRE MÅNEDERS EURORENTER

	1991	1992	1993	1994
USA	6,0	3,8	4,4	5,6
Japan	7,3	4,5	4,6	5,0
Tyskland	9,2	9,7	9,2	8,6
Storbritannia	11,5	10,2	9,4	9,0
Frankrike	9,5	10,0	9,3	8,8

Kilde: DRI (Data Resources Inc.) august

vil ligge i nærheten av 11 prosent de nærmeste månedene.

Rentenivået i USA er ytterligere redusert etter at sentralbanken satte ned diskontosatsen fra 3,5 til 3 prosent i begynnelsen av juli. Den føderale fondsrenten ble samtidig redusert til 3,25 prosent. Selv om rentenivået nå er svært lavt, kan enda en rentenedsettelse i høst ikke utelukkes dersom utviklingen på arbeidsmarkedet ikke snur. Det er likevel ventet at sterkere økonomisk vekst i 1993 vil føre til renteoppgang i løpet av kommende vinter. Ifølge DRIs prognoser fra august vil rentenivået øke til om lag 5 prosent mot slutten av 1993.

I Japan ble diskontosatsen senket fra 3,75 til 3,25 prosent i slutten av juli, noe som brakte euro-yen renten ned i 3,9 prosent. Med offentliggjøringen av den økonomiske tiltakspakken i august (som er omtalt nærmere i avsnittet om Japan), har sannsynligheten for at rentenivået har nådd bunnen økt. Etter kraftige fall i aksjekursene midt i august, ble elementer fra tiltakspakken som særlig skulle stimulere aksjemarkedet på kort sikt offentliggjort. Dette førte umiddelbart til at fallet stoppet opp, og i løpet av 10 dager steg aksjekursene med 25 prosent. Finansieringen av de økonomiske tiltakene kan komme til å gi et visst press på rentenivået, men ifølge prognosene vil det kortsiktige rentenivået i Japan bare øke svakt i de nærmeste årene.

Prognosene for valutakursutviklingen det nærmeste året er usikre. Det er imidlertid ventet en styrking av dollarkursen så snart det blir klart at rentenivået i USA er på vei oppover igjen. Dette vil trolig ikke skje før etter årsskiftet. Et gradvis fall i det tyske rentenivået parallelt med dette, vil trolig føre til at kursforholdet mellom mark og dollar vil komme opp i over 1,60 i løpet av 1993. Den forventede renteutviklingen i USA og Japan, sammen med virkningene av den japanske tiltakspakken, peker i retning av at kursforholdet mellom yen og dollar vil bli liggende mellom 120 og 125 yen pr. dollar gjennom resten av 1992 og utover i 1993.

Konjunkturutviklingen i Norge

BEDRIFTENE

Olje- og gassutvinning

Produksjon og markedsforhold

Produksjonen i sektoren for utvinning og rørtransport av olje og gass var om lag uendret fra 1. til 2. kvartal i år ifølge sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR), etter en vekst på 5,5 prosent i 1. kvartal.

I første halvår 1992 ble det produsert 66,3 millioner tonn oljeekvivalenter (mtoe) olje og gass. Dette er en økning på 9 prosent fra samme periode i fjor. Oljeproduksjonen økte med 13 prosent til 52,2 millioner tonn, som tilsvarer en gjennomsnittlig dagsproduksjonen på over 2 millioner fat stabilisert olje i denne perioden. Gassproduksjonen avtok derimot med 5 prosent til 14,4 mtoe i første halvår i år.

De viktigste bidragene til veksten i oljeproduksjonen kom fra feltene Oseberg, Gullfaks, Statfjord og Ula, mens det var reduksjon fra feltene Mime, Tommeliten og Hod.

Produksjonsveksten for Osebergfeltet har sammenheng med at Oseberg C-plattformen kom i produksjon i fjor høst. Økningen fra første halvår i fjor til første halvår i år var på 34 prosent. Produksjonen fra feltet er høyere enn operatøren ventet, og platåproduksjonen vil holde seg lenger enn opprinnelig antatt. Dette fører trolig til at utbyggingen av

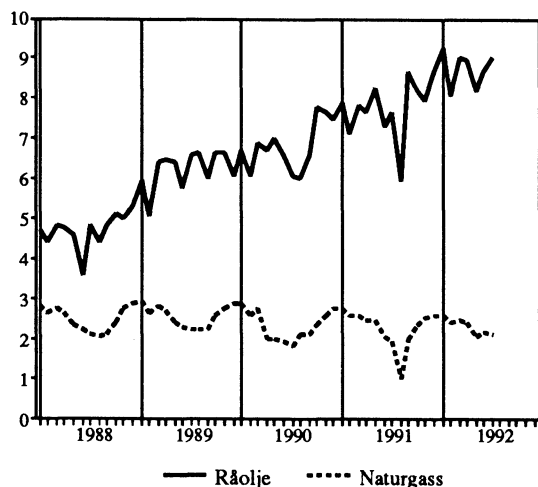
Oseberg-satelittene vil bli ytterligere forskjøvet i tid. Først i begynnelsen av 1997 er det ventet at det blir ledig behandlingskapasitet på Osebergfeltet.

Gullfaks hadde også en betydelig produksjonsvekst i første halvår i år sammenlignet med samme periode i fjor, tross produksjonsnedgang i juni på grunn av vedlikeholdsarbeider.

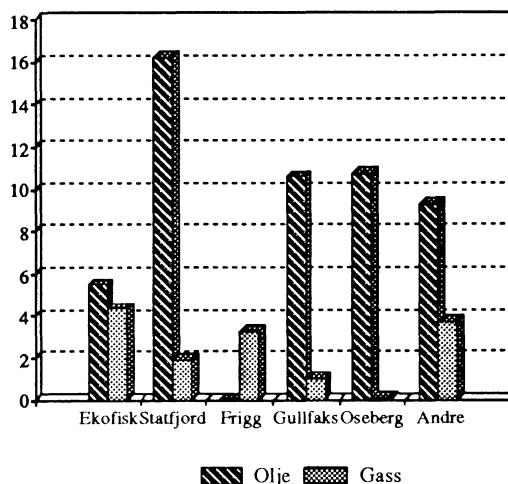
Oseberg og Gullfaks er to jevnstore felt, og står hver for seg for 20 prosent av norsk oljeproduksjon. Det er bare Statfjordfeltet som har større produksjon enn disse feltene enkeltvis.

For Statfjordfeltet økte produksjonen med 7 prosent fra første halvår i fjor til samme periode i år. Den økte produksjonen skyldes imidlertid først og fremst en omfordeling av eierandelene mellom norske og britiske eiere. Ny norsk eierandel på 85,24 prosent ble gjort gjeldende fra 1. september 1991. Den nye fordelingen gjelder også tidligere produksjon, og norske eiere tok i første halvår derfor ut i overkant av 90 prosent av Statfjordfeltets totale produksjon. I 2. halvår er norsk andel av dette uttaket fastsatt til 89 prosent. Mens det norske oljeuttaket fra Statfjord økte, sank totalproduksjonen på feltet i første halvår med anslagsvis 2 prosent. Reserveanslaget for råolje for Statfjord er nylig økt med 220 millioner fat, og dette tyder på at produksjonen kan opprettholdes lenger enn tidligere antatt. Det var nedstengninger på Statfjord B- og C-platt-

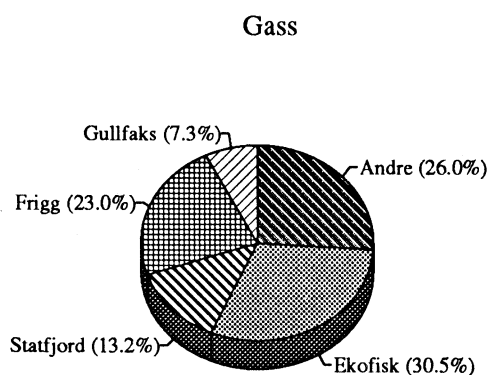
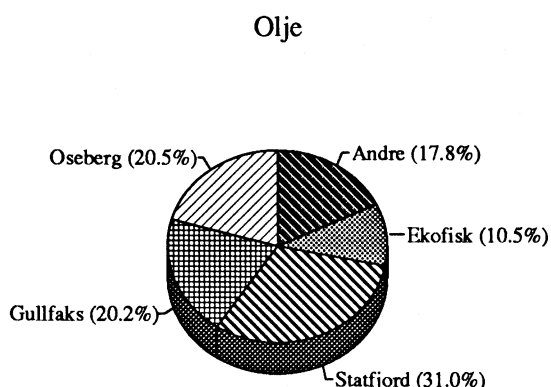
OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill. tonn) og naturgass (mrd. S m3). Ujusterte tall

OLJE- OG GASSPRODUKSJONEN FRA DE
STØRSTE FELTENE I 1. HALVÅR 1992. Mtoe

ANDELER AV TOTAL PRODUKSJON I JANUAR-JUNI 1992

formene i juli og august i forbindelse med vedlikeholdsarbeider, mens produksjonen på Statfjord A ble stengt 3 uker i mai i forbindelse med vedlikeholdsarbeider og tilkoping av Snorre. På Snorrefeltet ble produksjonen startet opp de første dagene i august. Feltet vil trolig nå platåproduksjonen på 170 000 fat per dag i løpet av ett års tid. Oljedirektoratet regner med at feltet inneholder om lag 90 millioner tonn olje.

Nær 90 prosent av oljeproduksjonen blir eksportert. Nedgangen i produksjon i 2. kvartal i år (2,0 prosent) var større enn nedgangen i eksporten (0,9 prosent), slik at leveransene til hjemmemarkedet fra norsk sokkel falt med 10,6 prosent. Økt import førte til at nedgangen i den innenlandske anvendelsen ble 8,3 prosent. Den innenlandske etterspørselen økte med 5,0 prosent

Det mest iøynefallende trekket ved gassproduksjonen i første halvår i 1992 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor er reduksjonene ved feltene Frigg, Heimdal og Ekofisk på henholdsvis 17 prosent, 7 prosent og 6 prosent. Totalt sett gikk gassproduksjonen på norsk sokkel ned med 5 prosent til 14,1 mtoe. Produksjonsoppgang ved Gullfaks, Ula og Veslefrikk veide ikke opp for reduksjonene.

Gassproduksjonen fra Friggområdet leveres til Storbritannia, mens de øvrige norske feltene er knyttet til Statpipe/Norpipe-systemet og forsyner kontinentet med gass. Selve hovedreservoaret på Frigg er på det nærmeste tømt, og det er særlig Lille-Frigg som nå er under utbygging, og som delvis vil erstatte Friggfeltets leveranser de nær-

MARKEDSUTVIKLINGEN FOR VARER FRA OLJE- OG GASSEKTOREN
 Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode¹⁾

	Mrd. kr.2)	Volum				Priser			
		1991	91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	92.1
Produksjon	106,9	-5,8	12,1	5,1	-1,4	1,8	0,5	-14,6	8,7
- olje	90,6	-3,7	11,3	6,1	-2,0	5,6	-0,2	-15,3	9,2
- gass ³⁾	16,3	-19,4	17,9	-2,5	3,9	-14,0	4,3	-8,5	4,7
Eksport	96,7	-5,5	8,6	5,4	-0,3	1,5	0,6	-14,5	8,6
- olje	80,4	-3,3	7,3	6,6	-0,9	5,6	-0,2	-15,3	9,2
Hjemmeleveranser ⁴⁾	10,2	-8,3	51,6	2,9	-10,6	5,7	-0,3	-15,3	9,2
Import ⁴⁾	1,6	-74,9	120,7	-50,5	30,7	-11,5	23,5	-19,4	0,0
Innenl. anvendelse)	11,7	-24,3	57,1	-3,0	-8,3	3,1	1,8	-16,0	8,5
Lagerendring ⁴⁾⁵⁾	0,7	-2,7	37,8	-11,3	-12,8
Innenl. etterspørsel ⁴⁾	11,1	-21,0	18,0	10,3	5,0	3,2	2,0	-16,2	8,5

1) Tilnærmet i basisverdi, dvs. regnet uten avgifter og handelsavanse.

2) Nivå tall i 1991 i løpende priser.

3) Produksjon og eksport av gass er identiske størrelser i Nasjonalregnskapet.

4) Disse størrelsene omfatter kun olje.

5) Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

meste årene. Det er imidlertid ikke inngått andre avtaler om gassalg til Storbritannia enn Friggkontrakten, og gasseksporten vil i de nærmeste årene derfor ikke øke. Den ventede økningen i gassproduksjonen fra 1993 i forbindelse med oppstart av Sleipnerfeltet, vil bli eksportert til kontinentet både gjennom eksisterende rørledninger, og gjennom rørledningene Europipe og Zeepipe som er under planlegging og utbygging.

Investeringer

Investeringsoppgangen i oljeutvinningsektoren fra 1991 vil fortsette i 1992 og 1993. For hele 1992 er investeringsanslaget fra 2. kvartal i år 46,3 milliarder kroner, mens det for 1993 er hele 48,1 milliarder kroner. Til sammenligning var de påløpte investeringskostnadene i utvinningssektoren i 1991 37,7 milliarder kroner. Investeringene i rørtransportsektoren er anslått til henholdsvis 5,4 milliarder og 7,3 milliarder kroner i 1992 og 1993.

Det er særlig feltutbygging som fører til økte totale investeringskostnader selv om det er oppgang i investeringene innen alle virksomhetsområder, unntatt leting hvor oppgangen kom i fjor. Investeringsanslaget for feltutbygging for 1992 er på 28,7 milliarder kroner, mens anslaget for 1993 er på 31,2 milliarder kroner. Til sammenligning var disse investeringene i 1991 22,3 milliarder kroner. Det er feltutbyggingene Heidrun, Brage, Sleipner, Draugen og Troll som sammen med Snorre fører til de høye investeringene i år. Til neste år vil utbygging-

en av Troll Olje bli et betydelig investeringsprosjekt. Dette er fase 2 i utbyggingen av Trollfeltet, og innebærer en utbygging av oljeprovinsen på den vestlige delen av feltet. Utbyggingen av plattformene som skal stå for gassleveransene til kontinentet fra 1996 regnes som fase 1, og foregår på feltets østlige del.

Vareandelen i investeringene i feltutbygging er høy og dette skyldes at felt som Brage, Sleipner og Draugen er i fabrikkasjonsfasen, mens felt som Heidrun og Troll Olje er i prosjekteringsfasen. Til neste år vil plattformene til Brage, Sleipner og Draugen bli plassert på feltet. Både Draugen og Sleipner vil starte produksjon neste høst, mens produksjonen fra Brage vil ta til ved årskiftet 93/94.

I høst fremmer regjeringen en proposisjon om utbygging av Sleipner Vest. Investeringene vil beløpe seg til om lag 22 milliarder kroner, og installasjonen skal knyttes opp mot Sleipner Øst. Dette vil isolert sett føre til at anslaget for 1993 øker.

For investeringer for felt i drift er anslagene for 1992 og 1993 henholdsvis 5,6 og 6,5 milliarder kroner. Om lag 60 - 70 prosent av investeringene til felt i drift går til produksjonsboring. Den omfattende produksjonsboringen inngår i programmer for økt utvinning fra feltene.

De høye investeringene til landvirksomhet har blant annet sammenheng med oppgraderingen av Kårstøanlegget for mottak av kondensat fra Sleipner. For 1992 er investeringsanslaget 4,1 milliarder kroner. Til neste år vil kostnadene til prossessanlegget for mottak av gassen fra Troll stige, og utgjøre en betydelig del av de totale investeringene på land.

Anslaget på investeringsutgifter til leting for 1992 er nå 7,8 milliarder kroner. Dette tilsvarer et aktivitetsnivå i størrelsesorden 45 påbegynte borehull for året, mot 47 ifjor. For 1993 er investeringsanslaget 7 milliarder kroner. Dette anslaget må regnes som usikkert. Planleggingen av boreprogrammene intensiveres først over sommeren, og det er sannsynlig med justeringer i budsjettfasen fram til årskiftet. I tillegg er det betydelig usikkerhet knyttet til framtidig oljepris. Større endringer i denne vil føre til endringer i leteprogrammene. I 1993 vil tildeling av nye konsesjoner finne sted. Tildelingen er planlagt til neste sommer, og dette vil kunne øke letenivået sent mot høsten.

Investeringsanslaget for rørtransportsektoren i 1992 er 5,4 milliarder kroner. Det er byggingen av Zeepipe fase 1 og Sleipner kondensatrør som står for den vesentlige delen av anslaget for i år. For neste år er anslaget 7,3 milliarder kroner. Det er særlig eksportørledningene Europipe, Zeepipe fase 2 og Troll rør som fører til det høye anslaget. I tillegg kommer investeringer i Haltenpipe, rørledningen som skal forsyne metanolanlegget på Tjeldbergodden med gass fra Heidrunfeltet.

UTFØRTE OG ANTATT PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER I OLJEUTVINNING OG RØRTRANSPORT.

Milliarder kroner, løpende priser

	1991	1992	1993
Utvinning av olje og gass	37,7	46,3	48,1
Leting	8,1	7,8	7,0
Feltutbygging	22,3	28,8	31,2
Varer	12,1	14,8	17,1
Tjenester	9,0	12,0	12,0
Produksjonsboring	1,2	2,0	2,2
Felt i drift	5,2	5,6	6,6
Varer	0,7	1,0	0,8
Tjenester	1,1	1,1	1,0
Produksjonsboring	3,4	3,5	4,8
Landvirksomhet ¹⁾	2,1	4,1	3,2
Rørtransport	5,4	5,4	7,3
Oljesektoren totalt	43,1	51,7	55,3

Anslag ifølge SSBs investeringsstatistikk innhentet i 2. kvartal 1992.

1) Omfatter kontorbygg, baser og terminalbygg på land.

Den sterke veksten i investeringene i oljevirksomheten sammen med økte driftskostnader vil redusere kontantstrømmen de nærmeste årene. Det er lite trolig at de totale investeringene kan bli vesentlig høyere uten en bedring i oljeprisen. Enkelte felt som nå er under vurdering vil trolig utsettes. Det er dermed sannsynlig med færre feltutbyggingsvedtak i tida framover i forhold til det en har sett i de to siste årene. En forskyvning vil derimot ikke få konsekvenser for de feltene som allerede er vedtatt. Omfanget av leteboringen pleier å følge utviklingen i oljeselskapenes driftsinntekter. Denne koplingen er trolig særlig sterk når det øvrige investeringsni-

vået er høyt. Leteboringen utføres imidlertid i hovedsak av innleide selskaper, og varigheten av kontraktene øker med aktivitetsnivået. Med dagens høye aktivitetsnivå vil derfor lavere oljepriser først til neste år føre til vesentlig lavere leteaktivitet.

Industri og bergverksdrift

Produksjons- og markedsforhold

Målt i faste priser og justert for normale sesongvariasjoner økte industriproduksjonen med 1,0 prosent fra 1. til 2. kvartal i år, som er noe svakere enn

MARKEDSUTVIKLINGEN FOR VARER FRA INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal¹⁾

	Mrd.kr. 1991 ²⁾	Volum				Pris			
		3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttoproduksjonen i alt	259.8	-4.8	1.5	1.4	0.4	0.2	-0.8	-1.6	-1.0
-Skjermet	94.2	-5.2	1.5	2.1	0.4	0.9	0.7	0.3	0.6
-Utekonkurrerende	79.4	-5.1	3.0	0.0	2.6	-0.1	-3.6	-4.5	2.2
-Hjemmekonkurrerende	86.2	-4.2	0.0	2.1	-1.7	-0.2	0.0	-1.6	0.6
Ekspert i alt ³⁾	102.0	-4.6	-0.4	5.9	-2.1	-0.7	-3.1	-3.7	0.7
-Skjermet	12.5	-12.9	14.5	-6.6	0.0	1.5	0.4	-5.6	1.0
-Utekonkurrerende	54.3	-3.2	-4.1	7.8	-1.3	-0.3	-6.5	-4.3	1.9
-Hjemmekonkurrerende	35.2	-3.8	0.4	7.8	-3.9	-1.8	-0.4	-1.7	-0.8
Hjemmeleveranser i alt	157.8	-5.9	3.3	-0.9	1.0	0.8	0.7	0.0	0.8
-Skjermet	81.7	-3.9	-0.5	3.7	0.5	0.8	0.7	1.2	0.5
-Utekonkurrerende	25.0	-10.0	21.9	-16.4	13.2	0.5	1.3	-2.9	1.5
-Hjemmekonkurrerende	51.0	-7.2	1.2	0.2	-3.6	0.8	0.4	-1.1	1.1
Import i alt	136.4	-1.0	1.3	0.5	-0.1	0.5	-0.7	0.8	-2.4
-Skjermet	9.4	0.7	-4.4	6.3	1.4	1.3	-0.2	-0.6	1.9
-Utekonkurrerende	31.1	0.4	-2.1	1.5	6.0	-2.5	-0.8	-5.9	1.9
-Hjemmekonkurrerende	96.0	-1.6	3.0	-0.3	-2.3	1.4	-0.8	3.0	-3.8
Innenl. anvendelse i alt	294.2	-3.6	2.4	-0.2	0.5	0.6	0.0	0.3	-0.7
-Skjermet	91.1	-3.4	-0.9	3.9	0.6	0.8	0.6	1.0	0.7
-Utekonkurrerende	56.1	-4.0	7.4	-6.5	8.9	-1.3	0.5	-5.0	1.9
-Hjemmekonkurrerende	147.0	-3.6	2.4	-0.2	-2.7	1.2	-0.4	1.6	-2.2
Lagerendring i alt ⁴⁾	-10.2	-3.1	-0.3	0.9	-0.2				
-Skjermet	-4.4	-4.6	-0.4	3.7	-1.7				
-Utekonkurrerende	-5.2	0.4	4.6	-5.2	5.5				
-Hjemmekonkurrerende	-0.5	-3.6	-2.2	1.8	-1.5				
Innenl. etterspørsel i alt	304.4	-0.5	2.6	-1.1	0.7	0.6	0.1	0.1	-0.3
-Skjermet	95.5	1.2	-0.4	0.2	2.2	0.8	0.6	1.1	0.8
-Utekonkurrerende	61.4	-3.9	2.4	-1.2	3.0	-1.2	0.4	-5.8	2.9
-Hjemmekonkurrerende	147.5	0.0	4.6	-1.9	-1.2	1.2	-0.4	1.6	-2.2

1) Basisverdi, dvs. markedsverdi fratrukket avgifter og handelsavanse.

2) Nivå tall i løpende priser.

3) Inneholder reeksport.

4) Endring i lagerendring i prosent av innenlandsk anvendelse i foregående kvartal.

INDUSTRI OG BERKVERKSDRIFT. PRODUKSJON OG FAKTORETTERSSPØRSEL
 Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående periode

	Mrd.kr. 1991 ¹⁾	Volum				Pris			
		3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttoproduksjonen i alt	329.3	-5.2	1.8	1.0	1.0	0.2	0.2	-0.3	-0.8
-Skjermet	103.0	-6.8	2.1	0.6	1.9	0.9	1.0	1.8	-1.2
-Utekonkurrerende	83.1	-5.6	2.5	1.1	1.3	-0.6	-1.4	-4.2	0.4
-Hjemmekonkurrerende	143.3	-3.9	1.2	1.3	0.2	0.1	0.5	0.4	-1.3
Vareinnsats i alt	232.6	-5.8	2.2	1.6	1.0	0.1	0.7	-0.5	-0.7
-Skjermet	73.4	-8.0	2.5	1.3	1.9	-0.2	1.2	1.4	-1.1
-Utekonkurrerende	62.9	-6.4	3.0	1.8	1.4	0.5	0.1	-4.0	0.9
-Hjemmekonkurrerende	96.3	-3.6	1.4	1.8	0.1	0.0	0.7	0.3	-1.4
Bruttoprodukt i alt	96.7	-3.9	0.8	-0.5	0.9	0.4	-0.9	0.2	-1.2
-Skjermet	29.6	-3.5	0.9	-1.3	2.0	3.5	0.7	3.0	-1.3
-Utekonkurrerende	20.2	-2.9	0.8	-1.3	0.9	-4.1	-6.3	-5.3	-1.5
-Hjemmekonkurrerende	47.0	-4.5	0.6	0.3	0.3	0.4	0.2	0.5	-1.0
Sysselsetting ²⁾	296	-4.2	-7.1	-5.0	-2.7				
Bruttoinvesteringer i alt	15.5	-8.4	-4.1	-6.1	6.0	0.5	0.4	1.8	-1.9
-Skjermet	3.5	-0.9	17.1	0.9	-1.8	0.1	0.3	1.6	-1.8
-Utekonkurrerende	6.6	-12.2	-22.5	-6.5	1.2	0.5	0.2	1.9	-1.1
-Hjemmekonkurrerende	5.4	-7.5	7.5	-10.8	17.3	0.6	0.3	1.9	-2.8
Bruttoinvesteringer i bygninger og anlegg	5.8	-12.8	-13.7	-11.4	2.2	0.0	-0.7	0.8	0.9
-Skjermet	1.0	14.4	20.4	9.6	-3.4	-0.3	-0.7	1.0	0.8
-Utekonkurrerende	3.7	-16.1	-30.4	-21.7	-32.4	0.0	-0.7	0.7	0.9
-Hjemmekonkurrerende	1.2	-18.9	19.0	-8.7	76.8	-0.2	-0.7	0.7	1.0
Bruttoinvesteringer i maskiner og transport-midler	9.6	-5.2	2.4	-3.1	8.1	0.7	0.7	2.1	-3.3
-Skjermet	2.5	-6.7	15.6	-3.3	-1.0	0.5	0.9	2.1	-3.2
-Utekonkurrerende	2.9	-5.7	-10.8	11.0	28.7	0.8	0.6	2.0	-3.3
-Hjemmekonkurrerende	4.2	-3.9	4.4	-11.5	-1.3	0.7	0.8	2.2	-3.4

1) Nivå tall i løpende priser

2) Sysselsatte i industrien (1000) og prosentvis endring fra samme kvartal foregående år. Tallene er basert på utvalg og inneholder en viss usikkerhet.

Kilde: Foreløbige nasjonalregnskap (årstall) og AKU (kvartalstall).

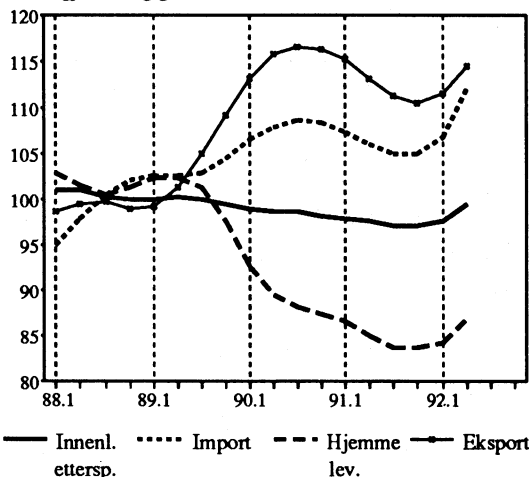
gjennomsnittet for de to foregående kvartalene. Produksjonsveksten var størst i skjermet industri, men også i utekonkurrerende industri var det en betydelig økning i produksjonen fra 1. til 2. kvartal.

De foreløpige nasjonalregnskapstallene for 1. og 2. kvartal indikerer at bruttoproduksjonen i industrien sesongjustert var 2,4 prosent høyere i første halvår i år enn i andre halvår 1991. Den sterke veksten i industriproduksjonen, og spesielt i utekonkurrerende industri, forklares imidlertid delvis av den ekstraordinært lave produksjonen i raffineringssektoren i andre halvår i fjor som følge av en vedlikeholdsstans på Mongstad. Holder vi raffineringssektoren utenfor, var økningen i den totale

industriproduksjonen i første halvår i år på 1,5 prosent, mens produksjonen i utekonkurrerende industri eksklusive raffinering gikk ned med 1,3 prosent i samme periode.

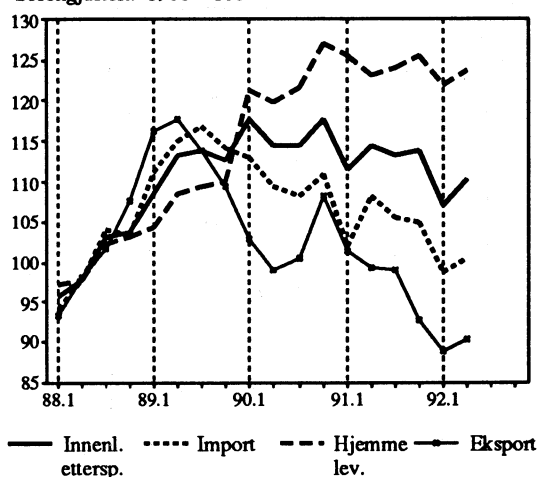
Deler av den utekonkurrerende industrien er fortsatt rammet av den internasjonale lavkonjunkturen og den sterke konkurransen fra Øst-Europa, som sammen har gitt lave priser på verdensmarkedet. Aluminiumsprisene har imidlertid tatt seg noe opp fra bunnivået i 4. kvartal i fjor. Med tiltakende vekst i verdensøkonomien, og spesielt et oppsving i bilsalget i en del land, vil denne tendensen kunne fortsette. For norske produsenter av ferrolegeringer, jern og stål er utsiktene trolig mer proble-

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

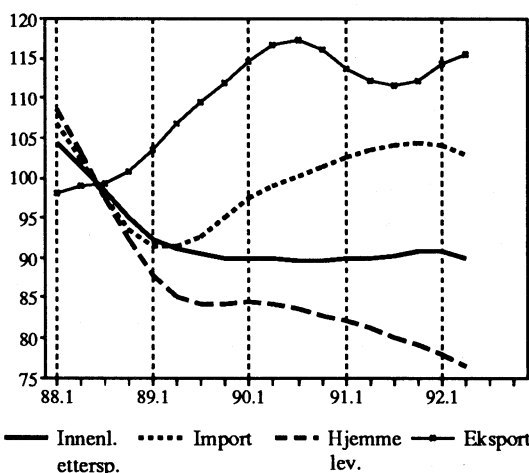
Kilde: SSB.

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert. 1988 = 100

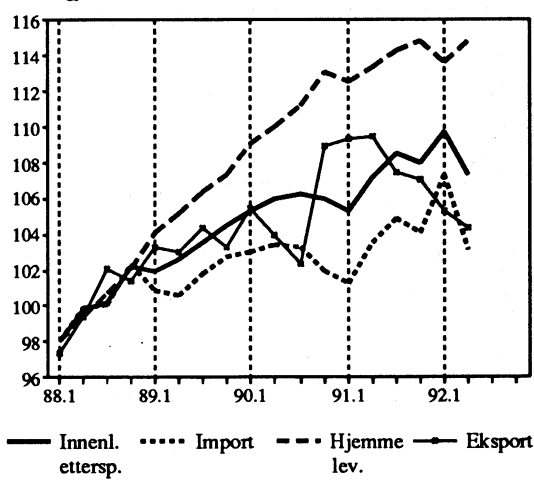
Kilde: SSB.

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA HJEMMEKONKURRERENDE IND. (EKSKL. SKIP OG PLATTFORMER)
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

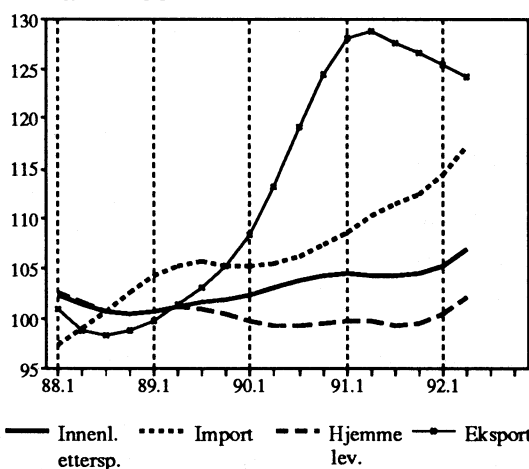
Kilde: SSB.

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA HJEMMEKONKURRERENDE IND. (EKSKL. SKIP OG PLATTFORMER)
Sesongjustert. 1988 = 100

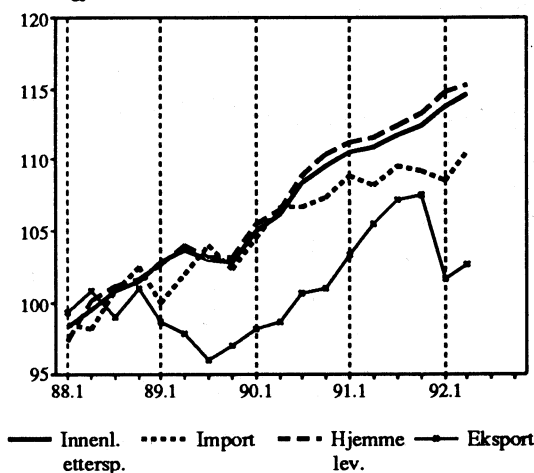
Kilde: SSB.

VOLUMUTVIKLINGEN FOR VARER FRA SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

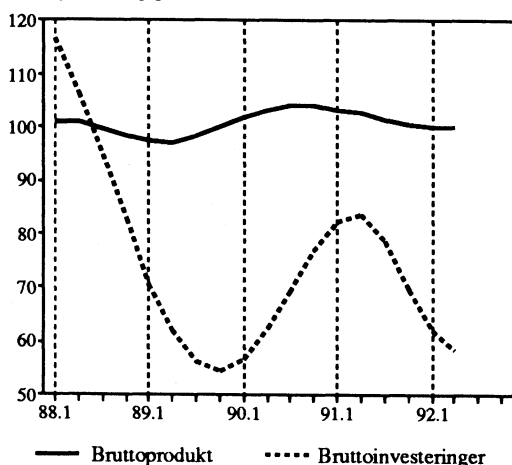
Kilde: SSB.

PRISUTVIKLINGEN FOR VARER FRA SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert. 1988 = 100

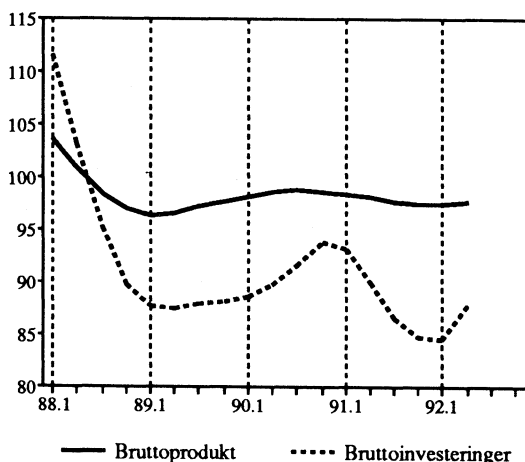
Kilde: SSB.

PRODUKSJON OG INVESTERING I
UTEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

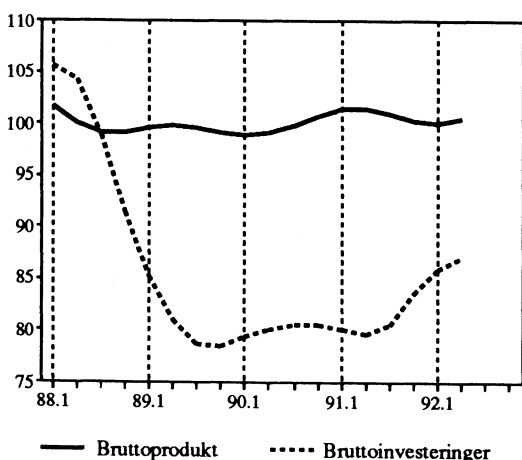
Kilde: SSB.

PRODUKSJON OG INVESTERING I
HJEMMEKONKURRERENDE INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

Kilde: SSB.

PRODUKSJON OG INVESTERING I
SKJERMET INDUSTRI
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

Kilde: SSB.

matiske enn for aluminiumsindustrien; priskonkurransen fra Øst-Europa er vel så hard, og etterspørselsutviklingen går trolig i retning av økt bruk av lettere metaller.

Eksportveksten i utekonkurrerende industri i 1. kvartal kan i hovedsak forklares med gjeninnhenting etter ekstraordinært lav eksport av raffinerte oljeprodukter i 4. kvartal i fjor på grunn av vedlikeholdsstansen på Mongstad. Eksporten av varer fra hjemmekonkurrerende industri økte sesongjustert med 7,8 prosent i 1. kvartal i år, men falt noe tilbake i 2. kvartal. Den sterke økningen i 1. kvartal skyldes blant annet store leveranser av nye skip.

Innenlandsk etterspørsel etter industrivarer var i sterk nedgang i 1989, men flatet ut gjennom 1990 og 1991. Samlet økte etterspørselen etter industrivarer på hjemmemarkedet med 0,7 prosent sesongjustert fra 1. til 2. kvartal i år etter en nedgang på 1,1 prosent kvartalet før. Det er i hovedsak den innenlandske etterspørselen etter varer fra næringsmiddelindustrien, metallindustrien og produsentene av kjemiske og mineralske produkter som har tatt seg opp. Økningen i etterspørselen etter varer fra næringsmiddelindustrien henger sammen med oppgangen i privat konsum i første halvår i år.

Sysselsettingen

Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelser (AKU) viser at industrisysselsettingen gikk ned med 2,7 prosent fra 2. kvartal i fjor til 2. kvartal i år, til et nivå på om lag 290.000 sysselsatte. Det er særlig produsentene av metaller og mineralske produkter som har hatt stor nedgang i sysselsettingen i denne perioden.

Investeringene

Industriinvesteringene passerte en topp i første halvår av 1991. Oppgangen fram til dette tidspunkt skyldtes i første rekke en betydelig vekst i investeringene i treforedlingsindustrien. Men utviklingen i andre deler av utekonkurrerende industri bidro til at industriinvesteringene samlet sett viste en fallende tendens gjennom andre halvår i fjor og 1. kvartal i år. Fra 1. til 2. kvartal i år vokste imidlertid industriinvesteringene samlet sett med 6,0 prosent (sesongjustert) som følge av vekst i maskininvesteringene i utekonkurrerende industri og i investeringene i bygninger og anlegg i hjemmekonkurrerende industri.

Ifølge Statistisk sentralbyrås investeringsstatistikk for 2. kvartal 1992 ligger det nå an til en nedgang i industriinvesteringene på 2,5 prosent fra 1991 til 1992. Dette er betydelig mindre pessimistisk enn anslaget fra 1. kvartal i år, som indikerte en nedgang på om lag 15 prosent. Det er antatte investeringer i produksjon av kjemiske råvarer og pro-

duksjon av metaller utenom jern og stål som viser størst nedgang ifølge den siste investeringsstillingen.

Investeringsstatistikens anslag for 1993 varsler at industriinvesteringene kan komme til å fortsette å falle og anslår foreløpig en nedgang i industriinvesteringene på 9 prosent fra 1992 til 1993. Særlig produsentene i viktige utekonkurrerende næringer som kjemiske råvarer og metaller utenom jern og stål planlegger store reduksjoner i investeringene fra 1992 til 1993. Investeringene i treforedlingsindustrien, som nå er sterkt dominert av byggingen av Norske Skogindustriers nye papirfabrikk i Halden, vil imidlertid trolig holde seg på et høyt nivå også i 1993.

Investeringsstatistikken indikerer at investeringene i skjermet industri vil vokse moderat fra 1992 til 1993, mens investeringene i den hjemmekonkurrerende industrien blir relativt stabile i denne perioden.

Situasjonsvurdering

Statistisk sentralbyrås konjunkturbarometer for 2. kvartal 1992 viser at et flertall av industriens ledere venter at den generelle konjunktursituasjonen ikke vil bedre seg fra 2. til 3. kvartal i år, og andelen av ledere som forventer en forbedring var mindre i 2. kvartal enn i 1. kvartal. Spesielt stor er endringen i situasjonsvurderingen blant lederne i foretakene som produserer metaller utenom jern og stål. Her venter nå 59 prosent av lederne en forverring fra 2. til 3. kvartal.

Produksjonsutviklingen i 2. kvartal ble ifølge konjunkturbarometeret noe bedre enn ventet. I 3. kvartal forventer imidlertid 24 prosent av foretakene lavere produksjon, mens bare 14 prosent forventer høyere produksjon. Konjunkturbarometeret for 2. kvartal 1992 viste også en økning i andelen av foretak som forventer en nedgang i sysselsettingen.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Produksjon og sysselsetting

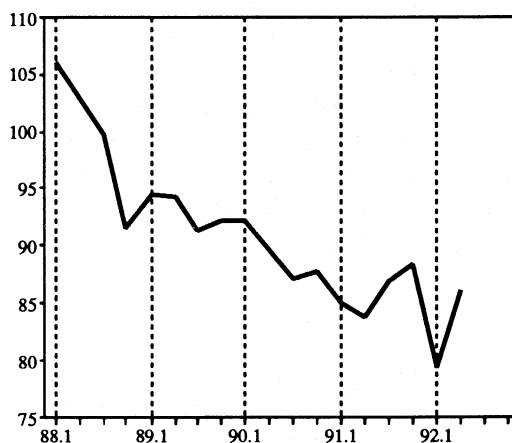
Tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet frem til 2. kvartal i år antyder at nedgangen i aktiviteten i bygge- og anleggssektoren er i ferd med å stoppe opp. Sesongjusterte KNR-tall viser en økning i bruttoproduksjonsverdien i faste priser på 8,2 prosent fra 1. til 2. kvartal. Denne veksten er i første rekke en effekt av investeringer i den delen av verkstedsindustrien som retter seg mot oljevirk-somheten, innenlands samferdsel, kraftforsyning og offentlig forvaltning, og kan derfor ikke tolkes som uttrykk for et omslag av mer konjunktorell karakter. Men foreløpige anslag viser at også investeringene i forretningsbygg økte fra 1. til 2.

kvartal i år etter flere års fall. I treforedlingsindustrien har utsettelse av planlagte investeringsprogrammer ført til betydelig nedgang i bruttoinvesteringene i bygninger og anlegg fra 1. til 2. kvartal. I den øvrige del av fastlandsøkonomien viser de siste nasjonalregnskapstallene bare mindre endringer i investeringsaktiviteten i bygninger og anlegg.

Ifølge arbeidskraftundersøkelsen (AKU) var det et fall i sysselsettingen i bygge- og anleggssektoren på 3,9 prosent i 2. kvartal i år i forhold til samme kvartal i 1991. Antall timeverk gikk ned med 4,3 prosent i samme periode. Sammenholdt med volumveksten i bruttoproduksjonen på 2,8 prosent tyder dette på fortsatt sterk produktivitsvekst i bygge- og anleggssektoren.

SSBs byggearealstatistikk for 2. kvartal viste at igangsatt byggeareal i driftsbygg første halvår 1992 lå 6,6 prosent over nivået i første halvår 1991. Foreløpige tall for juli bringer imidlertid igangsettingstallene for årets syv første måneder ned på om lag det samme nivået som i samme periode 1991. Tallene undervurderer trolig den faktiske veksten, fordi det har vært registreringsproblemer i Oslo kommune i 1992. Tar en hensyn til dette, ser det ut til at igangsettingstallene har variert rundt et relativt konstant nivå siden slutten av 1990, med visse tegn til oppgang i 2. kvartal i år. Igangsettingen er imidlertid på et såvidt lavt nivå at store enkeltprosjekter gir markerte utslag i månedstallene. Dette gjelder spesielt junitallene, som var influert av igangsettingen av nytt regjeringsbygg og kontor- og forretningsbygg i Akershus og Rogaland. Også tallene for driftsbygg under arbeid har vist svak oppgang siden årskiftet, når man justerer for normale sesongvariasjoner. Dette avspeiler at igangset-

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
Sesongjustert. 1988 = 100

Kilde: SSB.

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET. MARKEDSUTVIKLING OG PRODUKSJON									
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal ¹⁾									
	Mrd. kr ²⁾	Volum				Priser			
		1991	91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	92.1
Bygge- og anleggsinvesteringer totalt ³⁾	55,4	1,6	0,0	-9,5	10,5	0,0	-0,7	0,7	0,8
Bolig:	13,7	-9,4	-3,6	-7,6	-3,2	-0,2	-0,8	1,0	0,8
Offentlig forvaltning	19,0	16,9	2,4	-0,7	14,4	0,2	-0,7	0,4	0,9
Kraftforsyning	3,2	-0,1	5,0	-21,3	18,8	0,0	-0,8	0,8	0,8
Fastlands-Norge, ellers	19,5	-3,1	-0,8	-17,9	14,2	-0,1	-0,7	0,9	0,8
Bruttoproduksjon	75,5	3,3	1,7	-9,5	8,2	0,1	-0,8	0,7	0,9
Vareinnsats	52,0	3,0	1,7	-9,2	8,1	0,7	0,1	0,3	0,5
Bruttoprodukt	23,5	3,8	1,7	-10,2	8,5	-1,1	-2,8	1,3	1,8

1) Markedspriser.
2) Nivå tall i løpende priser.
3) Utenom oljevirkosomhet og utenriks sjøfart.

tingstallene har ligget høyere enn fullføringstallene i dette tidsrommet.

Når det gjelder igangsatt boligareal peker tendensen fortsatt nedover, men ikke så bratt som i de to forutgående årene. Gjennomsnittlig igangsatt boligareal lå i de syv første måneder av 1992 18,8 prosent lavere enn i samme periode året før. Det er imidlertid noe uklart hvor mye av denne nedgangen som skyldes at registreringen av den faktiske igangsettingen i Oslo kommune er ufullstendig i 1992. Tallet på boliger under arbeid lå gjennomsnittlig 19,6 prosent lavere i januar-juli enn i samme periode året før.

For anleggsvirkosomheten og driftsbygg økte ordreserven med henholdsvis 13 prosent og 4 prosent fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Ordreserven for boligbygg viste en nedgang på 2 prosent i samme periode. I disse tallene er det imidlertid ikke tatt hensyn til normale sesongvariasjoner. For alle byggkategoriene lå verdien av ordretilgangen til dels betydelig høyere i 1. kvartal 1992 enn i 1. kvartal 1991.

Samlet bruksareal i bygg godkjent av kommunale bygningsmyndigheter lå i perioden januar-juli 1992 gjennomsnittlig vel 17 prosent lavere enn i samme periode 1991. Nedgangen gjaldt både boliger og andre bygg.

Pris- og kostnadsutviklingen

Den store overkapasiteten i bygge- og anleggsbransjen har ført til et fall i prisene på sektorens produkter. SSBs prisindeks for nye eneboliger lå i 1. kvartal 1992 1,4 prosent under nivået i 1. kvartal 1991, mens byggekostnadsindeksen viste en svak opp-

gang i løpet av første halvår. Til tross for betydelig produktivitetsvekst, er det grunn til å anta at prisenfallet har ført til lavere fortjenestemarginer i byggevirkosomheten.

SSB har ennå ingen egen statistikk som fanger opp prisutviklingen i bruktmarkedet for boliger og andre bygg. Det er ikke grunn til å regne med noen markert oppgang i byggevirkosomheten før prisene i bruktmarkedet er presset så høyt at kostnadsdekkende priser på nye bygg gir konkurransedyktige brukerkostnader når man tar hensyn til forskjeller i kurans og kvalitet. Ut fra tilgjengelig informasjon er det imidlertid lite som tyder på at en slik prisutjamning i eiendomsmarkedet vil skje i 1992.

Elektrisitetsforsyning

Stor kraftproduksjon i juni og særlig i juli, førte til at kraftproduksjonen i de syv første månedene i 1992 ble om lag like høy som i samme periode året før. Den totale eksporten av kraft i denne perioden

Kraftbalansen januar-juli. TWh		
	1991	1992
Kraftproduksjon	67,3	67,3
+Import	1,3	1,1
-Eksport	4,8	6,0
-Krafttap etc.	6,3	6,3
Netto innenlandsk forbruk	57,5	56,1
-Elektrokjeler	3,8	4,2
-Kraftintensiv industri	16,7	16,1
-Alminnelig forsyning	37,1	35,8

var om lag 1,2 TWh høyere enn i fjor (men 3,5 TWh lavere enn i 1990). Importen av kraft i perioden januar-juli 1992 var noe lavere enn i samme periode 1991.

Bakgrunnen for at produksjonen og eksporten særlig i juni og juli var høyere i 1992 enn i 1991, er godt tilsig til vannkraftmagasinene. Ved årets begynnelse var total magasinbeholdning i det norske vannkraftsystemet på 56 TWh. Dette tilsvarer en fyllingsgrad på om lag 71 prosent, mens det normale ved årsskiftet er 67 prosent. Hittil i år har nyttbart tilsig vært på om lag 87,3 TWh mot normalt 73,2 TWh. Beholdningssituasjonen er dermed blitt ytterligere forbedret.

Tilveksten i midlere årsproduksjonskapasitet var 0,3 TWh i 1991, mens kapasitetsøkningen i 1990 var 0,5 TWh. Sammenlignet med gjennomsnittlig tilvekst i midlere årsproduksjonskapasitet i perioden 1980 til 1989 (1,8 TWh) er dette lave tall. Den pågående utbyggingen av Svartisen vil i løpet av 1992 øke produksjonskapasiteten med 0,9 TWh.

Elektrisitetsforbruket i kraftintensiv industri lå i de syv første månedene av 1992 0,6 TWh lavere enn i samme periode året før, mens alminnelig forsyning brukte 1,3 TWh mindre enn i januar-juli 1991. Nedgangen i forbruket i alminnelig forsyning skyldes redusert oppvarmingsbehov på grunn av høyere gjennomsnittstemperatur i første halvår i år enn i første halvår i fjor. Det temperaturkorrigerte forbruket i perioden januar-juli 1992 var 1,6 prosent høyere enn i samme periode 1991.

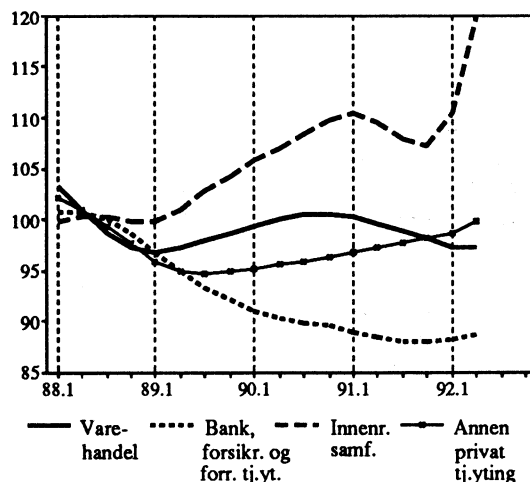
De siste årene har det vært en trend i retning av økt bruk av elektrisitet i forhold til olje. I perioden 1989 til 1991 ble oljeforbruket utenom transportoljer redusert med gjennomsnittlig 9,5 prosent pr. år, mens elektrisitetsforbruket i samme periode årlig økte med gjennomsnittlig 2,3 prosent. En av årsakene til denne utviklingen er at investeringskostnader og vedlikeholdskostnader er høyere for oljebaserte fyringsanlegg enn for elektrisitetsbaserte anlegg.

Flere elektrisitetsverk har innført fleksitarriffer overfor sine kunder. Flexitarriffer innebærer at kundene i perioder med stor tilgang kan oppnå vesentlig lavere priser på elektrisitet enn ellers. I perioder med knapp tilgang vil prisene bli høyere. For tiden er tilgangen god og prisene lave. I Oslo har prisen (tariff) på elektrisitet til husholdninger blitt redusert fra 38,5 øre/kWh i 1988 til 31,7 øre/kWh i 1992, mens prisen på elektrisitet til større bedrifter har gått ned fra 36,7 øre/kWh i 1988 til 32,0 øre/kWh i 1992.

Prisen på eksportkraft var i 1991 i gjennomsnitt 10,6 øre/kWh, en økning på over fire øre sammenlignet med 1990. I de fem første månedene i år var gjennomsnittsprisen noe lavere, 7,0 øre/kWh. Siden eksportvolumet i denne perioden i 1992 var 0,4 TWh lavere enn i samme periode 1991, betyr dette

VOLUMUTVIKLINGEN FOR PRIVAT TJENESTEYTING, FASTLANDS-NORGE

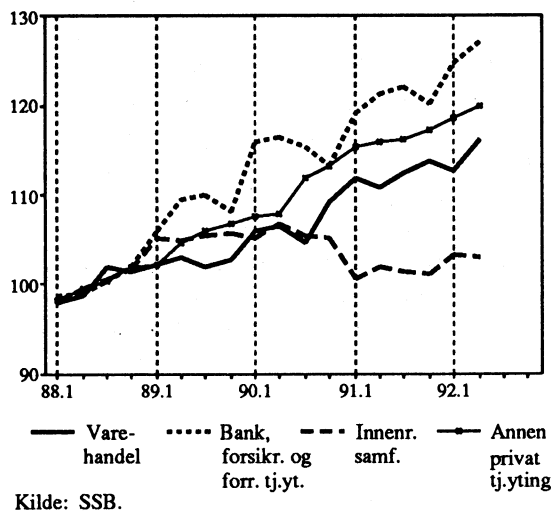
Sesongjustert og glattet. 1988 = 100

Kilde: SSB.

PRISUTVIKLINGEN FOR PRIVAT TJENESTEYTING, FASTLANDS-NORGE

Sesongjustert. 1988 = 100

Kilde: SSB.

at eksportverdien av kraft var lavere i de første fem månedene av 1992 enn i samme periode i 1991.

Privat tjenesteyting

Bruttoproduksjonen i privat tjenesteyting økte ifølge KNR med nærmere 3 prosent (sesongjustert) i 2. kvartal i år etter en om lag like sterk nedgang fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Økningen det siste kvartalet skyldes en betydelig produksjonsøkning innen samferdselssektoren og varehandelen, men det er også registrert oppgang i produksjonen for hotell- og restaurantbransjen. Produksjonsveksten må ses i sammenheng med at det i samme periode er anslått vekst i privat konsum. I produksjonen av

PRIVAT TJENESTEYTING FASTLANDS-NORGE, PRODUKSJON OG INVESTERINGER.
Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal¹⁾

	Mrd. kr. ²⁾ 1991	Volum				Pris			
		91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	91.1	92.2
Bruttoproduksjon	393,1	0,5	1,7	-2,7	2,8	0,7	0,4	1,0	1,1
Vareinnsats	144,3	0,5	5,8	-5,2	1,5	0,8	0,4	0,6	0,6
Bruttoprodukt	248,8	0,5	-0,6	-1,2	-3,5	0,6	0,4	1,2	1,4
Bruttoinvesteringer	26,7	1,1	12,6	-10,0	3,5	0,3	1,6	2,1	-2,6
- bygn. og anlegg	10,9	2,6	5,6	-22,2	23,6	0,0	-0,7	0,8	0,8
- mask. og trsp.midler	15,8	-0,1	17,9	-1,8	-7,2	0,5	2,9	2,1	-3,9

1) Markedspriser.

2) Nivå tall i løpende priser.

bank- og forsikringstjenester og innen forretningsmessig tjenesteyting ser produksjonsutviklingen ut til å være relativt stabil.

Det er nå visse tegn til oppgang i bruttoinvesteringene i privat tjenesteyting, spesielt for investeringer i bygninger og anlegg. Den langvarige nedgangen i investeringene i forretningsbygg, som har hatt sammenheng med stor overkapasitet av slike bygg, ser ut til å flate ut og det var vekst i investeringene fra 1. kvartal til 2. kvartal i år. Fra 1. halvår 1991 til 1. halvår 1992 økte investeringene i varehandelen og i hotell- og restaurantbransjen med over 10 prosent. Veksten var enda sterkere i samferdselssektoren, men her påvirkes utviklingen i stor grad av innkjøp av nye fly. I samme periode

har investeringsnivået i bank- og forsikringsvirksomhet holdt seg om lag uendret.

Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) for 2. kvartal 1992 viser fortsatt relativt svak sysselsettingsutvikling for privat tjenesteyting sett under ett, men utviklingen varierer noe mellom sektorene. Antall sysselsatte i varehandelen og innen hotell- og restaurantvirksomhet har holdt seg stabilt i de siste kvartalene, mens tallene for første halvår i år antyder en reduksjon i antall ansatte i samferdselssektoren. Det har ifølge AKU-tallene blitt færre ansatte innen bank og forsikringsvirksomhet, men sysselsettingen innen forretningsmessig tjenesteyting, som blant annet omfatter eiendomsdrift, kan se ut til å bevege seg oppover.

OFFENTLIG FORVALTNING

Ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) lå det offentlige konsumet nær 4 prosent høyere i volum i 1. halvår i år enn i 1. halvår i fjor. Veksten var spesielt sterk i sivil statlig virksomhet, men det var også markert vekstøkning i kommunesektoren. Offentlig sysselsetting målt i utførte timeverk økte med 2,7 prosent i denne perioden, mens vareinnsatsen til offentlig forvaltning økte med 6,1 prosent. Den sterke veksten i offentlige bruttoinvesteringer i fast kapital i 1991 har fortsatt inn i 1992. De offentlige investeringene målt i faste priser lå i 1. halvår i år 16,6 prosent over nivået i 1. halvår 1991. I første halvår sto offentlig sektor for 30 prosent av etterspørselen fra fastlands-Norge.

Statsforvaltningen

Det statlige konsumet økte med 4,1 prosent i volum fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. Det sivile konsumet økte med 9,5 prosent, mens det militære konsumet gikk ned med 4,9 prosent i denne perioden. Veksten i det sivile konsumet var sterkest under forvaltningsområdet undervisning, hvor konsumveksten var på 18,0 prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. Under forvaltningsområdene helse og annen tjenesteyting økte konsumet med henholdsvis 4,0 og 7,3 prosent i dette tidsrommet. Halvårsveksten i forhold til 1. halvår av 1991 var på 8,3 prosent for sivil konsum og -5,2 prosent for militært konsum. En halvårsvekst i vareinnsatsen på 14,3 prosent bidro betydelig til den sterke veksten i det sivile konsumet.

Den sivile statlige sysselsettingen, målt i utførte timeverk, økte med 7,7 prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. Antall utførte timeverk i forsvarret sank med 4,3 prosent samme periode. I 1. halvår av 1992 lå den sivile statlige sysselsettingen 3,7 prosent over nivået i samme periode i fjor, mens den militære sysselsettingen viste en nedgang på 4,0 prosent.

De statlige gebyrene målt i faste priser lå i 1. halvår 7,6 prosent over nivået i 1. halvår av 1991.

Omfanget av de sivile gebyrene var om lag uendret i denne perioden, mens de militære gebyrene økte med 40,8 prosent, som tilsvarer 0,17 mrd. kroner i faste 1990 priser.

Den sterke veksten i statlige bruttoinvesteringer i fast kapital i 2. halvår av 1991 fortsatte i 1. halvår av 1992. I 1. halvår lå de statlige investeringene 29,7 prosent over nivået i samme tidsrom i 1992. Den sterke veksten i statlige investeringer det siste året henger sammen med den omleggingen av politikken som det ble lagt opp til i Revidert Nasjonalbudsjett for 1991. Utbygging av idrettsarenaer til OL i Lillehammer bidrar også til investeringsveksten.

Kommuneforvaltningen

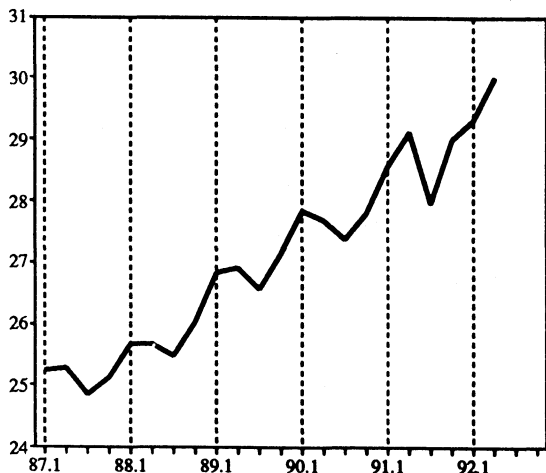
Etter å ha vist svak vekst i perioden 1988-1990, økte det kommunale konsumet med 3,2 prosent i volum fra 1990 til 1991. Veksten i konsumet ser ut til å fortsette i 1992. Konsumet i kommuneforvaltningen økte med 3,4 prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. Veksten var sterkest under forvalt-

OFFENTLIG FORVALTNING - PRODUKSJON, KONSUM OG FAKTORETTESPØRSEL
Prosentvis endring fra samme periode året før

	Stat Mrd.kr. 1991	Komm. Mrd.kr. 1991	Stats- forvaltn.		Kommune- forvaltn.		Off.forvaltn. i alt	
			Volum 92.2	Pris 92.2	Volum 92.	Pris 92.2	Volum 92.2	Pris 92.2
Bruttoproduksjon	64,6	104,3	3,9	2,8	3,1	4,2	3,4	3,7
Konsum	58,4	88,9	4,1	2,8	3,4	4,3	3,6	3,7
Gebyrer	6,2	15,4	1,9	2,8	1,4	3,9	1,5	3,7
Vareinnsats	31,3	25,8	3,4	1,6	3,2	2,4	3,3	1,9
Bruttoprodukt	33,2	78,5	4,3	3,9	3,0	4,8	3,4	4,5
Sysselsetting ¹⁾			4,5	4,1	3,1	5,1	3,5	4,8
Bruttoinvestering	11,4	13,0	60,1	0,4	6,4	0,6	28,5	0,5

1) Utførte timeverk og lønnskostnader pr. utført timeverk.

OFFENTLIG SYSSELSETTING I PROSENT AV SAMLET SYSSELSETTING

Kilde: SSB.

ningsområdet annen tjenesteyting, hvor konsumet økte med 5,1 prosent. Under forvaltningsområdene helse og undervisning økte konsumet med henholdsvis 3,8 og 1,5 prosent i denne perioden. Halvårsveksten i kommunalt konsum i forhold til 1. halvår 1991 var 4,2 prosent.

Sysselsettingen i kommuneforvaltningen økte med 3,1 prosent målt i utførte timeverk, mens va-

reinnsatsen økte med 3,2 prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992.

De senere års sterke vekst i kommunale gebyrer ser nå ut til å ha stanset opp. I første halvår lå kommunenes gebyrinntekter 3,7 prosent over nivået i samme periode i 1991. I nasjonalbudsjettet for 1992 ble det lagt til grunn en økning i kommuneforvaltningens samlede gebyrinntekter på om lag 7,5 prosent i 1992 og en økning i gebyrtakstene på linje med den generelle kostnadsveksten.

Bruttoinvesteringene i fast kapital i kommuneforvaltningen økte med 9,4 i volum fra 1990 til 1991 etter å ha gått ned i 1989 og 1990. Også for investeringene har veksten fortsatt inn i 1992. Investeringene i kommuneforvaltningen lå i 1. halvår 7,2 prosent over nivået i samme periode i fjor.

Den lave veksten i aktivitetsnivået i kommuneforvaltningen i perioden 1988-1990 ga rom for en reduksjon i kommunesektorens samlede underskudd før lånetransaksjoner fra 9,5 mrd. kroner i 1988 til 1,5 mrd. kroner i 1990. Kommunesektorens gjeld som andel av inntektene er redusert vesentlig i de senere årene. Dette kan være noe av bakgrunnen til at utgiftene i 1991 økte om lag like sterkt som inntektene. For 1992 er inntektsveksten anslått til 4,3 prosent og utgiftsveksten til 3,9 prosent målt i løpende priser.

ARBEIDSMARKEDET

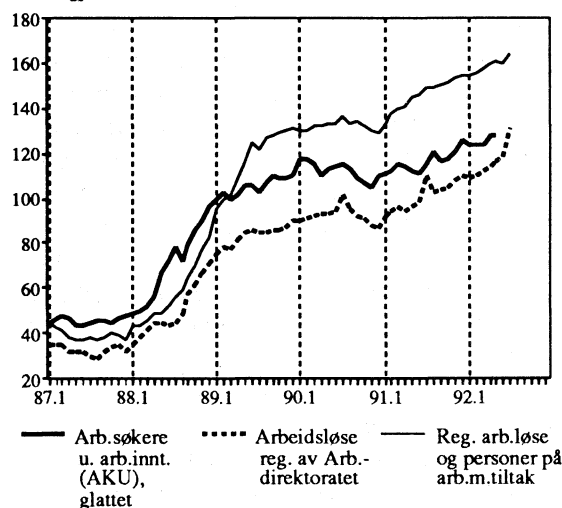
Ifølge Statistisk sentralbyrås Arbeidskraftundersøkelser - AKU - har arbeidsledigheten økt gjennom hele 1991 og så langt i 1992, etter tegn til nedgang gjennom 1990. Også utviklingen i antall registrerte ledige ved arbeidskontorene og antall personer sysselsatt på arbeidsmarkedstiltak tilsier at ledigheten fortsatt er økende. Nedgangen i utførte timeverk og antall sysselsatte kan likevel være i ferd med å stoppe opp. Endringer i befolkningens aldersstruktur gir imidlertid en underliggende tendens i retning av vekst i arbeidsstyrken, som trolig vil bli mer synlig i tiden framover.

Sysselsettingen

Justert for normale sesongvariasjoner falt sysselsettingen betydelig gjennom 1988 og 1989. Mot slutten av 1989 ble nedgangen svakere, og gjennom 1990 var det visse tegn til vekst i tallet på sysselsatte. Mot slutten av 1990 og inn i første halvår av 1991 var det et nytt betydelig fall i sysselsettingen, men nedgangen kan deretter se ut til å ha flatet ut. Utviklingen gjennom det siste året er imidlertid vanskelig å tolke. Undersøkelsesuken for AKU i juni 1991 ble lagt tidlig og medførte at tallet på ungdommer med sommerjobb ble for lavt anslått i 2.kvartal 1991. Dette har bidratt til at AKU registrerer en tilsynelatende oppgang i sysselsettingen i andre halvår 1991. Ifølge AKU var det i 2. kvartal 1992 sysselsatt 1 996 000 personer, om lag det samme antallet som i 2. kvartal 1991.

De siste årene har det vært en betydelig tilbakegang i sysselsettingen i vareproduserende næringer. Denne utviklingen har fortsatt i 1992, kanskje med noe svakere nedgang. I bygge- og anleggsvirksom-

ARBEIDSLEDIGE, 1000 PERSONER
Sesongjusterte månedstall

Kilde: SSB.

het, industri og primærnæringene falt antallet sysselsatte med 17 000 fra 2.kvartal 1991 til 2.kvartal 1992. Innen privat tjenesteyting har nedgangen stort sett stoppet opp, og i noen næringer, deriblant varehandel, er det visse tegn til vekst. Samlet viser sysselsettingen i offentlig tjenesteyting fortsatt klar vekst, til tross for nedgang innen helse- og undervisning. Veksten har vært tilsvarende sterkere innen sosialtjenester, med en økning i tallet på sysselsatte med 20 000 personer fra 2.kvartal 1991 til 2.kvartal 1992. Noe av denne økningen kan forklares med overføring av helsetjenester til det som regnes som sosialsektoren i kommunene. Spesielt HVPU-reformen trekker i denne retningen. Den svake utviklingen i mannsdominerte næringer bidrar til å forklare hvorfor ledigheten det siste året har økt sterkere for menn enn for kvinner.

Arbeidsstyrken

Også arbeidsstyrken har falt gjennom de siste årene, men nedgangen har vært svakere enn for antallet sysselsatte. Store kull fra slutten av 1960-tallet skal nå inn i arbeid og små kull fra mellomkrigstiden skal over på alderstrygd. De demografiske faktorene trekker derfor i retning av vekst i arbeidsstyrken. Sterk vekst i antall unge under utdanning har inntil nylig motvirket de demografiske faktorene. Hvis denne tilveksten til utdanningssystemet avtar i tiden framover, er det også grunn til å regne med at arbeidsstyrken vil øke. Ifølge AKU var det i 2.kvartal 1992 i alt 2 122 000 personer i arbeidsstyrken, 15 000 flere enn samme kvartal året før.

BEFOLKNING I YRKESAKTIV ALDER

Tusen personer

	Nivå	Endring fra samme kvartal året før	
		1991.2	1992.2
16-74 år i alt	3118	9	11
25-54 år	1783	28	29
Arbeidsstyrken	2122	-44	15
Arbeidssøkere	126	-2	16
Sysselsatte	1996	-42	-1
Utførte ukeverk	1780	-38	-15

Kilde: AKU 2.kvartal 1992.

Tallene for utførte ukeverk er korrigeret.

FORSKJELLER MELLOM LEDIGHETSMÅL

Normalt har AKU-ledigheten vært høyere enn den registrerte ledigheten fordi ikke alle arbeidssøkere har registrert seg ved arbeidskontorene. Førrige gang ledigheten var høy, i 1983, var denne forskjellen liten. Når AKU-ledigheten denne gangen ligger klart over den registrerte ledigheten, har det sammenheng med en endring i typen av arbeidsmarkedstiltak. I 1983 bestod tiltakene i større grad enn nå av sysselsettingstiltak hvor deltakerne fikk lønn. I dagens situasjon utgjør kvalifiseringstiltak en større andel av de samlede tiltakene, og deltakere her vil oftere være arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Dette kan tydelig ses ved at AKU rapporterer et betydelig høyere nivå når det gjelder langtidsledighet og ledighet blant ungdom under 20 år, enn registreringen ved arbeidskontorene skulle tilsi. Disse to gruppene av arbeidsledige er ifølge Arbeidsdirektoratet viktige målgrupper for arbeidsmarkedstiltakene. Forskjellen mellom AKU og den registrerte ledigheten er også minst i sommermånedene, da tiltakene er trappet kraftig ned.

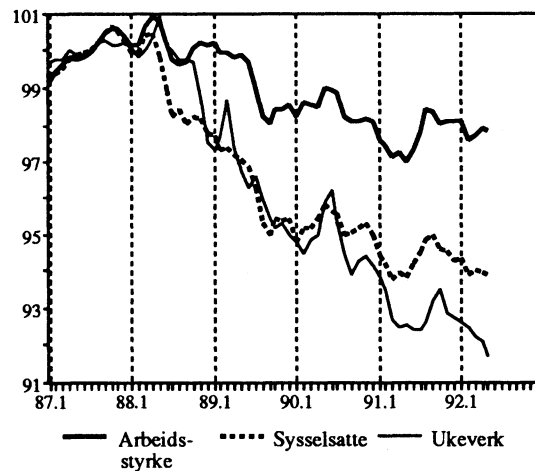
I 2.kvartal 1992 utgjorde arbeidsstyrken 68,1 prosent av befolkningen i alderen 16 til 74 år (yrkesprosenten), og dette var 0,3 prosentpoeng høyere enn i 2.kvartal 1991. Med en antakelse om konstant yrkesdeltaking etter kjønn og alder, skulle det de siste årene ha funnet sted en økning i den gjennomsnittlige yrkesprosenten. Målt i antall personer tilsier den demografiske utviklingen utfra dette en økning i arbeidsstyrken på 10-15 000 personer i året. Hvis kvinner fortsetter å øke sin yrkesdeltaking, vil økningen i arbeidsstyrken bli enda sterkere.

Ledigheten

Fra slutten av 1990 har det på ny vært en markert økning i arbeidsledigheten. Ifølge AKU var det i 2.kvartal 1992 126 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt, som tilsvarer 5,9 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en økning på 16 000 personer fra 2.kvartal 1991.

Utviklingen i den registrerte ledigheten er sterkt påvirket av svingningene i nivået på arbeidsmarkedstiltakene. Korrigert for dette har den registrerte ledigheten og AKU utviklet seg ganske parallelt de siste tre årene. Den sterke økningen i antall registrerte ledige gjennom sommermånedene skyldes i all hovedsak den sesongmessige nedtrappingen av

ARBEIDSSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE UKEVERK I ALT IFLG. ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN 1987=100. Sesongjusterte og glattede månedstall

Kilde: SSB.

arbeidsmarkedstiltakene. Ved utgangen av juli var det registrert 130 100 helt ledige ved arbeidskontorene, og dette var 14 900 flere enn på samme tid året før

I 2.kvartal 1992 var det ifølge AKU i gjennomsnitt 47 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt som hadde vært arbeidsledige i et halvt år eller mer, som regnes som grensen for langtidsledighet. Dette var 8 000 personer flere enn i 2.kvartal 1991. Andelen som er langtidsledige, har også gått opp det siste året, og ligger nå i overkant av 37 prosent (av gjennomsnittlig antall arbeidssøkere uten arbeidsinntekt med kjent søketid i samme periode). Det ser dermed ut til at omfanget av langtidslidighet har begynt å øke igjen. Dette skjer til tross for en særlig innretning av sysselsettingstiltak mot langtidsledige.

Ved utgangen av juli i år var det 5 000 helt permitterte personer ifølge Arbeidsdirektoratet,

ARBEIDSLEDIGHET OG LEDIGE PLAGGER Tusen personer

	Juli 1992	Endring fra juli 1991
Registrerte ledige	130,1	14,9
- permitterte	5,0	-0,4
Innskrenket arbeidstid	3,7	0,4
Personrettede arbeidsmarkedstiltak	20,4	1,2
Tilgang ledige plasser	14,4	-5,7
Beholdning ledige plasser	4,9	-0,5

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

300 færre enn i juli i fjor. Samtidig var 3 700 personer berørt av innskrenket arbeidstid, 400 flere enn for ett år siden. Justert for normale sesongvariasjoner har tilgangen på ledige plasser holdt seg rundt 20 000 pr. måned siden slutten av 1989. Sesongjustert har beholdningen av ledige plasser ligget mellom 5 000 og 8 000 siden slutten av 1988. I gjennomsnitt er dette bare vel halvparten av nivået i 1987.

Arbeidsmarkedstiltakene

Ordinære personrettede tiltak utenom attføring og bedriftsrettede tiltak, sysselsatte i gjennomsnitt 45 000 personer i 1991. Nivået i sommermånedene har de siste årene ligget betydelig lavere enn års-gjennomsnittet. Utviklingen så langt i 1992 tyder på at nivået på tiltakene i liten grad er blitt endret.

Ved utgangen av mai omfattet tiltakene 52 400 personer. Kvalifiseringstiltak var den viktigste gruppen med drøyt 70 prosent, og fordelte seg på praksisplasser og arbeidsmarkeds kurs med henholdsvis 14 600 og 22 500 personer. 9 100 ungdommer under 20 år var sysselsatt ved ordinære personrettede tiltak ved utgangen av mai i år, mot bare 3 800 registrerte ledige i samme aldersgruppe på samme tidspunkt. Ordningen arbeid for trygd sysselsatte 7 600 personer ved utgangen av mai, 3 600 personer færre enn ett år tidligere.

Summen av registrerte helt ledige og personer på personrettede tiltak har sesongjustert vist en klar økning siden slutten av 1990. Ved utgangen av juli 1992 var det 150 400 personer som var registrert helt ledige eller sysselsatt ved tiltak. Dette var 16 000 flere enn ved utgangen av juli 1991 og utgjorde drøyt 7 prosent av arbeidsstyrken.

LØNNS- OG PRISUTVIKLINGEN

Lønnsutviklingen

Resultatene fra årets lønnsoppgjør sammen med anslag på lønnsglidning og annen tilgjengelig statistikk for 1. kvartal i år, tilsier at lønnsveksten vil avta betydelig fra 1991 til 1992. Ifølge reviderte nasjonalregnskapstall var timelønnsveksten i fjor 5 prosent for økonomien som helhet, mens årets lønnsvekst kan komme ned mot 3,5 prosent.

Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppkjørene har anslått lønnsverheget inn i 1992 til 1,9 prosent, mot 2,6 prosent i fjor. Lønnsverheget gir uttrykk for hva lønnsveksten blir dersom det ikke gis noen tillegg og ikke foregår strukturrendringer som påvirker lønnsnivået gjennom året. Lønnsoppjøret i LO/NHO-området ga sentrale tillegg på fra 60 til 120 øre pr. time avhengig av størrelsen på gjennomsnittlig årslønn og retten til lokale forhandlinger. De sentrale tilleggene er, sammen med lønnsverheget, anslått å bidra til en gjennomsnittlig årslønnsvekst for arbeidere i LO/NHO-området på i underkant av 2 prosent.

Lønnsoppjøret for statsansatte resulterte i at det i år ikke gis sentrale lønnstillegg. Dette må ses i sammenheng med at overhenget inn i 1992 er anslått til 3,6 prosent. Avtalen innebærer at det både lokalt og sentralt skal forhandles om pottter på til sammen 0,2 prosent. Oppjøret i kommunal sektor resulterte for YS og AF i en avtale som innebærer en gjennomsnittlig årslønnsvekst, inkludert overheng, på om lag 2 3/4 prosent. For LO, som brøt meklingen og tok en del medlemmer ut i streik, vil lønnsutviklingen bli avgjort av Rikslønnsnemda.

Statistisk sentralbyrås indeks for gjennomsnittlig timefortjeneste for industriarbeidere økte med 3,7 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Veksten var 3,7 prosent for menn og 3,8 prosent for kvinner. Tallene inkluderer foruten timelønn også akkord, overtidstillegg og diverse tillegg. Til sammenligning var den tilsvarende lønnsveksten ett år tidligere 7,4 prosent. Tallet for 1. kvartal i 1991 var imidlertid påvirket av at innteksreguleringsloven begrenset lønnsveksten i første del av 1990. Gjennomsnittlig lønnsvekst for industriarbeidere fra 1990 til 1991 var 5,3 prosent.

Timefortjenesten for arbeidere i bygge- og anleggsvirksomhet økte med 3,6 prosent fra 1. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992. Veksten var 2,0 prosent for ansatte i byggevirksomhet og 3,3 prosent for anleggsarbeidere. Fordi anleggsarbeiderne har høyere lønnsnivå enn bygningsarbeidere, kan en økning i andelen anleggsarbeidere føre til at gjennomsnittstallet for de to gruppene under ett overstiger lønnsveksten for hver enkelt gruppe. Til sammenligning

var lønnsveksten for bygge- og anleggsarbeidere fra 1. kvartal 1990 til 1. kvartal 1991 5,5 prosent. Nedgangen i lønnsveksten har vært størst for anleggsarbeiderne, noe som må ses i sammenheng med at stort innslag av akkordlønn og bonusordninger kan føre til store svingninger i utbetalt lønn.

Konsumprisindeksen

Moderat kostnadsvekst og sterk konkurranse i varehandelen har, til tross for betydelige avgiftsøkninger på enkelte varer, bidratt til at prisveksten både i et historisk og internasjonalt perspektiv fortsatt er lav. Fra juli i fjor til juli i år økte konsumprisindeksen med 2,5 prosent. Årets lønnsoppgjør gir grunnlag for ytterligere reduksjon av kostnadsveksten, samtidig som prisstigningen ser ut til å holde seg lav hos våre viktigste handelspartnere. Det er derfor ingen grunn til å vente særlig endring i konsumprisveksten i tiden framover.

Prisveksten, målt som endring i konsumprisindeksen fra samme måned året før, var i årets syv første måneder 2,4 prosent i gjennomsnitt. Til sammenligning var gjennomsnittlig prisvekst i samme periode i fjor 3,7 prosent. Konsumprisindeksen holdt seg uendret ved årsskiftet, som følge av at nedgang i prisen på fyringsolje og reduserte teletakster motvirket avgiftsøkninger på drikkevarer og tobakk. Bortsett fra prisoppgangen på klær og skotøy i februar og mars etter sesongsalget, var det ingen store prisendringer i første halvår.

1. juli ble avgiftene på drikkevarer, tobakk og bensin økt samtidig som det ble foretatt en oppjustering av egenandelene på legetjenester. Siden avgiftsøkningene falt sammen med en sesongmessig

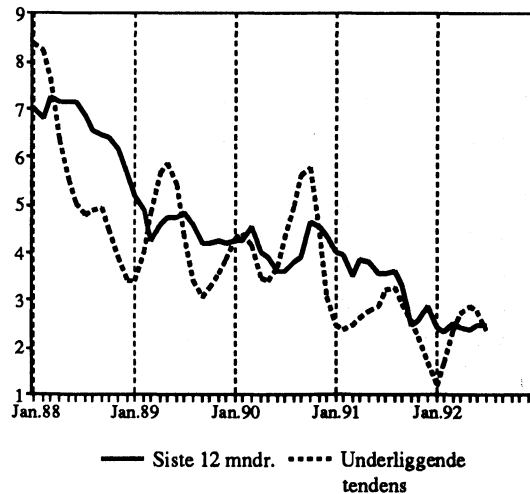
KONSUMPRISVEKSTEN ETTER KONSUMKATEGORI

Prosentvis endring fra samme periode året før

	Jan.-Juli 1992
I alt	2,4
Matvarer	2,6
Drikkevarer og tobakk	8,4
Klær og skotøy	2,0
Bolig, lys og brensel	2,3
Matvarer og husholdningsartikler	0,3
Helsepleie	5,2
Reiser og transport	1,8
Fritidssysler og utdanning	3,5
Andre varer og tjenester	1,9

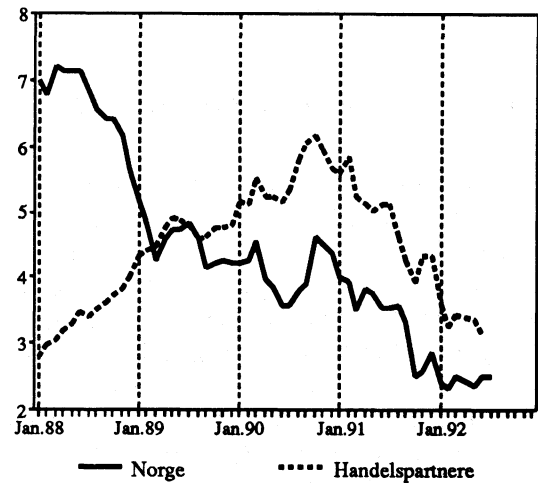
KONSUMPRISVEKST

Vekst i konsumprisindeksen i prosent

Kilde: SSB.

KONSUMPRISVEKSTEN I PROSENT FRA SAMME MÅNED ÅRET FØR

Kilde: SSB.

nedgang i prisene på klær og skotøy, og økningen i brenselnavgiften ble motvirket av rabatter, økte likevel ikke konsumprisindeksen med mer enn 0,1 prosent fra juni til juli i år. Årets jordbruksoppgjør førte, i motsetning til tidligere, ikke til noen oppgang i prisen på matvarer i samme periode.

Konsumprisindeksens delindekser viser at de fleste vare- og tjenestegrupper hadde en prisvekst rundt gjennomsnittet i årets syv første måneder. Lavest vekst viser indeksen for gruppen møbler og husholdningsartikler, mens gruppene drikkevarer og tobakk, og helsepleie skiller seg ut med en prisvekst klart over gjennomsnittet. Økningen i husleiene, som har ligget betydelig over den gjennomsnittlige prisveksten de siste årene, avtok fra 4,8 prosent i juni i fjor til 3,4 prosent i juni i år. Dette har bidratt til at prisveksten for gruppen bolig, lys

og brensel nå er svakt lavere enn den gjennomsnittlige prisveksten.

Det har de siste to årene vært en betydelig nedgang i konsumprisveksten hos våre viktigste handelspartnere. Fra et nivå på om lag 6 prosent mot slutten av 1990 har veksttakten falt betydelig og i juni i år var prisstigningen hos handelspartnerne 3,2 prosent. Nedgangen i prisveksten har vært sterkest i Sverige og Storbritannia, men i Sverige skyldes dette først og fremst omlegging av avgiftssystemet. I Tyskland tiltok prisveksten gjennom 1991 og i 1. kvartal 1992, men har avtatt noe de siste månedene. Det ventes at konsumprisveksten i Tyskland blir om lag 4 prosent i 1992. Sett under ett er det grunn til å tro at konsumprisveksten hos Norges handelspartnere vil holde seg lav i tiden framover.

HUSHOLDNINGENE

Disponibel realinntekt: Sterk vekst fra 1991 til 1992

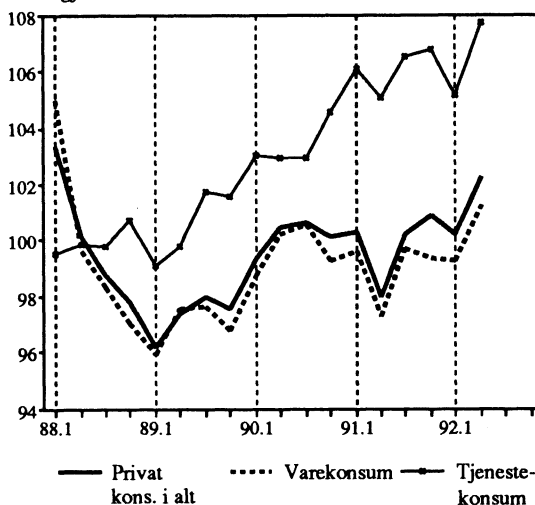
Mens husholdningenes disponible realinntekt økte med i underkant av 2,5 prosent i fjor, anslås veksten i innværende år nå til om lag 4 prosent. Realvekst i stønadene fra det offentlige på om lag 6 prosent bidrar til å trekke inntekts veksten opp, og det samme gjør skattelettelsen i forbindelse med omleggingen av skattesystemet fra 1. januar i år. Den sterke stønadsveksten henger dels sammen med at en stadig større andel av alderspensjonistene mottar tilleggssytelser fra folketrygden og dels med at utbetalingene av arbeidsledighetstrygd fortsatt øker. Lønnsinntektene vil øke med om lag 1 prosent reelt i år, mens realverdien av husholdningenes næringsinntekt kan komme til å gå noe ned, blant annet som følge av svak utvikling i primærnæringene og i bygg- og anleggsvirksomhet. Husholdningenes nettorenteutgifter vil fortsette å gå ned.

Spareraten: 5 prosent i 1992?

Veksten i husholdningenes disponible realinntekter på nesten 2,5 prosent sammen med en nedgang i privat konsum på 0,3 prosent førte til at husholdningenes sparerate gikk opp fra 0,4 prosentpoeng i 1990 til 3,1 prosentpoeng i 1991. Foreløpige anslag tyder på at husholdningenes bruttorealinvesteringer i 1991 var om lag på høyde med, eller noe lavere

enn kapitalslitet, slik at husholdningenes nettofinansinvesteringer ifølge nasjonalregnskapet trolig var noe større enn sparingen. Foreløpige tall fra Kredittmarkedsstatistikken m.m. tyder på at nettofordringene økte med om lag 12 milliarder kroner og at bare 1 milliard av dette skyldtes omvurderinger. De to kildene gir dermed en relativt sammenfallende beskrivelse av utviklingen i husholdningenes nettofinansformue. Nedgang i boligprisene og tilnærmet nullvekst i husholdningenes realkapital-

PRIVAT KONSUM
Sesongjustert. 1988 = 100

Kilde: SSB.

HUSHOLDNINGENES INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING 1990, 1991 og 1992

Milliarder 1990-kroner

	1990	1991	1992 ¹⁾	Bidrag til vekst fra foregående år. Prosentpoeng	
				1991	1992 ¹⁾
Lønn ²⁾	291,4	291,9	294,7	0,1	0,8
Driftsresultat	57,5	57,2	56,5	-0,1	-0,2
Offentlige stønader	129,0	135,8	144,0	2,0	2,4
Netto renteutgifter mv.	22,3	21,9	19,4	0,1	0,7
Direkte skatt ²⁾	116,9	116,1	114,8	0,3	0,4
Disponibel realinntekt	338,7	346,9	361,0	2,4	4,1
Privat konsum	337,3	336,3	343,4		
Sparing	1,4	10,6	17,6		
Sparerate i prosent	0,4	3,1	4,9		

Memo:

Konsumprisvekst ifølge deflatoren

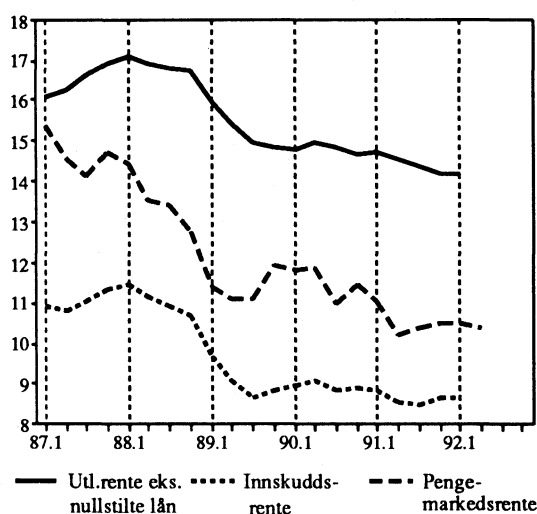
4,3

3,7

2,6

1) Anslag.

2) Utenom arbeidsgiveravgift.

GJENNOMSNIITTLIGE RENTE- OG PROVISJONS-
SATSER FOR FORRETNINGS- OG SPAREBANKER

Kilde: Norges Bank.

beholdning i volum, indikerer at verdien av realkapitalen gikk ned. Vridningen i formuessammensetningen må ses i sammenheng med at økningen i reelle lånekostnader gjennom de siste årene har gjort det mindre lønnsomt å lånefinansiere kjøp av realkapital enn tidligere. Dette har bidratt til et vedvarende fall i prisene på brukt realkapital, særlig bolig. Siden husholdningenes nettofordringsrate fortsatt er lav i forhold til perioden før dereguleringen av kredittmarkedet midt på 1980-tallet, vil den finansielle konsolideringen trolig fortsette i år. En anslått vekst i disponibel realinntekt på om lag 4 prosent kan likevel gi grunnlag for en vekst i privat konsum på rundt 2 prosent i 1992.

Privat konsum: Vekst fra 1. til 2. kvartal 1992

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at privat konsum gikk opp med 2 prosent fra 1. til 2. kvartal i år justert for normale sesongsvingninger. På grunn av nedgang fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år lå imidlertid konsumnivået for første halvår i fjor bare 0,7 prosent over konsumnivået for andre halvår i fjor sesongjustert. På grunn av overheng ved inngangen til 1992 vil uendret konsumnivå fra første til andre halvår i år likevel gi en årsvekst på om lag 1,4 prosent.

Det var utviklingen for ikke-varige konsumgoder og tjenester utenom boligjenester som i hovedsak lå bak veksten i privat konsum fra 1. til 2. kvartal 1992. For kjøp av varige forbruksgoder og nordmenns konsum i utlandet var det henholdsvis tilbakegang og svak vekst.

Varekonsumet: Vekst for ikke-varige og nedgang for varige goder

Kjøpet av varige konsumgoder gikk ned med 2 prosent (sesongjustert) fra 1. til 2. kvartal 1992. Det var nedgang både for kjøp av personbiler, møbler og elektriske artikler og varige fritidsvarer. Tall fra Vegdirektoratet viser at nivået på antall førstegangsregistrerte personbiler i de første åtte månedene i år lå 18 prosent over nivået i tilsvarende tidsrom i fjor. Dersom nivået på førstegangsregistreringene holder seg uendret fra andre til tredje tertial i år (sesongjustert), vil årsveksten fra 1991 til 1992 bli på om lag 15 prosent. Denne relativt sterke

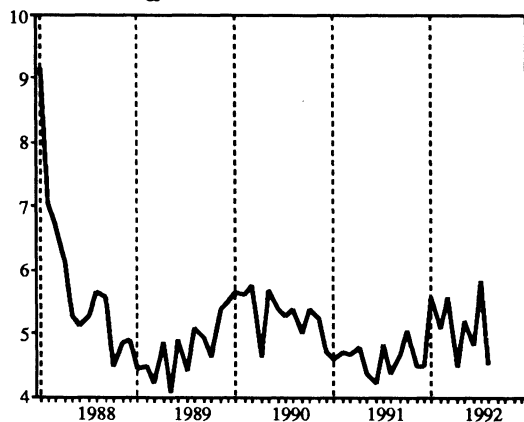
PRIVAT KONSUM

Sesongjustert. Prosentvis endring fra foregående kvartal

	Mrd. kr.	Volumendring				Prisendring			
		1991	91.3	91.4	92.1	92.2	91.3	91.4	92.1
Varer	215,4	2,5	-0,4	-0,1	1,9	0,8	0,7	0,2	0,9
Varige	29,2	-0,1	0,4	-0,3	-1,9	0,5	0,5	-0,1	0,3
Andre	186,2	2,9	-0,5	0,0	2,6	0,8	0,7	0,2	1,0
Tjenester	122,9	1,4	0,2	-1,5	2,4	0,7	0,6	0,9	0,5
Boligtjenester	46,2	0,1	0,0	0,2	0,2	0,9	1,0	0,7	0,4
Andre	76,7	2,2	0,3	-2,5	3,8	0,5	0,5	0,9	0,6
Spesifisert konsum + Nordmenns konsum i utlandet	338,3	2,1	-0,1	-0,6	2,1	0,7	0,7	0,4	0,8
- Utlendingers konsum i Norge	22,2	6,4	13,1	-6,0	0,4	0,5	0,3	1,1	0,1
Privat konsum - tendens ¹⁾	11,8	6,3	-1,3	-10,1	2,4	1,1	0,3	0,7	1,4
	348,7	2,2	0,7	-0,6	2,0	0,7	0,7	0,4	0,7
		0,2	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,4	0,7

1) Endring i sesongjustert og glattet serie.

REGISTRERTE NYE PERSONBILER
1000 stk. Sesongjustert.

veksten skyldes de høye registreringstallene fra første kvartal i år (sesongjustert). Utviklingen gjennom året har vært forholdsvis svak.

Forbruket av ikke-varige konsumgoder gikk opp med om lag 2,5 prosent fra 1. til 2. kvartal i år justert for normale sesongvariasjoner. Det var vekst for alle kategorier innen denne konsumgruppen bortsett fra klær og skotøy og andre fritidsvarer. Konsumet av matvarer gikk opp med om lag 3 prosent, mens konsumet av drikkevarer og tobakk hadde en vekst på nesten 14 prosent. Denne sterke veksten hang sammen med en betydelig vekst i konsumet av mineralvann og en framskynding av kjøp av alkohol og tobakkvarer, som følge av den annonserte avgiftsøkningen på disse varene fra 1. juli. Også konsumkategorien driftsutgifter til egne transportmidler viste klar vekst fra 1. til 2. kvartal 1992 (vel 5 prosent sesongjustert).

Forbruket av elektrisitet og brensel gikk opp med i underkant av 3 prosent fra 1. kvartal til 2. kvartal 1992 sesongjustert. Som en følge av høyere gjennomsnittstemperatur lå imidlertid forbruket av elektrisitet og brensel likevel noe lavere i første halvår i år sett under ett enn i første halvår i fjor.

Konsumet av klær- og skotøy gikk ned med hele 7,5 prosent fra 1. til 2. kvartal 1992 når en korrigerer for normale sesongsvingninger. Nedgangen må ses i sammenheng med at denne konsumkategorien hadde svært sterk vekst i årene 1989 til 1991. En prisvekst fra 1. til 2. kvartal i år som var sterkere enn prisveksten for privat konsum totalt sett, kan også ha medvirket til nedgangen.

Tjenester: Sterk vekst i konsumet av diverse transport- og helsetjenester

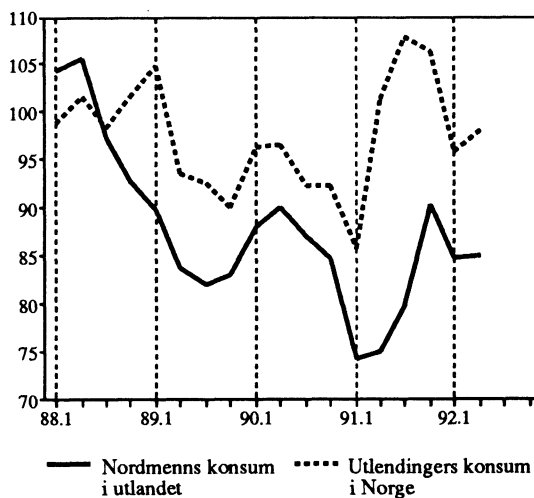
Oppgavene for utviklingen i tjenestekonsumet må tolkes med forsiktighet siden det er særlig stor usikkerhet knyttet til indikatorene for denne delen av konsumet.

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at tjenestekonsumet gikk opp med om lag 2,5 prosent fra 1. kvartal 1992 til 2. kvartal 1992 (sesongjustert). Bak denne utviklingen lå en vekst for andre tjenester enn boligjenester på nesten 4 prosent og en vekst i boligkonsumet på bare 0,2 prosent. På grunn av nedgang fra 4. kvartal 1991 til 1. kvartal 1992, lå imidlertid konsumnivået for andre tjenester enn boligjenester i første halvår i år 0,5 prosent under konsumnivået i andre halvår 1991 (sesongjustert).

Blant andre tjenester enn boligjenester var det i 2. kvartal i år sterke vekst for konsumkategoriene diverse transporttjenester og helsepleie som henholdsvis gikk opp med om lag 9 og 5,5 prosent (sesongjustert), men også for hotell- og restauranttjenester var det en betydelig økning. Den sterke veksten i forbruket av diverse transporttjenester må ses i sammenheng med at det i de senere år har vært prisnedgang for teletjenester, som utgjør en betydelig andel av denne konsumkategorien, som følge av nedgang i tellerskrittatsene. Fra 1. til 2. kvartal var det også en betydelig vekst for posttjenester.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall gikk nordmenns konsum i utlandet og utlendingers konsum i Norge opp med henholdsvis 0,4 og 2,4 prosent sesongjustert fra 1. til 2. kvartal i år. Tall fra SSBs overnatningsstatistikk viser at antall overnatninger foretatt av utlendinger gikk opp med 8 prosent fra første halvår 1991 til første halvår 1992. Vekstraten må imidlertid ses i sammenheng med avmatningen i internasjonal turisme vinteren 1991 som følge av krisen i Midt-Østen. Tall fra Luftfartsverket viser at antall passasjeravreiser til utlandet med charter- og rutefly gikk opp med om lag 18 prosent fra første halvår 1991 til første halvår 1992. Nivået i første halvår 1992 lå imidlertid bare 2 prosent over nivået fra første halvår 1990.

KORREKSJONSPOSTER
Sesongjustert. 1988 = 100

Kilde: SSB.

Boliginvesteringene

Fallet i boliginvesteringene har fortsatt så langt i 1992. Sesongjusterte tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet viste en volumnedgang på 3,2 prosent fra 1. til 2. kvartal i år etter en nedgang på 7,6 prosent kvartalet før.

Ifølge SSBs kvartalsvise byggearealstatistikk ble det satt igang 6896 boliger i løpet av første halvår 1992 mot 8046 i samme periode året før, en nedgang på 14,3 prosent. Dersom man inkluderer de foreløpige tallene for juli, lå antallet igangsatte boliger i årets syv første måneder 16,9 prosent lavere enn i samme periode året før. Den tilsvarende reduksjonen i igangsatt areal var enda større, 18,8 prosent, slik at det fortsatt er en tendens til at størrelsen på nye boliger reduseres. Noe av nedgangen i 1992 skyldes imidlertid registreringsproblemer i Oslo kommune. Selv uten at man korrigerer for dette, har fallet i igangsettingstallet gjennom første halvår vært mindre markert i 1992 enn i de to foregående år, og nivået som månedstallene har variert rundt i 2. kvartal, er ikke mye lavere enn nivået i 2. kvartal 1991. Det er imidlertid ennå for tidlig å si at boligbyggingen har nådd bunnen.

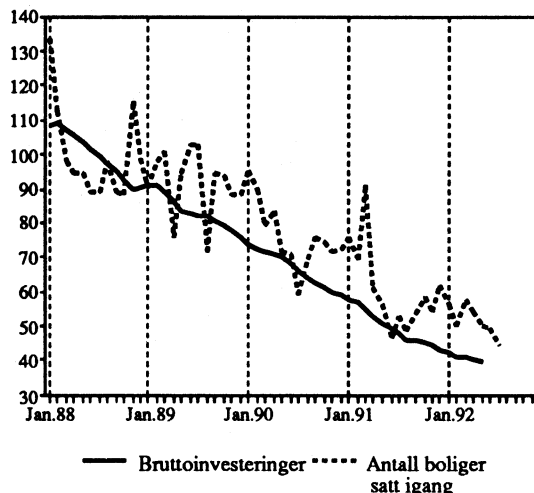
I første halvår 1992 ble det fullført 8454 boliger, 18,8 prosent færre enn i samme periode året før. Den tilsvarende reduksjonen i fullført areal var 21,6 prosent. Antall boliger under arbeid falt med 19,6 prosent fra første halvår 1991 til første halvår 1992.

Antall prosjekterte nye eneboliger godkjent av kommunale myndigheter i løpet av første halvår 1992 lå 17 prosent under tilsvarende nivå for 1991, men nedgangen avtok gjennom 2. kvartal. For godkjent areal var fallet i første halvår i år om lag like sterkt som for antall boliger.

Antall innkomne søknader (antall boliger) til Husbanken økte med 1,4 prosent fra 2. kvartal 1991 til 2. kvartal 1992. Veksten i søknadsmassen gjennom 1991 ble avløst av nedgang i første halvår 1992. På den annen side viser de sesongjusterte tallene en vekst på 29,5 prosent i antall innvilgede Husbanklån fra 1. til 2. kvartal i år. Her må en imidlertid ta hensyn til at tallet for 1. kvartal var spesielt lavt, og antall innvilgede Husbanklån i 2. kvartal 1992 ligger nær 10 prosent lavere enn i samme periode året før.

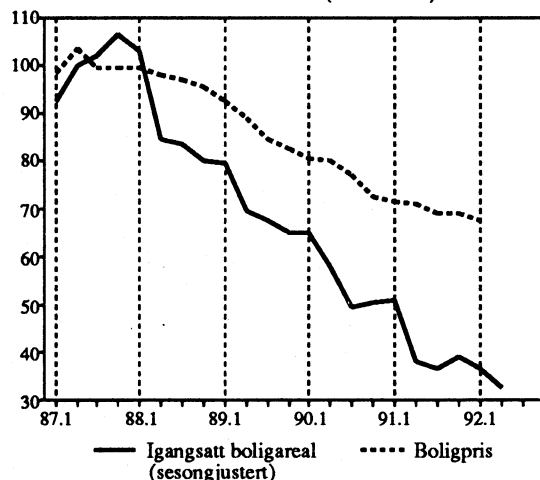
En sammenligning av tallene for innvilgede lånesøknader i Husbanken og igangsettingstallene for boliger, indikerer en markert økning i den andelen av nybyggingen som er Husbankfinansiert over de siste årene. De effektive bokostnadene knyttet til Husbankfinansierte boliger er derfor i økende grad blitt den relevante målestokken for anslag på bokostnader for nye boliger. I beregningen av de effektive bokostnadene må man ta

BOLIGINVESTERINGER OG -IGANGSETTING
Sesongjustert. 1988 = 100

Kilde: SSB.

IGANGSATT BOLIGAREAL (m²) OG EN INDIKATOR
FOR REALPRISEN PÅ BOLIGER (1987 = 100)

Kilde: Norges Eiendomsmeglerforbund/ECON
Bygganalyser A/S og SSB.

hensyn til Husbankens rentesubsidiering. Betydningen av denne subsidieringen har trolig økt de siste årene bl.a. fordi en større del av de faktiske byggekostnadene finansieres ved Husbanklån. Utviklingen i rentesubsidieringen bidrar dermed til å holde nybyggingen og boligmassen oppe på et høyere nivå enn det som ville blitt resultatet av en uendret utlånspolitikk i Husbanken. Samtidig bidrar rentesubsidieringen også til et press nedover på prisene på brukte boliger, siden disse står i et konkurranseforhold til de nye boligene. Dermed kan politikken også bidra til å øke forskjellen mellom prisen på brukte boliger og prisen på nye boliger som ikke får nytte godt av Husbankfinansiering.

UTENRIKSØKONOMI OG DISPONIBEL INNTEKT FOR NORGE

Utenriksøkonomi

Foreløpige tall for utenriksregnskapet viser et overskudd på driftsbalansen overfor utlandet for første halvår i år på 7,5 milliarder kroner. Til sammenligning var overskuddet på driftsbalansen i første halvår 1991 på hele 17,7 milliarder kroner. Reduksjonen i driftsoverskuddet fra 1991 til 1992 skyldes både redusert overskudd på vare- og tjenestebalansen og økt underskudd på rente- og stønadsbalansen. Det må understrekes at på grunn av omlegging av valutastatistikken er usikkerheten omkring de foreløpige tallene for første halvår i år større enn normalt.

En sterk økning i det totale eksportvolumet av råolje og naturgass i første halvår i år ble motvirket av nedgang i eksportprisene. Også for tradisjonelle eksportvarer var det prisnedgang fra første halvår 1991 til samme periode i år. Eksportverdien av disse varene under ett ble derfor redusert til tross for en viss volumvekst. Den klare nedgangen i eksportvolumet av tradisjonelle varer i andre halvår 1991 skyldtes i hovedsak redusert eksport av raffinerte oljeprodukter som en følge av vedlikeholdsarbeider på Mongstad. Med dette anlegget i full drift har eksporten av raffinerte produkter regnet i

volum tatt seg markert opp igjen. Prisene på raffinerte oljeprodukter på eksportmarkedet lå derimot 17 prosent lavere i gjennomsnitt i første halvår 1992 enn i samme periode i 1991. Blant tradisjonelle eksportprodukter utenom energivarer ble det i første halvår i år registrert betydelig volumvekst for fisk og trevarer, mens eksporten av kjemiske råvarer og treforedlingsprodukter gikk noe ned sett i forhold til første halvår 1991.

Mens den samlede eksportverdien gikk svakt ned fra første halvår 1991 til første halvår 1992, økte importverdien med 5,7 milliarder kroner ifølge foreløpige anslag. Importen av skip, oljeplattformer mv. gikk klart ned, mens det var vekst i importen av tradisjonelle varer. Det mest iøynefallende trekket ved importverditallene for 1992 er likevel den sterke veksten i importen av tjenester. Mesteparten av verdiøkningen fra første halvår 1991 forklares imidlertid av en overgang til bruttoføring av eksport og import av bank- og forsikrings-tjenester i valutastatistikken. Den sterke veksten i importen av slike tjenester har følgelig sin motpost på eksportsiden. Regnet utenom eksporten av bank- og forsikringstjenester viser tjenesteeksporten nedgang i første halvår i år, som en følge av en betydelig reduksjon i fraktinntekter fra skipsfarten. Tje-

DRIFTSBALANSEN									
Milliarder kroner									
	Verdi						Endring fra 1. halvår 1991 til 1. halvår 1992		
	1991	91.2	91.3	91.4	92.1	92.2	Verdi	Volumbidrag	Prisbidrag
Eksport	308,6	80,1	77,2	77,8	77,5	75,4	-0,7	13,2	-13,9
Skip og oljeplattformer mv.	14,2	4,1	4,4	3,8	5,5	2,2	1,8	2,6	-0,9
Råolje og naturgass	96,7	24,3	22,6	25,7	23,4	24,9	-0,1	5,3	-5,4
Tradisjonelle varer	112,3	29,6	26,5	27,6	27,4	27,5	-3,3	1,2	-4,5
Tjenester	85,4	22,0	23,6	20,7	21,2	20,8	1,0	4,0	-3,1
Import	249,1	63,7	61,2	68,0	61,0	64,8	5,7	5,7	0,0
Skip og oljeplattformer mv.	18,1	5,0	3,5	5,5	1,5	4,5	-3,1	-3,1	0,0
Råolje	1,6	0,7	0,2	0,4	0,2	0,2	-0,6	-0,6	0,0
Tradisjonelle varer	150,5	39,1	35,0	41,0	39,0	38,0	2,6	2,0	0,6
Tjenester	79,0	18,9	22,5	21,0	20,3	22,0	6,9	7,4	-0,5
Vare- og tjenestebalansen	59,5	16,3	16,0	9,9	16,5	10,6	-6,4
Rente- og stønadsbalansen	-27,1	-5,5	-3,7	-7,5	-11,1	-8,6	-3,9
Driftsbalansen	32,4	10,8	12,3	2,4	5,5	2,0	-10,3

nestebalansen, dvs. differansen mellom eksport og import av tjenester, skal i prinsippet ikke påvirkes av den nevnte omleggingen til bruttoføring.

Store utbetalinger av aksjeutbytte fra oljeselskaper til utenlandske eiere er hovedforklaringen på at underskuddet på rente- stønadsbalansen økte til nærmere 20 milliarder kroner i første halvår i år. Utbetalt aksjeutbytte til utlandet regnet netto var på nær 11 milliarder kroner i denne perioden, en økning på 3,7 milliarder fra første halvår i 1991. Økningen i utbyttebetalingene fra oljesektoren som er registrert de siste par årene, henger trolig sammen med tilbakeholdt overskudd i selskapene fra tidligere års drift, kombinert med at staten og norske selskaper dekker en betydelig del av de løpende investeringene som nå gjennomføres på kontinentalsokkelen.

Disponibel inntekt og sparing for Norge

Disponibel inntekt for Norge er definert som bruttonasjonalproduktet i løpende priser fratrukket

kapitalslit og netto overføringer til utlandet (renter, stønader og aksjeutbytte mv.). Ved å deflatere med en prisindeks for netto innerlandsk bruk av varer og tjenester, kommer en fram til begrepet *disponibel realinntekt for Norge*.

Disponibel realinntekt gikk ned 3,7 prosent fra første halvår 1991 til første halvår 1992. Produksjonsveksten i økonomien, og særlig i oljevirksheten, ble motvirket av en forverring av bytteforholdet overfor utlandet (forholdet mellom eksport- og importpriser) samt økningen i aksjeutbytte og stønader.

Samlet sparing for Norge, definert som disponibel inntekt fratrukket privat og offentlig konsum, lå vel 43 prosent lavere i første halvår 1992 enn i samme periode i 1991. Denne nedgangen reflekterer blant annet den klare reduksjonen i overskuddet på driftsregnskapet med utlandet i første halvår i år. *Spareraten for Norge*, dvs. sparingen for landet som andel av disponible inntekt, var i første halvår i år 7,3 prosent, mot 11,2 prosent i hele 1991.

Utsiktene for 1992 og 1993

I det følgende avsnittet presenteres anslag for den makroøkonomiske utviklingen i 1992 og 1993 basert på SSBs makroøkonomiske modell KVARTS. I tabellen nedenfor er det også tatt med anslag gitt av andre institusjoner.

Etterspørselen fra fastlands-Norge er i de foreliggende beregningene anslått å øke med vel 1,5 prosent i 1992 og 2 prosent i 1993. Den anslåtte veksten i 1992 er den høyeste siden 1986. En svak vekst i Norges eksportmarkeder i 1992 gir en oppgang i eksporten av tradisjonelle varer utenom energivarer på i underkant av 2 prosent i 1992. Veksten er ventet å ta seg opp mot slutten av neste år, men årsvekstraten blir bare moderat høyere enn i inneværende år.

Vekst i stønadene og skattelette i 1992 vil gi en konsumvekst på om lag 2 prosent både i år og neste år. Bruttoinvesteringene i fast kapital i fastlands-Norge er anslått å gå ned med vel 2 prosent i år, om lag som i 1991. Nedgangen stopper opp i første halvår av 1993, og for året som helhet ligger det an til en moderat oppgang i investeringene.

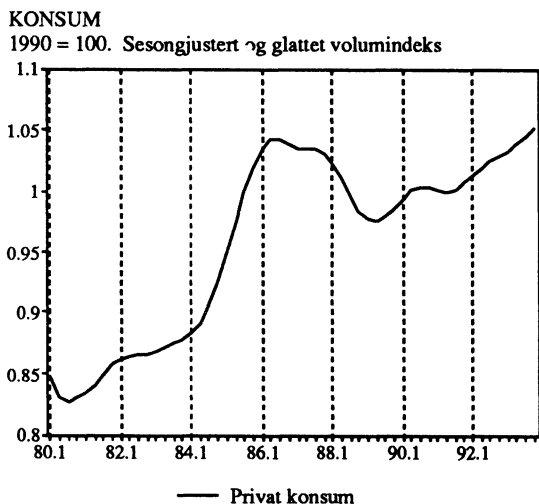
Framskrivningen gir en vekst i BNP for fastland-Norge på 1,8 prosent i 1992, som er 0,4 prosentpoeng mer enn prognosen fra juni i år. Fortsatt oppgang i oljeinvesteringene bidrar til at BNP-veksten i fastlands-Norge kan komme opp i 2,8 prosent neste år. Som vanlig i en konjunkturoppgang vil produktiviteten også ta seg opp, og sysselsettingen

vil derfor bare øke moderat neste år etter en svak nedgang i inneværende år. Med en viss vekst i arbeidsstyrken vil arbeidsledigheten derfor øke til over 6 prosent i år, og holde seg på dette høye nivået gjennom 1993.

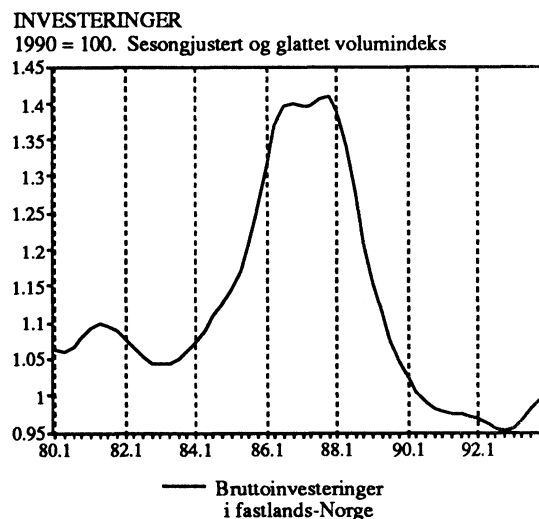
Oppgangen i arbeidsledigheten i år og svak utvikling i importprisene vil bidra til en gjennomsnittlig timelønnsvekst på vel 3,5 prosent i år og om lag 3 prosent i 1993. Konsumprisveksten er anslått til 2,5 prosent i år og 2,4 prosent neste år. Blant annet som følge av en relativt lav oljepris i norske kroner i andre halvår i år, vil overskuddet på driftsbalansen komme ned i 13 milliarder kroner i år, for så å bli noe høyere i 1993.

Økt markedsvekst i 1993

Modellberegningen er basert på at produksjon og import i Norges eksportmarkedsland vil ta seg opp ved utgangen av dette året, og at oppgangen forsterker seg gjennom 1993. Oppgangen som er lagt til grunn, er noe svakere og kommer senere enn tidligere antatt. Dette, sammen med svak utvikling i tradisjonell vareeksport så langt i år, har gjort at vi nå forventer en vekst i underkant av 2 prosent i tradisjonell vareeksport eksklusive energivarer i 1992 og om lag 2,5 prosent i 1993. Eksport- og importpriser vil ta seg opp i andre halvår av 1993, som følge av konjunkturoppsvinget.

Kilde: SSB

Kilde: SSB

Sterkere vekst i offentlig konsum og investeringer.

I framskrivningen øker offentlig konsum med snaut 3 prosent i 1992. Det regnes også med en fortsatt sterk vekst i offentlige investeringer. Tallene for offentlig konsum i 1992 og 1993 blir påvirket av nedtrappingen i program for større militære anskaffelser. Det blir dermed nedgang i militært konsum i begge årene. Vi legger til grunn at veksten i statlig sivil konsum blir noe lavere i 1993 enn i 1992. For husholdningssektoren er det lagt inn en lettelse i direkte beskatning på om lag 5 milliarder kroner i 1992, sett i forhold til uendret gjennomsnittsskatt fra 1991. Det er ikke forutsatt ytterligere skattelettelser i 1993.

Lav pris- og lønnsvekst

Med lønnsoppgjørene langt på vei i havn ser det ut til at pris- og lønnsveksten blir klart lavere i 1992 enn i fjor. I framskrivningen er konsumprisveksten anslått til 2,5 prosent i 1992, mens gjennomsnittlig timelønn er beregnet å øke med om lag 3 1/2 prosent. For 1993 er lønnsveksten anslått til 3 prosent. Virkningen av lavere vekst i lønnskostnadene på innenlandske priser motvirkes av en viss økning i importert prisstigning mot slutten av året.

Omslag i fastlandsinvesteringene i andre halvår 1993

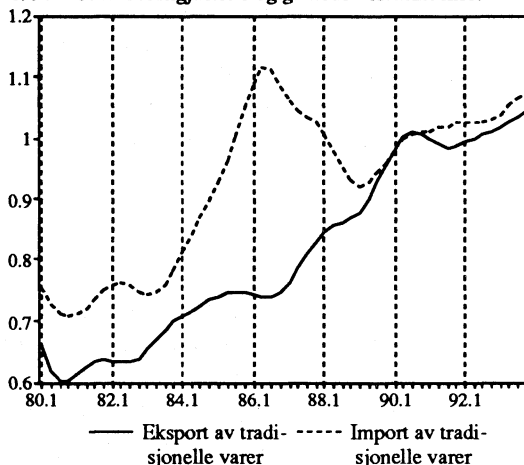
Nedgangen i sentrale komponenter i realinvesteringene i fastlandsøkonomien har fortsatt hittil i år. Etter en nedgang i industriinvesteringene i første del av 1992, regner vi med et svakt oppsving fra slutten av 1992 og inn i 1993. Viktigere for innenlandsk etterspørsel er imidlertid boliginvesteringer og investeringer innenfor privat tjenesteyting, særlig forretningsbygg. Vi regner fortsatt med at nedgangen i disse investeringene vil stoppe opp i første halvår av 1993, for så å ta seg opp mot slutten av året som følge av økt produksjon og bedret lønnsomhet.

Både i 1992 og 1993 vil det komme betydelige vekstimpulser til fastlandsøkonomien fra (påløpte) oljeinvesteringer.

Husholdningenes etterspørsel

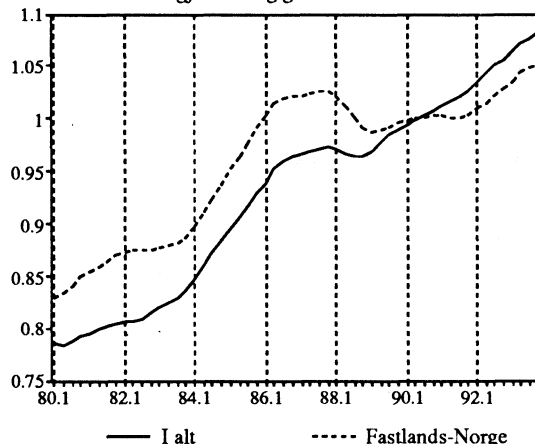
Det private konsumet gikk svakt ned i 1991, mens vi så langt i 1992 har sett tegn til oppgang. Vekstanslagene for privat konsum i 1992 er derfor noe oppjustert, mens anslagene for 1993 er nedjustert i forhold til prognosen fra juni i år. Skattelettelsene i år og en fortsatt reallønnsvekst er viktige faktorer bak den forventede utviklingen i konsumet. Husholdningene vil fortsette å konsolidere sin netto

EKSPORT OG IMPORT AV TRADISJONELLE VARER
1990 = 100. Sesongjusterte og glattede volumindekser

Kilde: SSB

BRUTTONASJONALPRODUKT
1990 = 100. Sesongjusterte og glattede volumindekser

Kilde: SSB

fordringsposisjon i prognoseperioden, noe som vil motvirke at hele inntektsveksten slår ut i økt etterspørsel. Ifølge beregningene vil vekst i disponibel realinntekt i underkant av 4 prosent i år gi en vekst i privat konsum på vel 2 prosent, og en oppgang i spareraten til 4 3/4 prosent. I 1993 vil svakere inntekstvekst gi litt lavere konsumvekst enn i inneværende år, men fortsatt økt sparerate.

Økt produksjonsvekst, men små utslag i ledigheten

Produksjonsveksten vil ta seg opp gjennom 1992 og 1993, som følge av økt etterspørselsvekst både på eksport- og hjemmemarkedet. Oppsvinget i fastlandsøkonomien vil imidlertid bli beskjedent i år, slik at sysselsettingen målt både i antall personer og

utførte timeverk ikke øker. Arbeidstilbudet vil i begge prognoseårene øke med om lag ti tusen personer. Dermed vil ledigheten bli høyere i 1992 enn i 1991. Produksjonsveksten fra andre halvår 1992 vil imidlertid bli sterk nok til at sysselsettingen vil vokse sterkere enn arbeidstilbudet i 1993 og ledigheten vil dermed kunne gå noe ned mot slutten av året.

Utenriksøkonomi

Oljeproduksjonen forventes å øke med om lag 11 prosent i 1992. For 1993 har vi anslått at oljeproduksjonen vil vokse med ytterligere 2 prosent. Til grunn for framskrivningen ligger en råoljepris på i gjennomsnitt 118 kroner per fat i 1992 og 126

kroner i 1993, som er noe lavere enn tidligere antatt. Nedjusteringen av anslagene for verdien av olje og gasseksporten er en årsak til at anslaget for overskuddet på driftsbalansen er redusert. Økningen i innenlandsk etterspørsel og produksjon vil føre til økt import i prognoseperioden. Videre er prisutviklingen på tradisjonelle eksportvarer svak i prognoseperioden. Eksportoverskuddet for tradisjonelle varer ventes derfor å gå ned både i 1992 og 1993. Overgang til bruttoføring av eksport og import av tjenester i valutastatistikken gjør at veksten i total eksport og import blir høyere enn tidligere anslått.

Aksjeutbyttene fra oljeselskapene antas å bli noe lavere i 1993 enn i 1992. Samlet vil overskuddet på driftsbalansen bli mer enn halvert i 1992 i forhold til 1991, men øke igjen i 1993.

UTVIKLINGEN I NOEN ØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår¹⁾

	1991		1992			1993	
	Regnskap	SSB	FD	NB	SSB	NB	
Privat konsum	-0,3	2,1	2,5	11/2	2,0	21/2	
Offentlig konsum	2,3	2,8	2,9	3	2,3	1	
Bruttoinv. i fast realkapital ²⁾	1,0	8,6	-3,5	-11/2	14,7	51/2	
- fastlands-Norge	-2,1	-2,3	-1,4	-3/4	1,8	11/2	
Eksport	6,3	6,5	2,5	23/4	1,5	1/2	
-råolje og naturgass	20,0	8,5	10,1	10	1,9	0	
- tradisjonelle varer	-3,0	3,3	1,0	21/2	2,2	4	
Import	1,3	4,0	-1,0	0	3,0	31/4	
- tradisjonelle varer	0,0	1,4	3,0	3	3,6	43/4	
Bruttonasjonalprodukt	1,9	2,9	2,9	21/4	2,6	11/2	
- fastlands-Norge	0,1	1,8	1,4	1	2,8	2	
Utførte timeverk lønnstakere	-1,1	0,1	-1/4	-1/2 ³⁾	0,3	1/2 ³⁾	
AKU-ledighetsprosent	5,5	6,2	-	-	6,1	-	
Lønn pr. timeverk	5,0	3,6	3,0	31/2	3,0	-	
Konsumprisindeksen	3,4	2,5	2,5	21/4	2,4	21/4	
Driftsbalansen (nivå) mrd. kroner	32,4	13,0	25,8	24	18,6	18	
MEMO:							
Etterspørsel fra fastlands-Norge ⁴⁾	0,1	1,6	2,0	-	2,0	-	
Påløpte investeringer i oljesektoren ³⁾	26,6	16,3	-	71/2	11,1	12	
Råoljepris (nivå) i kroner	133	118	120	121	126	124	

1) SSB: Anslag ifølge Statistisk sentralbyrå, Økonomiske analyser nr. 6-1992.

FD: Anslag ifølge Finansdepartementet, Revidert nasjonalbudsjett 1992.

NB: Anslag ifølge Norges Bank, Økonomisk oversikt 1992/2.

2) Omfatter oljeplattformer, som i nasjonalregnskapet blir regnet som investert på det tidspunktet disse blir plassert på feltene. Vekstraten kan derfor endres mye fra år til år.

3) Fastlands-Norge

4) Privat konsum + offentlig konsum + bruttoinvesteringer i fastlands-Norge.

5) Oljesektorens realinvesteringer + endring i lager av oljeplattformer under arbeid.

Økonomisk-politisk kalender 1992

Juni

2. Danmark sier i en folkeavstemming nei til å gå inn i en EF-union basert på Maastricht-avtalen.

4. Jordbruksoppgjøret vedtas i Stortinget. Regjeringens forslag om en økonomisk ramme for oppgjøret på 110 millioner kroner (inntekstvirkingen for bøndene) beholdes. Denne inntekstveksten framkommer først og fremst som en følge av forutsetninger om økt produktivitet i omsetningsleddet, samt en reduksjon i satsen i innbetalingen til folketrygden for selvstendige næringsdrivende.

6. Statoil tildeler Smedvig Drilling kontrakt på boretjenester på Staffjord-feltet til en verdi av 1,1 milliarder kroner. Avtalen gjelder for alle tre plattformene på feltet og skal i første omgang vare i fem år.

11. Aker blir tildelt kontrakten på Troll Landanlegg, sammen med amerikanske Kellogg. Kontrakten er norgeshistoriens største og har en verdi på omkring 4 milliarder kroner. Troll Landanlegg skal bygges på Kollsnes i Øygarden utenfor Bergen og blir ilandføringsanlegg for gass fra Troll-feltet.

15. Arbeiderpartiet og mellompartiene blir enige om det reviderte statsbudsjettet for 1992. Budsjettforliket innebærer omdisponeringer på Regjeringens opprinnelige forslag på tilsammen 250 millioner kroner. Som en del av denne rammen blir fellesskatten i Finmark senket fra 7 til 5 prosent. Forøvrig får Regjeringen gjennom sine viktigste avgiftsforslag, med unntak av sjokolade- og mineralvannsavgiften, som ikke blir økt.

15. Regjeringen vedtar tvungen lønnsnemd for partene i kommunestreiken. De streikende LO-ansatte i kommunene går tilbake til arbeidet neste dag.

19. I en folkeavstemming sier Irland ja til den foreslåtte EF-unionen.

22. Aker Stord blir tildelt kontrakten med bygging av dekket til Troll-plattformen til en samlet verdi på 1,5 milliarder kroner.

29. Regjeringen tillater fangst av et begrenset antall vågehval.

Juli

1. Finansdepartementet gir Gjensidige Forsikring konsesjon til å overta alle aksjene i forsikrings-

skabet Forenede. Overtakelsen kan skje ved at Gjensidige kjøper alle Forenede-aksjene til det danske selskapet Codan. Et samlet Gjensidige-Forenede vil få markedsandeler på rundt 27 prosent innen skadeforsikring, 39 prosent innenfor området pensjonsforsikring og 42 prosent av gruppelivspoliserne.

1. Finansdepartementet forlenger fristen for UNI Storebrand til å eie inntil 28 prosent aksjene i det svenske forsikringsselskapet Skandia, til 1. juli 1993. Kursen på UNI Storebrands aksjer på Oslo Børs faller samme dag med 15 prosent.

2. Arbeidstakere på et antall flytende plattformer i Nordsjøen tilknyttet NOPEF og OFS tas ut i streik. Arbeidsgiverne svarer umiddelbart med lockout for de resterende arbeidstakerne innenfor dette tariffområdet. Tilsammen berører konflikten 20 plattformer og nær 2000 arbeidstakere. I første omgang er det leteaktiviteten i Nordsjøen som vil bli rammet. Streiken avblåses etter 6 dager etter, etter at partene blant annet er blitt enige om en opptrappingsplan for lønningene for arbeidstakere på flyttbare plattformer til nivået på de faste installasjonene.

4. Hjelpepleierne i alle landets kommuner, med unntak av Oslo, tas ut i streik. Etter 5 timer vedtar Regjeringen tvungen lønnsnemd, begrunnet i at liv og helse vil komme i fare som en følge av konflikten.

4. ABB-Vetco Gray har fått kontrakt av Norsk Hydro for levering av undervannsdelen til Troll fase 2 (oljeutvinning). Samlet verdi på kontrakten er ca. 400 mill. kroner.

7. Det amerikanske handelsdepartementet vedtar dumpingavgift på magnesium produsert i Norsk Hydros anlegg i Canada. Avgiften blir på 52,9 og 21,6 prosent for hhv. ren og legert magnesium. Hydro får derimot medhold i sin avvisning av dumping- og subsidieanklagene rettet mot magnesium produsert i Norge.

11. Bedriften Kaldnes de Grot får leveranse på bro i forbindelse med Sleipner A-plattformen. Oppdraget har en verdi på 60 mill. kroner, og sikrer 300 ansatte arbeid ut april 1993.

16. Bundesbank beslutter å øke den tyske diskontoen med 3/4 prosentpoeng - til 8,75 prosent. Lombardrenten, som er den tyske sentralbankrenten på korte lån til bankene, forblir derimot uendret.

23. Aker Norcem inngår avtale om levering av sement til gassrørledningen Europipe. Kontrakten har en verdi på 60 mill. kroner.

26. Jan Erik Landgangen går av som konsernsjef i UNI Storebrand. Styret i forsikringsselskapet stiller også sine plasser til disposisjon. Bakgrunnen for disse endringene i UNI Storebrands ledelse er det betydelige aksjeoppkjøpet og det mislykkede forsøket på å overta kontrollen med svenske Skandia. I løpet av det siste året har UNI Storebrand-aksjen falt med 70 prosent på Oslo Børs.

August

10. Representantskapet i UNI Storebrand utpeker advokat Anders Eckhoff til ny styreformann i forsikringsselskapet. Styrets første oppgave blir å få til en kapitalutvidelse i selskapet.

18. DnB legger fram regnskap for første halvår som viser et underskudd etter tapsavskrivninger på 1,2 milliarder kroner. I løpet av de neste par dagene faller kursen på DnB-aksjer med rundt 40 prosent, til 3,25.

24. Etter en uke med betydelig kursfall og vanskeligheter med å skaffe tilveie ny kapital, blir UNI Storebrand aksjer suspendert fra Oslo Børs.

26. UNI Storebrand settes under offentlig administrasjon etter at alle forsøk på løsning av selskapets likviditetskrise har mislykkes. Det opprettes et nytt selskap - NYE UNI Storebrand A/S, som overtar alle aktiva i det gamle selskapet, inklusive skade-, livsforsikrings- og reassuransvirksomheten. Det nye holdingsselskapet blir eid 100 prosent av "gamle" UNI Storebrand, som også blir sittende igjen med en gjeld på 3,6 milliarder kroner.

26. Det offentlig oppnevnte Sysselsettingsutvalget leverer utredningen "En nasjonal strategi for økt sysselsetting i 1990-årene". Rapporten beskriver og drøfter mulige utviklingsbaner for norsk økonomi. For å motvirke arbeidsledighetsproblemet skisserer utvalget en politikk der en på 1990-tallet kombinerer lave nominelle lønnstillegg med økt satsning på offentlig sysselsetting, blant annet i kommunene.

27. Etter en periode med uro i det svenske pengemarkedet og betydelig valutautgang, hever den svenske sentralbanken dagslånsrenten til bankene fra 13 til 16 prosent.

31. Investa A/S innfører betalingsstopp på en kort-siktig gjeld på 2,8 milliarder kroner, og det åpnes gjeldsforhandlinger med kreditorene.

Tabell - og diagramvedlegg

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE ¹⁾	
Tabell A1	Bruttoproduksjon, vareinnsats og bruttoprodukt. Løpende priser. Mill.kr. .. 1*
Tabell A2 (1.1):	Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Løpende priser. Mill. kr 2*
Tabell A3 (1.2):	Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1990-priser. Mill. kr 3*
Tabell A4 (1.5):	Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 4*
Tabell A5 (1.6):	Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Løpende priser. Mill. kr 5*
Tabell A6 (1.12):	Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr 6*
Tabell A7 (4.1):	Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent 7*
Tabell A8 (4.2):	Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volumendringer i prosent 8*
Tabell A9 (4.3):	Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent 9*
Tabell A10 (4.5):	Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent 10*
Tabell A11 (4.6):	Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent 11*
Tabell A12 (4.7):	Import av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent 12*
Tabell A13 (5.2):	Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 13*
Tabell A14 (5.4):	Vareinnsats etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 14*
Tabell A15 (6.1):	Privat konsum. Løpende priser. Mill. kr 15*
Tabell A16 (6.2):	Privat konsum. Faste 1990-priser. Mill. kr 16*
Tabell A17 (6.9):	Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Løpende priser. Mill. kr. 17*
Tabell A18 (6.10):	Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 18*
Tabell A19 (6.13):	Eksport av varer og tjenester. Løpende priser. Mill. kr 19*
Tabell A20 (6.14):	Eksport av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 20*
Tabell A21 (6.15):	Import av varer og tjenester. Løpende priser. Mill. kr 21*
Tabell A22 (6.16):	Import av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill.kr 22*
B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE	
Tabell B1:	Olje- og gassproduksjon 23*
Tabell B2:	Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse 23*
Tabell B3:	Industriproduksjon - produksjonsindeksen 23*
Tabell B4:	Ordretilgang - industri 24*
Tabell B5:	Ordrereserver - industri 24*
Tabell B6:	Påløpte investeringskostnader for oljeutvinning 25*
Tabell B7:	Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen 25*
Tabell B8:	Boligbygging 25*
Tabell B9:	Detaljomssetningsvolum - sesongjustert indeks 26*
Tabell B10:	Detaljomssetningsvolum mv. - endring fra foregående år 26*
Tabell B11:	Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen 26*
Tabell B12:	Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer 26*
Tabell B13:	Timefortjeneste 27*
Tabell B14:	Konsumprisindeksen 27*
Tabell B15:	Engrospriser 27*
Tabell B16:	Utenrikshandel - verditall 28*
Tabell B17:	Utenrikshandel - indekser 28*

¹⁾ Tallene i parentes gir henvisning til tabellene i NOS NASJONALREGNSKAPSSSTATISTIKK 1988

Diagrammer

Olje- og gassproduksjon	29*
Produksjonsindeksen	29*
Ordreindeksen - industri	30*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	31*
Ordreindeksen - bygge- og anleggsvirksomhet	31*
Arbeidsledighet og sysselsetting	32*
Antatte og utførte investeringer i industrien	32*
Detaljomsättning mv.	32*
Lønninger	32*
Konsum- og engrospriser	33*
Nominell rente på tre-måneders plasseringer	33*
Utenrikshandel	33*

C. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

Tabell C1: Bruttonasjonalprodukt	34*
Tabell C2: Privat konsum	34*
Tabell C3: Offentlig konsum	34*
Tabell C4: Bruttoinvesteringer i fast realkapital	34*
Tabell C5: Eksport av varer og tjenester	35*
Tabell C6: Import av varer og tjenester	35*
Tabell C7: Privat konsum	35*
Tabell C8: Arbeidsledighet	35*

D. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

Tabell D1: Sverige	36*
Tabell D2: Danmark	36*
Tabell D3: Storbritannia	36*
Tabell D4: Tyskland (vest)	36*
Tabell D5: Frankrike	37*
Tabell D6: USA	37*
Tabell D7: Japan	37*

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A1 Bruttoproduksjon, vareinnsats og bruttoprodukt. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttoproduksjon	1275807	1317111	320321	329753	324219	342819	323410	335416
Fastlands-Norge	1101452	1127499	273606	281665	277761	294468	277894	289233
Vareinnsats	614144	630379	151935	159842	152212	166391	155738	161707
Fastlands-Norge	553357	562211	135397	143015	134550	149249	138475	145098
Bruttoprodukt	661666	686732	168386	169912	172007	176428	167671	173710
Fastlands-Norge	548098	565288	138209	138651	143211	145219	139419	144135

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

REVISJONER AV DE KVARTALSVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE

De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene kan bli endret for hvert nytt kvartal som beregnes og publiseres. Dette skyldes hovedsakelig:

- i) Ny informasjon.
Det tas løpende inn ny informasjon om alle kvartalene i inneværende år. Særlig gjelder dette siste kvartal hvor datagrunnlaget er ufullstendig, og beregningene derfor i større grad er basert på anslag.
- ii) Skifte av basisår.
I det kvartalsvise nasjonalregnskapet skiftes basisåret en gang om året.
- iii) Avstemming mot årlig nasjonalregnskap.
Det kvartalsvise nasjonalregnskapet avstemmes mot de årlige nasjonalregnskapene etterhvert som disse publiseres. Denne avstemmingen medfører revisjoner av både sum 4 kvartaler og kvartalsmønsteret.
- iv) Metodeforbedringer.
Det arbeides kontinuerlig med å forbedre metodene som benyttes i beregningsopplegget.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A2 (1.1) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661663	686730	168385	169911	172006	176427	167671	173709
Innenlandsk bruk av								
varer og tjenester	612567	627272	151154	153575	155978	166564	151141	163081
Konsum	476468	496005	116465	121074	123979	134488	121500	129757
Privat konsum	337330	348722	82383	84073	87440	94826	84919	89996
Spesifisert innen-								
landsk konsum	325138	338302	80343	82020	84461	91478	82372	87168
Konsum i utlandet,								
netto	12192	10420	2040	2053	2979	3348	2547	2827
Offentlig konsum	139139	147283	34081	37001	36539	39662	36580	39761
Statlig konsum	56092	58375	12566	14995	14109	16704	13414	16048
Sivilt	34070	36167	8444	9337	9384	9001	9342	10552
Forsvar	22022	22208	4122	5658	4726	7703	4073	5496
Kommunalt konsum	83047	88908	21515	22006	22429	22958	23166	23713
Bruttoinvestering	136098	131267	34690	32501	32000	32076	29641	33324
Bruttoinvestering i								
fast kapital	124620	126344	27869	32724	29924	35827	23732	49400
Næringsvirksomhet....	103197	102032	22737	27664	24079	27553	18338	42861
Oljevirkosmhet	16142	28671	3786	11203	7677	6004	4374	25365
Annen nærings-								
virksomhet	87055	73362	18951	16460	16402	21549	13963	17496
Offentlig forvaltning	21423	24312	5132	5060	5845	8274	5394	6539
Statlig	9339	11357	2163	2084	2603	4507	2174	3351
Kommunal	12083	12955	2969	2976	3242	3767	3219	3187
Lagerendring	11478	4922	6820	-223	2075	-3750	5910	-16076
Oljeplattformer								
under arbeid	14411	11705	3825	1293	2383	4204	4940	-11319
Annen lagerendring og								
statistiske avvik ...	-2933	-6783	2995	-1516	-308	-7954	970	-4757
Eksport	292760	308605	73506	80078	77205	77816	77516	75391
Råolje og naturgass ...	88540	96704	24065	24317	22621	25701	23402	24880
Eksport ellers	204220	211901	49441	55761	54584	52115	54114	50511
-Import	243664	249147	56275	63742	61177	67953	60986	64763

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A3 (1.2) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661665	673975	165490	166036	168681	173769	168987	171073
Innenlandsk bruk av								
varer og tjenester	612570	609703	148818	149419	150521	160945	144353	154504
Konsum	476469	478774	113780	117149	119077	128768	115633	121944
Privat konsum	337330	336396	80409	81165	83962	90862	80850	84646
Spesifisert innen-								
landsk konsum	325137	326988	78465	79363	81338	87821	78575	82137
Konsum i utlandet,								
netto	12192	9408	1943	1801	2623	3040	2276	2509
Offentlig konsum	139139	142378	33371	35985	35115	37906	34783	37298
Statlig konsum	56092	56694	12422	14620	13581	16071	12780	15216
Sivilt	34070	34983	8321	9074	8995	8592	8906	9940
Forsvar	22022	21712	4101	5546	4586	7479	3874	5276
Kommunalt konsum	83047	85683	20949	21365	21535	21835	22003	22082
Bruttoinvestering	136101	130929	35038	32270	31445	32177	28721	32560
Bruttoinvestering i								
fast kapital	124623	125885	28148	32637	29318	35782	23202	48048
Næringsvirksomhet....	103200	101067	22890	27464	23358	27354	17691	41399
Oljevirkosomhet	16142	27210	3700	10710	6943	5858	4219	24354
Annen nærings-								
virkosomhet	87058	73856	19190	16755	16415	21497	13473	17045
Offentlig forvaltning	21423	24819	5258	5173	5960	8428	5511	6649
Statlig	9339	11599	2215	2131	2660	4592	2223	3412
Kommunal	12084	13220	3042	3042	3300	3836	3288	3237
Lagerendring	11478	5044	6890	-368	2127	-3605	5519	-15488
Oljeplattformer								
under arbeid	14411	11521	3884	1272	2310	4056	4778	-10866
Annen lagerendring og								
statistiske avvik ...	-2933	-6478	3006	-1639	-183	-7661	741	-4621
Eksport	292759	311099	73888	80026	77571	79615	85258	82005
Råolje og naturgass ...	88540	103578	25372	26279	24483	27444	28968	28353
Eksport ellers	204219	207520	48516	53746	53088	52171	56290	53652
-Import	243664	246826	57216	63409	59411	66791	60624	65435

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A4 (1.5) Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				----1992 2)----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661668	673978	165491	166036	168681	173769	168988	171074
Næringsvirksomhet	517614	525619	129976	129092	131940	134610	132560	132239
Primærnæringer	19306	18699	3924	1698	9510	3566	4264	1791
Jordbruk	11635	11002	1180	-351	8223	1950	1684	-137
Skogbruk	3987	3693	1657	965	254	817	1556	987
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	3684	4003	1086	1084	1034	799	1024	942
Oljevirkosmhet	95171	106776	26724	26646	24809	28598	30106	29193
Råolje og naturgass	87208	97942	24489	24431	22808	26214	27618	26811
Rørtransport	7962	8834	2235	2215	2001	2383	2488	2382
Industri og bergverks- drift	92375	91466	23068	23732	21093	23573	23451	23277
Bergverksdrift	1787	1748	411	465	427	445	444	458
Industri	90588	89718	22657	23267	20666	23128	23007	22819
Skjermet industri	26826	27233	6623	7134	6475	7001	6632	7083
Utekonkurrerende industri	18983	18654	4840	4755	4428	4632	4685	4639
Hjemmekonkurrerende industri	44779	43830	11194	11378	9763	11496	11690	11098
Elektrisitetforsyning	25445	23287	7411	5523	4385	5968	6797	5597
Bygge- og anleggs- virksomhet	27568	26652	6128	6322	6668	7535	5719	6495
Varehandel	64541	64464	14855	15882	15880	17847	14487	15739
Utenriks sjøfart og oljeboring	18397	18756	4781	4725	4675	4576	4497	4502
Utenriks sjøfart ...	16910	17160	4373	4325	4281	4181	4183	4101
Oljeboring	1487	1597	408	400	394	395	314	400
Samferdsel	40645	41454	9926	11105	10917	9506	9889	11839
Boligtjenester	32086	32415	8081	8098	8111	8125	8133	8140
Finansiell tjeneste- yting	29207	27360	6903	6847	6825	6785	6733	6734
Annen nærings- virksomhet	72873	74290	18177	18515	19067	18531	18485	18934
Hotell- og restaurantdrift	8760	8958	1983	2208	2788	1979	1955	2283
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosmhet ...	31628	32195	8061	8061	8022	8051	8149	8205
Tjenesteyting ellers	32485	33137	8133	8246	8257	8500	8381	8446
Offentlig forvaltning ..	104149	107313	26444	27143	26606	27120	26950	28077
Statlig forvaltning ..	31674	32006	7772	8385	7787	8061	7661	8748
Sivilt	23163	23721	5746	6220	5802	5952	5711	6676
Forsvar	8511	8285	2025	2165	1985	2109	1949	2072
Kommunal forvaltning .	72475	75307	18672	18758	18819	19059	19290	19329
Korreksjonsposter	39905	41046	9071	9801	10135	12039	9477	10757
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	57859	58074	13577	13981	14344	16172	13629	14494
Avgiftskorreksjoner ..	7246	7277	1616	1842	1900	1919	1829	2258
Frie banktjenester ...	-25200	-24305	-6123	-6023	-6108	-6052	-5980	-5995
MEMO:								
Fastlands-Norge	548100	548445	133986	134666	139198	140595	134384	137379
Skjermede næringer .	474880	476516	114798	116018	123293	122407	114986	119257
Utekonkurrerende næringer	20770	20402	5250	5220	4855	5076	5129	5096
Hjemmekonkurrerende næringer	52450	51527	13938	13428	11050	13112	14270	13026

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Det er brudd i serien for varehandel fra og med 1.kvartal 1992. Årsaken er omlegginger i Utenriksregnskapet, på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A5 (1.6) Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	661663	686730	168385	169911	172006	176427	167671	173709
-Renter, aksjeutbytte m.v. til utlandet, netto	17057	17504	8825	3719	1951	3009	9273	6359
Bruttonasjonalinntekt ..	644606	669226	159560	166192	170055	173418	158398	167350
-Kapitalslit	98764	100864	24996	25139	25286	25443	25447	25245
Nasjonalinntekt	545842	568362	134565	141053	144769	147975	132951	142105
-Stønader til utlandet, netto	8774	9553	1501	1781	1770	4501	1805	2258
Disponibel inntekt for Norge	537068	558809	133064	139272	142999	143474	131146	139847
-Konsum i alt	476468	496005	116465	121074	123979	134488	121500	129757
Sparing	60599	62803	16599	18198	19020	8986	9646	10090
Disponibel realinntekt for Norge 2)	537071	541369	130791	135038	137380	138160	124657	131406

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Deflatert med prisindeks (1990=100) for innenlandsk anvendelse ekskl. kapitalslit.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A6. (1.12) Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992 2)	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Driftsregnskap								
Eksport	292761	308607	73507	80078	77206	77817	77523	75391
Varer	215464	223237	54546	58045	53559	57087	56360	54598
Tjenester	77297	85370	18961	22033	23647	20730	21163	20793
Import	243663	249148	56275	63742	61177	67954	60986	64763
Varer	171731	170153	39710	44804	38691	46947	40641	42736
Tjenester	71932	78995	16565	18938	22486	21006	20345	22027
Eksportoverskudd	49098	59459	17232	16336	16028	9863	16537	10628
Renter og stønader								
Fra utlandet	27282	25894	6771	6208	6813	6102	6554	6533
Renter	22876	20758	5832	5039	5107	4780	5195	4852
Aksjeutbytte mv.	2371	2740	498	577	1092	574	601	939
Stønader	2034	2396	441	593	614	748	757	742
Til utlandet	53111	52951	17097	11708	10534	13611	17630	15150
Renter	35353	31624	9020	7225	7500	7879	7991	6857
Aksjeutbytte mv.	6950	9378	6135	2110	650	484	7078	5293
Stønader	10808	11949	1942	2374	2384	5249	2562	3000
Rente- og stønadsoverskudd	-25830	-27057	-10327	-5500	-3721	-7509	-11077	-8617
Overskudd på driftsregnskapet	23269	32403	6906	10836	12308	2354	5461	2011
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner mv.								
Tildelte spesielle trekkrettigheter i IMF	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto omvurderinger av fordringer og gjeld pga. valutakursendringer	14988	-7729	-5726	-13254	4670	6582	-3990	..
Norges Banks fordringer på utlandet	-3242	4216	2193	4516	-1041	-1452	1816	..
Andre bankinnskudd og kortsiktig lånegjeld	7305	-5131	-3239	-6276	2014	2370	-1732	..
Langsiktig lånegjeld	19839	-10181	-8820	-20063	7419	11283	-8091	..
Lån til utlandet	-8913	3366	4140	8568	-3723	-5619	4017	..
Fordringer og gjeld ellers
Andre omvurderinger	1008	2808	706	381	620	1101	177	..
Nedgang i Norges nettogjeld	39265	27482	1885	-2038	17598	10037	1648	..
Kapitalregnskap								
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner								
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner	-5654	3581	4122	-561	-1147	1167	6203	..
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske avvik	-18471	-1112	-8058	-1352	5922	2377	-3139	..
Netto kapitaltransaksjoner i alt	-23269	-32403	-6906	-10836	-12308	-2354	-5461	-2011
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.								
Oppgang i Norges nettogjeld	-39265	-27482	-1885	2038	-17598	-10037	-1648	..

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning. 2) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk. Omleggingen betyr at en for enkelte poster i regnskapet fra og med 1. kvartal 1992 ikke har full sammenliknbarhet med tall for tidligere perioder. a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A7 (4.1) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992-----		-----1991-----			-----1992-----	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Bruttonasjonalprodukt ..	3.2	1.9	0.5	2.1	3.0	6.6	2.1	-4.4	-2.5	-0.8
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	-1.0	0.1	-0.1	-3.0	3.4	3.4	3.1	1.8	3.1	2.7
Konsum	-1.1	1.1	0.5	1.6	4.1	4.0	3.5	2.7	2.7	3.0
Privat konsum	-2.1	-0.4	0.8	0.5	4.3	4.1	3.6	2.8	2.5	2.6
Spesifisert innenlandsk konsum	-0.8	1.1	0.8	0.1	3.5	3.8	3.4	2.6	2.4	2.7
Konsum i utlandet, netto	-37.9	-32.1	0.9	17.1	39.3	14.5	11.2	8.3	6.6	-1.1
Offentlig konsum	1.2	4.7	-0.2	4.2	3.6	3.7	3.1	2.3	3.0	3.7
Statlig konsum	-1.1	6.8	-5.5	2.9	4.1	3.1	2.8	2.4	3.8	2.8
Sivilt	0.9	10.2	-5.5	7.0	9.5	3.5	3.1	2.7	3.4	3.2
Forsvar	-4.1	0.6	-5.5	-5.5	-4.9	2.4	2.2	2.0	4.6	2.1
Kommunalt konsum	2.8	3.5	4.0	5.0	3.4	4.2	3.4	2.2	2.5	4.3
Bruttoinvestering	-0.7	-3.4	-2.5	-18.0	0.9	1.5	1.4	-1.6	4.2	1.6
Bruttoinvestering i fast kapital	4.8	1.4	0.2	-17.6	47.2	0.2	1.9	0.2	3.3	2.5
Næringsvirksomhet....	5.0	-2.9	-5.9	-22.7	50.7	0.7	2.8	0.8	4.4	2.8
Oljevirkosomhet	181.1	59.3	28.5	14.0	127.4	4.4	9.3	1.8	1.3	-0.4
Annen næringsvirksomhet	-25.0	-16.6	-12.2	-29.8	1.7	-1.8	-0.1	0.5	5.0	4.5
Offentlig forvaltning	3.8	22.5	26.6	4.8	28.5	-2.3	-2.0	-1.6	0.3	0.5
Statlig	-0.1	39.3	36.8	0.3	60.1	-2.3	-2.2	-1.6	0.2	0.4
Kommunal	6.7	11.7	16.2	8.1	6.4	-2.2	-1.8	-1.5	0.3	0.6
Lagerendring
Oljeplattformer under arbeid
Annen lagerendring og statistiske avvik
Eksport	9.2	7.1	4.1	15.4	2.5	8.2	1.4	-12.1	-8.6	-8.1
Råolje og naturgass ...	24.6	15.1	11.2	14.2	7.9	20.0	-6.6	-27.4	-14.8	-5.2
Eksport ellers	3.0	3.8	0.7	16.0	-0.2	5.1	5.1	-2.8	-5.7	-9.3
-Import	0.2	3.8	3.2	6.0	3.2	0.6	3.5	1.0	2.3	-1.5

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A8 (4.2) Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volumendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992 1)-----	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					
Bruttonasjonalprodukt ..	3.2	1.9	0.5	2.1	3.0
Næringsvirksomhet	3.6	1.6	-0.4	2.0	2.4
Primærnæringer	-8.8	-2.6	-1.6	8.7	5.5
Jordbruk	85.6	-4.8	8.9	42.6	-60.9
Skogbruk	-7.7	-14.6	-11.2	-6.1	2.2
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	7.8	24.1	-12.5	-5.8	-13.1
Oljevirksomhet	14.8	14.6	7.5	12.7	9.6
Råolje og naturgass	14.7	14.9	7.5	12.8	9.7
Rørtransport	15.4	10.8	7.3	11.3	7.5
Industri og bergverksdrift	3.4	-2.7	-1.5	1.7	-1.9
Bergverksdrift	2.7	-4.2	-3.6	8.0	-1.6
Industri	3.4	-2.7	-1.4	1.5	-1.9
Skjermet industri	4.8	-0.4	-0.1	0.1	-0.7
Utekonkurrerende industri	0.0	-4.0	-1.8	-3.2	-2.4
Hjemmekonkurrerende industri	3.9	-3.6	-2.1	4.4	-2.5
Elektrisitetsforsyning	-5.8	-19.9	-15.0	-8.3	1.3
Bygge- og anleggsvirksomhet	-6.6	-0.4	0.9	-6.7	2.7
Varehandel	-1.1	1.0	0.7	-2.5	-0.9
Utenriks sjøfart og oljeboring	3.9	-0.0	-3.2	-5.9	-4.7
Utenriks sjøfart	2.0	1.3	-2.1	-4.3	-5.2
Oljeboring	30.0	-12.1	-13.2	-23.0	0.1
Samferdsel	11.2	6.2	-8.5	-0.4	6.6
Boligtjenester	1.2	0.8	0.4	0.6	0.5
Finansiell tjenesteyting	-4.9	-6.9	-6.7	-2.5	-1.6
Annen næringsvirksomhet	2.0	2.6	1.5	1.7	2.3
Hotell- og restaurantdrift	0.1	5.3	0.7	-1.4	3.4
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet	2.4	1.3	0.5	1.1	1.8
Tjenesteyting ellers	2.0	3.1	2.6	3.0	2.4
Offentlig forvaltning ..	2.7	2.2	3.6	1.9	3.4
Statlig forvaltning ..	1.4	-1.7	1.2	-1.4	4.3
Sivilt	1.5	-0.3	4.5	-0.6	7.3
Forsvar	1.2	-5.8	-7.1	-3.8	-4.3
Kommunal forvaltning ..	3.4	3.9	4.6	3.3	3.0
Korreksjonsposter	-0.7	5.9	3.6	4.5	9.8
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ..	-1.3	1.1	1.6	0.4	3.7
Avgiftskorreksjoner ..	-4.3	9.5	0.4	13.1	22.5
Frie banktjenester ..	-3.2	-3.8	-2.5	-2.3	-0.5
MEMO:					
Fastlands-Norge	1.1	0.0	-0.7	0.3	2.0
Skjermede næringer ..	0.9	0.3	-0.3	0.2	2.8
Utekonkurrerende næringer	0.3	-4.1	-1.9	-2.3	-2.4
Hjemmekonkurrerende næringer	3.3	-1.8	-3.4	2.4	-3.0

- 1) Det er brudd i serien for varehandel fra og med 1. kvartal 1992. Årsaken er omlegginger i Utenriksregnskapet, på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk.
- a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A9 (4.3) Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992-----		-----1991-----			-----1992-----	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Privat konsum	-2.1	-0.4	0.8	0.5	4.3	4.1	3.6	2.8	2.5	2.6
Spesifisert innen-										
landsk konsum	-0.8	1.1	0.8	0.1	3.5	3.8	3.4	2.6	2.4	2.7
Matvarer	-2.1	1.4	0.6	1.7	9.8	1.5	2.1	2.1	2.8	2.5
Drikkevarer og										
tobakk	-7.0	4.9	2.2	-6.1	14.4	7.2	6.7	6.9	8.0	7.7
Klær og skotøy	1.0	1.2	2.8	0.5	-7.4	2.5	2.1	2.7	1.3	2.2
Bolig, lys og bren-										
sel	3.5	-0.4	-0.6	-0.9	-0.3	4.9	4.3	3.1	1.3	1.8
Møbler og hushold-										
ningsartikler	-0.8	-1.1	1.4	-1.0	-3.4	2.3	2.5	1.4	0.3	0.5
Helsepleie.....	2.9	7.3	6.7	2.8	3.1	8.4	1.8	1.9	3.9	4.2
Transport, post- og										
teletjenester	-3.4	-1.8	-1.8	2.3	7.1	3.5	3.7	0.5	2.1	2.0
Fritidssysler og ut-										
danning	-2.4	-0.7	-1.2	-0.8	-2.5	3.7	3.6	3.7	2.9	2.7
Andre varer og tje-										
nester	0.1	4.0	3.0	0.7	4.4	4.1	3.7	2.6	2.2	2.7
Korreksjonsposter.....	-37.9	-32.1	0.9	17.1	39.3	14.5	11.2	8.3	6.6	-1.1
Nordmenns konsum i										
utlandet	-16.7	-8.5	6.8	14.1	13.4	8.6	7.0	6.0	5.0	2.0
Utlendingers konsum										
i Norge	5.9	16.6	15.6	10.9	-2.9	5.0	4.8	3.1	3.2	3.5

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A10 (4.5) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992-----		-----1991-----			-----1992-----	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Bruttoinvestering i fast kapital	4.8	1.4	0.2	-17.6	47.2	0.2	1.9	0.2	3.3	2.5
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 1)	-5.8	-3.7	0.4	-10.1	0.8	-2.9	-2.6	-3.1	-0.9	0.8
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljleting, olje- og gasserørledning	119.6	122.5	52.2	58.4	15.9	6.4	10.3	1.7	-2.1	-2.6
Skip og båter	-106.8	-132.7	79.2	-139.3	-440.6	31.1	-36.0	8.6	-27.8	15.2
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	-6.1	9.2	29.9	35.3	9.2	3.4	-1.5	3.5	7.3	2.3
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	314.5	-48.5	-72.0	-66.9	250.1	3.4	12.5	2.6	9.8	2.1
Maskiner, redskap og inventar ellers	2.1	6.7	4.1	-3.6	7.2	0.4	1.4	3.0	6.0	0.0
Næringsvirksomhet	5.0	-2.9	-5.9	-22.7	50.7	0.7	2.8	0.8	4.4	2.8
Primærnæringer	-7.1	-6.7	-15.2	-1.3	-17.7	-1.3	-0.9	1.5	2.9	1.1
Jordbruk	-9.0	-9.7	-10.1	-20.3	-18.2	-1.0	-0.8	1.2	3.3	0.3
Skogbruk	-16.0	-16.0	-16.0	-3.4	-27.0	-2.7	-2.0	-0.9	3.3	0.9
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	14.2	23.0	-34.9	79.7	-7.1	-1.4	-0.5	3.9	2.4	4.1
Oljevirksomhet	181.1	59.3	28.5	14.0	127.4	4.4	9.3	1.8	1.3	-0.4
Råolje og naturgass	138.7	8.9	31.0	12.8	158.9	3.7	8.7	1.8	1.4	0.3
Rørtransport	680.2	5694.8	-11.2	149.8	14.0	6.0	9.8	1.2	-2.1	-2.6
Industri og bergverksdrift	17.1	10.1	-11.3	-15.3	-13.0	-0.9	-0.5	0.8	3.5	0.7
Bergverksdrift	-10.1	14.3	-40.0	8.2	-37.8	-1.0	-0.2	1.1	4.0	0.5
Industri	18.0	10.0	-10.5	-15.7	-12.4	-0.9	-0.5	0.8	3.5	0.7
Skjermet industri	-5.0	-8.4	6.2	7.8	12.9	-0.2	-0.3	1.0	3.2	0.1
Utekonkurrerende industri	51.8	37.3	-17.2	-29.0	-35.8	-1.9	-1.2	-0.1	2.9	1.6
Hjemmekonkurrerende industri	1.7	-4.3	-15.0	-14.8	4.3	-0.1	0.3	1.5	4.3	-0.2
Elektrisitetforsyning	-3.3	-2.8	28.1	12.0	16.1	-1.5	-0.8	-0.2	3.0	0.8
Bygge- og anleggsvirksomhet	-4.9	-1.9	2.0	-3.0	6.7	-0.4	-0.4	0.9	3.6	0.4
Varehandel	2.5	1.0	2.7	17.6	7.4	1.7	-1.6	2.3	5.4	0.4
Utenriks sjøfart og oljeboring	-111.7	-132.9	-43.5	-144.5	-286.2	19.2	-20.3	3.1	-25.8	30.3
Utenriks sjøfart ...	-112.0	-154.2	92.2	-145.9	-270.1	18.5	-24.2	8.4	-24.8	34.8
Oljeboring	312.7	-110.2	-92.1	94.6	344.9	8.0	-6.2	0.5	36.4	-3.3
Samferdsel	2.2	11.2	24.4	8.8	12.6	1.1	-0.2	1.7	6.2	1.7
Boligtjenester	-25.0	-26.6	-25.7	-24.2	-23.0	-2.9	-2.6	-3.0	-0.9	0.8
Finansiell tjenesteyting	-5.3	-5.6	-3.7	0.1	1.4	0.1	0.2	0.9	2.2	0.0
Annen næringsvirksomhet	-23.9	-22.3	-19.0	-17.6	-6.6	-2.9	-2.6	-2.6	0.9	1.0
Hotell- og restaurantdrift	3.6	6.7	6.8	21.1	9.1	1.4	-0.3	2.5	6.0	0.1
Utleie av forretningsbygg	-33.1	-31.2	-26.9	-30.4	-13.7	-4.5	-4.1	-4.8	-2.0	1.1
Vannforsyning	0.8	0.5	0.3	0.8	0.5	-2.8	-2.5	-2.9	-0.6	0.8
Tjenesteyting ellers	-2.3	-1.8	-2.1	12.4	7.1	0.7	0.8	2.9	6.1	0.1
Offentlig forvaltning ..	3.8	22.5	26.6	4.8	28.5	-2.3	-2.0	-1.6	0.3	0.5
Statlig	-0.1	39.3	36.8	0.3	60.1	-2.3	-2.2	-1.6	0.2	0.4
Kommunal	6.7	11.7	16.2	8.1	6.4	-2.2	-1.8	-1.5	0.3	0.6
MEMO:										
Fastlands-Norge	-4.4	-0.7	2.6	-4.5	2.0	-1.3	-1.3	-0.4	2.3	0.8
Skjermede næringer .	-8.1	-3.0	6.2	-2.7	6.2	-1.4	-1.5	-0.6	2.1	0.8
Utekonkurrerende næringer	47.1	36.0	-18.7	-27.5	-35.9	-1.8	-1.2	-0.1	3.0	1.5
Hjemmekonkurrerende næringer	0.7	-2.9	-17.2	-5.6	-0.6	-0.6	-0.0	1.6	3.9	0.5

1) Inkl. endring i husdyrbestand.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A11 (4.6) Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992-----		-----1991-----			-----1992 1)-----	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Eksport i alt	9.2	7.1	4.1	15.4	2.5	8.2	1.4	-12.1	-8.6	-8.1
Varer	10.6	7.1	4.4	15.8	1.3	8.2	-2.3	-16.6	-10.8	-7.2
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	24.6	15.1	11.2	14.2	7.9	20.0	-6.6	-27.4	-14.8	-5.2
Skip, nybygde	15.5	167.4	6.2	142.3	-6.3	3.1	1.6	3.4	5.4	1.7
Skip, eldre	13.3	39.4	116.3	302.7	-40.1	1.7	-7.0	3.7	-13.9	-35.3
Oljeplattformer og moduler, nybygde	-36.8	97.4	-62.0	414.5	176.6	1.7	1.9	3.7	5.0	2.4
Oljeplattformer, eldre
Direkte eksport ved oljevirksomhet	-55.0	-12.5	-1.2	268.5	112.1	6.7	10.0	2.9	1.3	-1.4
Andre varer	0.3	-5.7	-5.7	4.6	-0.2	3.0	1.6	-6.7	-8.3	-7.0
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	-9.4	11.3	4.9	20.3	46.5	-3.6	-6.6	-4.8	-8.5	-6.1
Bergverksprodukter	0.7	7.6	-33.2	-12.5	4.1	3.9	-5.1	1.6	4.7	-3.0
Industriprodukter .	1.2	-5.8	-4.7	4.6	-2.3	2.7	1.7	-7.1	-8.4	-6.8
Nærings- og nytelsesmidler ..	26.2	-2.7	7.7	-2.5	-8.7	7.1	6.5	6.7	-1.9	-3.0
Grafiske produkter	12.5	9.6	16.6	-3.9	7.1	5.7	4.6	4.5	4.4	4.4
Treforedlingsprodukter	-5.3	1.7	2.3	-6.4	-4.4	-2.6	-3.0	-4.6	-6.4	-7.8
Kjemiske råvarer	5.3	-4.7	-6.8	-4.2	-3.0	1.8	4.7	-9.4	-8.4	-9.7
Raffinerte olje- produkter	2.4	-13.3	-35.3	4.4	-4.0	17.1	4.5	-29.9	-24.1	-9.3
Metaller	-0.2	-1.6	2.4	8.6	-1.2	-5.4	-5.2	-11.8	-12.2	-9.7
Tekstil- og bekledningsvarer	4.3	4.0	5.4	2.2	-0.4	4.4	2.0	2.5	6.2	-1.8
Trevarer, møbler og innredninger .	-1.2	4.2	2.7	15.9	8.2	4.1	1.3	-6.8	-5.1	-5.5
Kjemiske og mineralske produkter	7.0	5.2	-4.0	15.3	1.5	7.2	2.9	-8.6	-11.4	-7.1
Andre verksted- produkter	-9.8	-18.2	-11.7	6.9	-1.5	4.2	6.8	2.4	-0.3	-3.6
Elektrisk kraft ...	-44.9	-82.5	-82.6	-52.6	15.7	101.0	132.8	68.0	-15.1	-36.9
Tjenester	5.3	7.3	3.1	14.1	5.8	8.5	10.8	2.9	-2.2	-10.8
Brutto frakter ved skipsfart	3.1	6.5	-1.8	-0.6	-4.1	10.5	15.4	2.6	-6.0	-19.7
Brutto inntekter ved oljeboring	136.2	45.1	142.7	-30.3	-57.2	9.6	13.6	1.0	-7.1	-4.6
Direkte eksport ved annen oljevirksomhet	17.2	3.7	-3.1	11.1	24.3	11.7	15.3	4.7	2.9	-3.4
Eksport av rør- tjenester	20.0	-14.2	6.0	2.6	-6.1	30.4	48.7	10.6	3.3	-15.8
Utlendingers konsum i Norge	5.9	16.6	15.6	10.9	-2.9	5.0	4.8	3.1	3.2	3.5
Andre tjenester	6.6	1.9	6.0	63.1	41.5	3.3	2.7	2.6	3.1	2.6

1) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

12*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A12 (4.7) Import av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	-----1991-----			-----1992-----		-----1991-----			-----1992 1)---	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Import i alt	0.2	3.8	3.2	6.0	3.2	0.6	3.5	1.0	2.3	-1.5
Varer	-0.7	0.9	-0.6	-1.0	-2.9	0.3	1.7	0.2	3.3	-1.8
Skip, nybygde og eldre	-69.4	-27.2	102.5	-65.9	12.5	-0.6	-3.0	6.8	-4.0	-5.2
oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	792.6	-35.1	-77.3	-84.2	-80.3	-2.6	11.0	0.7	42.2	-2.8
Direkte import ved oljevirkosomhet	681.9	818.4	-51.5	8.3	17.8	11.6	15.2	4.6	2.9	-3.4
Andre varer	2.3	-0.1	0.4	6.1	-2.1	0.4	1.0	0.1	3.6	-1.8
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5.9	0.2	0.4	12.3	6.8	0.9	2.7	3.4	-2.8	-3.8
Råolje	11.8	-47.5	13.0	-39.6	-64.2	18.2	-17.9	-27.7	-2.7	-11.9
Bergverksprodukter	-12.2	11.3	2.8	-5.3	-4.6	-0.6	-6.2	-1.4	4.0	1.9
Industriprodukter	2.2	-0.2	-0.3	6.3	-1.2	0.1	1.2	0.5	3.8	-1.8
Nærings- og nytelsesmidler .	8.6	11.2	-3.8	10.0	-3.3	1.1	1.6	4.3	1.0	0.8
Grafiske produkter	3.8	5.0	10.9	10.3	26.6	3.0	6.9	-5.6	-4.2	6.3
Treforedlingsprodukter	10.3	3.0	-3.8	4.6	-2.8	-1.1	1.0	1.9	-1.9	-2.5
Kjemiske råvarer	-5.3	1.1	-10.9	-7.8	6.8	0.8	-4.7	-6.9	-1.3	-10.8
Raffinerte oljeprodukter	-1.0	-9.1	-20.1	-23.7	-12.7	2.8	-1.9	-27.6	-24.0	1.5
Metaller	6.9	-7.2	4.1	12.6	11.6	-3.1	-1.6	-1.8	-1.7	-9.8
Tekstil- og beklædningsvarer .	0.6	7.1	4.2	9.4	-2.6	0.2	0.7	0.0	2.3	-2.9
Trevarer	-2.1	0.6	2.4	11.4	-1.4	-1.8	-0.4	-2.4	-2.3	-1.5
Kjemiske og mineralske produkter	10.4	3.4	8.9	12.1	-7.4	1.7	5.4	-0.4	2.6	2.7
Andre verkstedprodukter	8.9	3.1	-0.8	-0.1	1.0	-0.9	0.2	4.7	9.8	-1.2
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	-31.0	-33.9	-13.5	38.4	-15.2	3.1	4.8	2.6	7.9	0.7
Elektrisk kraft ..	154.1	1665.2	1449.3	451.5	114.8	11.8	-0.4	-20.1	12.3	19.0
Tjenester	2.4	9.4	13.5	23.4	17.9	1.1	6.8	2.8	-0.5	-1.3
Brutto utgifter ved skipsfart	1.9	8.3	-1.7	3.5	0.3	-8.5	5.2	-0.3	-8.5	-8.6
Brutto utgifter ved oljeboring	129.4	53.6	9.5	-4.2	-28.3	12.0	15.6	5.0	2.9	-3.4
Direkte import ved annen oljevirkosomhet	113.8	131.5	28.0	50.6	17.0	10.4	15.9	3.0	0.2	-4.9
Nordmenns konsum i utlandet	-16.1	-8.3	6.4	13.8	12.7	8.6	7.0	6.1	5.0	2.0
Andre tjenester	-1.9	15.3	44.0	63.7	58.5	3.7	3.5	3.1	4.2	3.3

1) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

13*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A13 (5.2) Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992 2)	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttoproduksjon	1275808	1291998	316293	323128	316447	336130	322005	329219
Næringsvirksomhet	1053068	1063417	262928	266668	260120	273701	266792	270446
Primærnæringer	43436	43361	9205	10033	15964	8158	9092	9421
Jordbruk	28064	27400	4111	5752	12658	4879	4298	5529
Skogbruk	4643	4301	1930	1124	295	951	1812	1149
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	10730	11661	3164	3157	3011	2328	2982	2743
Oljevirkosmhet	122900	137903	34511	34411	32049	36932	38883	37708
Råolje og naturgass	113762	127764	31945	31869	29753	34196	36027	34974
Rørtransport	9138	10139	2566	2542	2296	2735	2856	2734
Industri og bergverks- drift	324166	322800	81627	84268	74194	82711	83622	83615
Bergverksdrift	4447	4349	1023	1157	1062	1107	1104	1139
Industri	319719	318451	80604	83110	73132	81605	82518	82476
Skjermet industri	96467	98615	23847	26426	23184	25159	24220	26088
Utekonkurrerende industri	82020	80344	21111	20576	18749	19908	20453	20442
Hjemmekonkurrerende industri	141232	139491	35646	36109	31199	36537	37845	35946
Elektrisitetforsyning	52702	48233	15349	11439	9083	12362	14077	11592
Bygge- og anleggs- virkosmhet	80364	77694	17862	18430	19437	21965	16671	18933
Varehandel	103934	103810	23921	25576	25573	28740	23329	25345
Utenriks sjøfart og oljeboring	51455	53115	13294	13401	13570	12850	13076	13007
Utenriks sjøfart ...	48271	49697	12421	12545	12727	12004	12404	12150
Oljeboring	3184	3418	873	856	843	846	672	857
Samferdsel	72378	74604	17358	18726	18707	19813	18007	19887
Boligtjenester	41627	42054	10484	10506	10524	10540	10552	10560
Finansiell tjeneste- yting	44155	41679	10516	10431	10397	10336	10256	10259
Annen nærings- virkosmhet	115952	118166	28801	29448	30623	29294	29226	30119
Hotell- og restaurantdrift	18461	18877	4179	4652	5876	4171	4120	4810
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosmhet ...	52824	53772	13463	13463	13399	13447	13610	13704
Tjenesteyting ellers	44666	45516	11160	11333	11348	11676	11496	11604
Offentlig forvaltning ..	157638	163230	38171	40637	40084	44338	39755	42021
Statlig forvaltning ..	61740	62712	13483	15748	14957	18525	13986	16365
Sivilt	38130	39429	9186	9986	9896	10361	9869	10752
Forsvar	23610	23284	4297	5762	5060	8164	4117	5612
Kommunal forvaltning .	95898	100517	24688	24889	25127	25813	25769	25656
Korrekksjonsposter	65102	65351	15194	15824	16243	18091	15458	16752
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	57859	58074	13577	13981	14344	16172	13629	14494
Avgiftskorrekksjoner ..	7243	7277	1616	1842	1900	1919	1829	2258
MEMO:								
Fastlands-Norge	1101454	1100981	268488	275316	270828	286349	270046	278504
Skjermede næringer .	858382	860835	205613	213193	216511	225517	205850	217085
Utekonkurrerende næringer	86467	84694	22134	21733	19811	21015	21557	21581
Hjemmekonkurrerende næringer	156604	155452	40740	40390	34505	39816	42639	39838

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Det er brudd i serien for varehandel fra og med 1.kvartal 1992. Årsaken er omlegginger i Utenriksregnskapet, på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A14 (5.4) Vareinnsats næring. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				----1992 2)----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Vareinnsats	614142	618020	150802	157092	147766	162361	153017	158145
Næringsvirksomhet	535453	537798	132952	137575	128180	139091	134231	138207
Primærnæringer	24130	24662	5281	8335	6454	4592	4828	7630
Jordbruk	16429	16398	2930	6103	4435	2929	2614	5666
Skogbruk	656	607	273	159	42	134	256	162
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	7046	7657	2078	2073	1977	1529	1958	1801
Oljevirkosomhet	27729	31126	7787	7766	7240	8334	8777	8515
Råolje og naturgass	26553	29822	7456	7439	6945	7982	8409	8163
Rørtransport	1176	1305	330	327	295	352	367	352
Industri og bergverks- drift	231791	231334	58559	60535	53101	59139	60171	60338
Bergverksdrift	2660	2602	612	692	635	662	660	681
Industri	229131	228733	57947	59843	52466	58477	59511	59657
Skjermet industri	69641	71382	17223	19292	16709	18159	17588	19005
Utekonkurrerende industri	63037	61690	16272	15821	14321	15277	15768	15803
Hjemmekonkurrerende industri	96453	95661	24452	24731	21437	25041	26155	24849
Elektrisitetsforsyning	27256	24945	7938	5916	4698	6393	7281	5995
Bygge- og anleggs- virkosomhet	52796	51042	11735	12108	12769	14430	10952	12438
Varehandel	39393	39346	9067	9694	9693	10893	8842	9606
Utenriks sjøfart og oljeboring	33057	34358	8514	8676	8896	8273	8579	8505
Utenriks sjøfart ...	31361	32537	8048	8220	8446	7823	8221	8049
Oljeboring	1696	1821	465	456	449	451	358	457
Samferdsel	31733	33150	7432	7621	7790	10307	8118	8048
Boligtjenester	9541	9639	2403	2408	2412	2416	2418	2420
Finansiell tjeneste- yting	14947	14320	3613	3584	3572	3551	3524	3525
Annen nærings- virkosomhet	43079	43876	10624	10933	11555	10763	10741	11185
Hotell- og restaurantdrift	9701	9920	2196	2445	3088	2192	2165	2528
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet ...	21196	21577	5402	5402	5376	5396	5461	5499
Tjenesteyting ellers	12182	12379	3026	3086	3091	3175	3115	3158
Offentlig forvaltning ..	53488	55917	11727	13493	13478	17218	12805	13944
Statlig forvaltning ..	30066	30707	5711	7362	7169	10464	6325	7616
Sivilt	14967	15708	3439	3765	4094	4409	4158	4076
Forsvar	15099	14999	2272	3597	3075	6055	2168	3540
Kommunal forvaltning .	23423	25210	6016	6131	6308	6754	6479	6327
Korreksjonsposter	25200	24305	6123	6023	6108	6052	5980	5995
Frie banktjenester ...	25200	24305	6123	6023	6108	6052	5980	5995
MEMO:								
Fastlands-Norge	553356	552536	134502	140650	131630	145754	135662	141125
Skjermede næringer .	383504	384319	90815	97175	93219	103110	90864	97828
Utekonkurrerende næringer	65697	64291	16884	16513	14956	15939	16428	16485
Hjemmekonkurrerende næringer	104155	103925	26803	26962	23456	26704	28369	26812

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Det er brudd i serien for varehandel fra og med 1.kvartal 1992. Årsaken er omlegginger i Utenriksregnskapet, på grunn av endringer i Norges Banks valutastatistikk.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A15 (6.1) Privat konsum. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Privat konsum	337331	348723	82384	84073	87440	94826	84920	89996
Spesifisert innen-								
landsk konsum	325139	338303	80343	82020	84461	91478	82373	87169
Matvarer	61754	63327	14831	15343	15826	17327	15496	17275
Drikkevarer og								
tobakk	22965	24761	5361	6039	6286	7075	5433	7442
Klær og skotøy	25150	26333	5574	6380	6235	8144	5675	6038
Bolig, lys og bren-								
sel	63215	67191	18173	16047	15177	17793	18234	16288
Møbler og hushold-								
ningsartikler	23335	23644	5437	5408	5761	7037	5401	5249
Helsepleie.....	15464	16980	4278	4145	4129	4428	4571	4451
Transport, post- og								
teletjenester	43263	42897	10028	10949	11093	10828	10483	11955
Fritidssysler og ut-								
danning	29393	30076	6896	7318	7660	8202	7036	7328
Andre varer og tje-								
nester	40599	43092	9763	10391	12294	10644	10044	11143
Korreksjonsposter.....	12192	10420	2040	2053	2979	3348	2547	2827
Nordmenns konsum i								
utlandet	22643	22219	3930	5039	7427	5823	4710	5827
Utlendingers konsum								
i Norge	-10451	-11799	-1890	-2986	-4448	-2475	-2163	-3000

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A16 (6.2) Privat konsum. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Privat konsum	337331	336398	80409	81165	83962	90862	80851	84646
Spesifisert innen-								
landsk konsum	325139	326989	78466	79364	81339	87822	78575	82137
Matvarer	61754	62181	14753	15167	15372	16890	15001	16658
Drikkevarer og								
tobakk	22965	23128	5030	5646	5866	6586	4721	6462
Klær og skotøy	25150	25695	5633	6169	6189	7704	5660	5712
Bolig, lys og bren-								
sel	63215	64381	17548	15354	14499	16979	17388	15315
Møbler og hushold-								
ningsartikler	23335	23126	5339	5288	5627	6873	5285	5107
Helsepleie.....	15464	16124	4092	3948	3909	4174	4207	4069
Transport, post- og								
teletjenester	43263	41843	9868	10678	10742	10556	10098	11434
Fritidssysler og ut-								
danning	29393	28962	6697	7056	7356	7853	6643	6879
Andre varer og tje-								
nester	40599	41549	9506	10056	11778	10208	9571	10502
Korreksjonsposter.....	12192	9408	1943	1801	2623	3040	2276	2509
Nordmenns konsum i								
utlandet	22643	20687	3779	4670	6852	5387	4312	5294
Utlendingers konsum								
i Norge	-10451	-11279	-1836	-2869	-4228	-2347	-2036	-2785

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A17 (6.9) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Løpende priser.
Mill. kr 1)

	1990*	1991*	1991				1992	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttoinvestering i fast kapital	124620	126344	27869	32724	29924	35827	23732	49400
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	60926	56269	13015	13487	14006	15761	11601	13701
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljleting, olje- og gasserledning	9829	17858	2152	5766	5647	4292	3338	6508
Skip og båter	9388	5095	3267	-368	-182	2378	-928	1442
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	8601	9526	2099	2206	2258	2962	3050	2466
Oljeborerigg og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	9184	9243	1247	5116	1490	1389	453	18291
Maskiner, redskap og inventar ellers	26691	28353	6087	6517	6705	9044	6219	6992
Næringsvirksomhet	103198	102033	22737	27664	24079	27553	18338	42861
Primærnæringer	5006	4385	691	1408	1266	1020	702	1172
Jordbruk	3590	3236	527	992	937	779	434	814
Skogbruk	568	467	41	194	136	96	41	143
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	848	683	124	221	193	145	228	214
Oljevirkosmhet	16142	28671	3786	11203	7677	6004	4374	25365
Råolje og naturgass	15251	23385	3751	8699	5177	5757	4289	22586
Rørtransport	891	5286	35	2504	2500	247	86	2779
Industri og bergverksdrift	14697	15488	3286	4079	3837	4286	2881	3574
Bergverksdrift	400	306	55	90	85	76	62	56
Industri	14296	15182	3231	3989	3752	4211	2819	3518
Skjermet industri	3631	3524	714	817	742	1251	794	924
Utekonkurrerende industri	5097	6307	1346	1823	1705	1433	984	1189
Hjemmekonkurrerende industri	5569	5351	1171	1349	1305	1527	1041	1405
Elektrisitetforsyning	5960	6094	1028	1346	1470	2250	1186	1575
Bygge- og anleggsvirksomhet	2272	2187	483	509	572	623	485	545
Varehandel	4731	4750	1069	1213	1144	1323	1325	1308
Utenriks sjøfart og oljeboring	12483	4846	3188	-551	-382	2592	-1051	1336
Utenriks sjøfart ...	8752	4621	3171	-562	-317	2329	-1095	1288
Oljeboring	3730	225	17	11	-66	263	44	48
Samferdsel	10233	11561	2756	2523	2638	3643	3183	2889
Boligtjenester	18895	13696	3754	3411	3282	3248	2821	2647
Finansiell tjenesteyting	4264	4025	1000	1004	1010	1011	1023	1018
Annen næringsvirksomhet	8515	6330	1696	1517	1565	1552	1409	1431
Hotell- og restaurantdrift	191	199	41	51	60	48	53	55
Utleie av forretningsbygg	6147	4008	1149	934	969	956	784	815
Vannforsyning	660	645	159	161	159	166	159	163
Tjenesteyting ellers	1516	1478	346	371	377	383	413	398
Offentlig forvaltning ..	21423	24312	5132	5061	5845	8274	5394	6539
Statlig	9339	11357	2163	2084	2603	4507	2174	3351
Kommunal	12083	12955	2969	2976	3242	3767	3219	3187
MEMO:								
Fastlands-Norge	95995	92827	20895	22072	22629	27231	20409	22698
Skjermede næringer .	83514	79713	18158	18394	19206	23955	18053	19691
Utekonkurrerende næringer	5497	6613	1402	1913	1790	1508	1046	1246
Hjemmekonkurrerende næringer	6985	6501	1335	1764	1634	1768	1310	1762

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Inkl. endring i husdyrbestand.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

18*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A18 (6.10) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Faste 1990-priser.
Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				-----1992-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttoinvestering i fast kapital	124623	125885	28148	32637	29318	35782	23202	48048
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	60926	57931	13355	13890	14396	16291	12010	13997
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljleting, olje- og gasserledning	9829	16633	2029	5362	5053	4189	3213	6215
Skip og båter	9391	4931	3190	-278	-288	2308	-1255	947
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	8601	9330	2092	2188	2227	2823	2831	2390
Oljeborerigg og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	9184	8975	1279	5020	1338	1338	423	17576
Maskiner, redskap og inventar ellers	26691	28085	6204	6455	6593	8833	5980	6922
Næringsvirksomhet	103201	101067	22890	27465	23358	27354	17691	41399
Primærnæringer	5007	4421	707	1423	1277	1013	698	1172
Jordbruk	3590	3256	538	1001	944	773	429	819
Skogbruk	568	477	42	200	139	97	40	146
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	848	688	127	223	194	143	229	207
Oljevirkosomhet	16142	27210	3700	10710	6943	5858	4219	24354
Råolje og naturgass	15251	22370	3667	8381	4706	5617	4136	21700
Rørtransport	891	4840	33	2329	2237	241	82	2654
Industri og bergverksdrift	14696	15578	3354	4109	3846	4269	2840	3576
Bergverksdrift	400	307	57	91	85	75	61	56
Industri	14296	15271	3297	4019	3761	4194	2779	3520
Skjermet industri	3631	3530	727	819	740	1243	784	924
Utekonkurrerende industri	5097	6392	1376	1852	1723	1441	977	1189
Hjemmekonkurrerende industri	5569	5350	1194	1348	1298	1510	1018	1407
Elektrisitetforsyning	5960	6157	1052	1364	1481	2261	1178	1583
Bygge- og anleggsvirksomhet	2272	2195	492	512	571	620	478	546
Varehandel	4731	4725	1083	1210	1138	1294	1273	1300
Utenriks sjøfart og oljeboring	12486	4678	3115	-458	-499	2520	-1385	853
Utenriks sjøfart ...	8755	4464	3096	-470	-424	2262	-1422	800
Oljeboring	3730	214	19	12	-75	258	37	53
Samferdsel	10233	11470	2775	2518	2616	3560	3019	2835
Boligtjenester	18895	14093	3851	3512	3373	3357	2919	2704
Finansiell tjenesteyting	4264	4021	1009	1002	1006	1004	1009	1016
Annen næringsvirksomhet	8515	6519	1752	1563	1606	1598	1443	1460
Hotell- og restaurantdrift	192	198	42	50	59	47	50	55
Utleie av forretningsbygg	6147	4190	1194	979	1011	1006	831	845
Vannforsyning	660	663	163	165	164	171	165	166
Tjenesteyting ellers	1516	1468	353	369	372	374	397	395
Offentlig forvaltning ..	21423	24819	5258	5173	5960	8428	5511	6649
Statlig	9339	11599	2215	2131	2660	4592	2223	3412
Kommunal	12084	13220	3042	3042	3300	3836	3288	3237
MEMO:								
Fastlands-Norge	95996	93998	21333	22386	22874	27405	20369	22841
Skjermede næringer .	83514	80784	18537	18673	19435	24139	18043	19836
Utekonkurrerende næringer	5497	6699	1433	1942	1808	1516	1038	1245
Hjemmekonkurrerende næringer	6985	6515	1363	1771	1630	1750	1287	1760

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Inkl. endring i husdyrbestand.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

19*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A19 (6.13) Eksport av varer og tjenester. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				----1992 2)----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Eksport i alt	292761	308607	73506	80079	77205	77816	77517	75391
Varer	215464	223236	54546	58046	53558	57087	56354	54599
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	88540	96704	24065	24317	22621	25701	23402	24880
Skip, nybygde	3249	5310	1107	1081	1881	1242	2827	1029
Skip, eldre	6842	8473	748	2996	2203	2526	2595	1162
Oljeplattformer og moduler, nybygde	29	32	8	1	16	6	46	3
Oljeplattformer, eldre	395	266	0	0	266	0	0	0
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	129	109	12	19	39	41	43	39
Andre varer	116279	112342	28606	29632	26533	27571	27439	27486
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	4955	4797	1096	1101	1142	1458	1207	1513
Bergverksprodukter	2270	2137	563	563	565	446	515	569
Industriprodukter .	108065	104772	26763	27717	24725	25567	25644	25220
Nærings- og nytelsesmidler ..	11462	13671	3116	3536	3055	3963	2983	3129
Grafiske pro- dukter	273	327	79	74	78	96	79	82
Treforedlings- produkter	9488	9144	2404	2259	2298	2183	2106	1992
Kjemiske råvarer	10072	9853	2553	2741	2363	2196	2239	2401
Raffinerte olje- produkter	11133	9752	3041	2764	2478	1468	2411	2407
Metaller	26297	24063	6035	6388	5845	5795	5756	5702
Tekstil- og beklekningsvarer	1662	1756	414	442	410	490	450	432
Trevarer, møbler og innredninger .	3232	3204	772	833	737	861	850	853
Kjemiske og mineralske pro- dukter	10697	10947	2825	2855	2514	2752	2886	2690
Andre verksted- produkter	23748	22056	5522	5824	4946	5763	5884	5532
Elektrisk kraft ...	990	636	184	251	101	101	74	183
Tjenester	77297	85370	18961	22033	23647	20730	21163	20793
Brutto frakter ved skipsfart	45962	50774	12132	13564	13387	11691	11343	10454
Brutto inntekter ved oljeboring	484	1150	277	258	289	326	179	105
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	847	975	251	246	223	256	287	295
Eksport av rør- tjenester	1304	1611	369	442	396	405	391	349
Utlendingers konsum i Norge	10451	11799	1890	2986	4448	2475	2163	3000
Andre tjenester	18249	19060	4042	4539	4903	5577	6800	6590

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

2) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valuta-statistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

20*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A20 (6.14) Eksport av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				----1992 2)----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Eksport i alt	292761	311101	73889	80026	77571	79615	85258	82005
Varer	215464	230636	55378	59953	55764	59542	64134	60759
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	88540	103578	25372	26279	24483	27444	28968	28353
Skip, nybygde	3249	5199	1116	1059	1828	1196	2704	992
Skip, eldre	6842	8659	728	2873	2356	2701	2933	1721
Oljeplattformer og moduler, nybygde	29	32	9	1	16	6	44	2
Oljeplattformer, eldre	395	267	0	0	267	0	0	0
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	129	103	11	17	35	39	41	37
Andre varer	116279	112799	28141	29723	26780	28155	29443	29654
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	4955	4962	1079	1153	1225	1505	1298	1689
Bergverksprodukter	2270	2160	598	542	589	431	523	564
Industriprodukter .	108064	105313	26351	27883	24912	26167	27568	27232
Nærings- og nytelsesmidler ..	11462	12857	2977	3351	2869	3660	2903	3058
Grafiske pro- dukter	273	310	77	71	73	89	74	76
Treforedlings- produkter	9488	9472	2471	2317	2369	2316	2313	2216
Kjemiske råvarer	10072	9893	2527	2700	2303	2363	2420	2619
Raffinerte olje- produkter	11133	9817	2800	2945	2574	1499	2923	2826
Metaller	26297	26084	6458	6727	6270	6630	7012	6645
Tekstil- og bekledningsvarer	1662	1739	426	428	411	474	435	426
Trevarer, møbler og innredninger .	3232	3164	737	820	721	887	854	887
Kjemiske og mineralske pro- dukter	10697	10718	2535	2791	2582	2810	2921	2832
Andre verksted- produkter	23748	21258	5345	5733	4741	5439	5712	5646
Elektrisk kraft ...	989	364	113	145	54	52	53	168
Tjenester	77297	80464	18511	20073	21807	20073	21124	21246
Brutto frakter ved skipsfart	45961	47462	11848	11982	12170	11462	11781	11496
Brutto inntekter ved oljeboring	484	1027	233	224	252	319	162	96
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	847	902	247	224	187	244	275	278
Eksport av rør- tjenester	1304	1343	366	348	249	381	375	327
Utlendingers konsum i Norge	10451	11279	1836	2869	4228	2347	2036	2785
Andre tjenester	18249	18450	3981	4427	4721	5321	6495	6265

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valuta-statistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

Tabell A21 (6.15) Import av varer og tjenester. Løpende priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				---1992 2)---	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Import i alt	243664	249147	56275	63742	61177	67954	60986	64763
Varer	171732	170153	39710	44804	38691	46947	40642	42736
Skip, nybygde og eldre	13645	10834	3191	1780	1369	4494	1044	1898
oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	4376	3107	626	1170	540	771	141	224
Direkte import ved oljevirkosomhet	960	4169	256	2074	1617	222	286	2358
Andre varer	152751	152042	35637	39781	35164	41460	39170	38256
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5054	5184	1388	1356	1166	1274	1515	1393
Råolje	1661	1555	285	695	154	420	168	219
Bergverksprodukter	2699	2464	594	646	628	597	585	627
Industriprodukter	143297	142482	33359	37064	33101	38957	36835	35966
Nærings- og nytelsesmidler .	6651	7063	1542	1861	1784	1875	1712	1814
Grafiske produkter	2064	2225	530	497	596	603	559	668
Treforedlingsprodukter	4596	4705	1186	1204	1111	1204	1217	1141
Kjemiske råvarer	8631	7894	2072	2022	1902	1898	1886	1928
Raffinerte oljeprodukter	3359	2803	770	619	744	671	446	548
Metaller	14161	13187	2971	3657	3058	3501	3291	3680
Tekstil- og beklædningsvarer .	13003	13312	3368	2882	3715	3346	3769	2726
Trevarer	4964	4727	1150	1161	1063	1354	1251	1128
Kjemiske og mineralske produkter	26719	28581	6467	7412	6774	7927	7441	7046
Andre verkstedprodukter	47073	48493	11612	12753	10792	13336	12736	12729
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	12075	9491	1691	2996	1563	3241	2525	2558
Elektrisk kraft ..	40	356	11	20	114	212	68	50
Tjenester	71932	78995	16565	18938	22486	21006	20345	22027
Brutto utgifter ved skipsfart	27691	28270	7139	6746	7439	6946	6760	6182
Brutto utgifter ved oljeboring	727	1337	335	395	343	264	330	274
Direkte import ved annen oljevirkosomhet	3673	6916	885	2287	2477	1268	1335	2545
Nordmenns konsum i utlandet	23266	22920	4067	5217	7587	6049	4863	6000
Andre tjenester	16575	19550	4139	4292	4641	6479	7056	7027

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valuta-statistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

22*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A22 (6.16) Import av varer og tjenester. Faste 1990-priser. Mill. kr 1)

	1990*	1991*	-----1991-----				----1992 2)----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Import i alt	243664	246827	57216	63409	59411	66791	60624	65435
Varer	171733	170555	40987	44771	38141	46656	40593	43470
Skip, nybygde og eldre	13645	10881	3086	1758	1416	4622	1052	1977
oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	4376	3280	738	1270	518	754	117	250
Direkte import ved oljevirkosomhet	960	3707	253	1889	1353	212	274	2224
Andre varer	152751	152687	36910	39854	34855	41068	39150	39018
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5054	5083	1387	1321	1109	1267	1557	1410
Råolje	1661	1703	342	755	189	417	206	270
Bergverksprodukter	2699	2531	623	648	660	600	591	618
Industriprodukter	143297	142998	34547	37110	32775	38567	36732	36673
Nærings- og nytelsesmidler .	6651	6886	1519	1820	1756	1790	1671	1760
Grafiske produkter	2064	2182	510	474	571	628	562	600
Treforedlingsprodukter	4596	4690	1201	1218	1097	1175	1257	1184
Kjemiske råvarer	8631	8413	2320	2007	2031	2056	2140	2144
Raffinerte oljeprodukter	3359	2986	759	731	778	718	579	638
Metaller	14161	14066	3449	3756	3205	3657	3884	4191
Tekstil- og beklædningsvarer .	13003	13280	3459	2978	3607	3236	3782	2901
Trevarer	4964	4790	1149	1159	1100	1383	1280	1143
Kjemiske og mineralske produkter	26719	27854	6315	7306	6397	7835	7079	6765
Andre verkstedprodukter	47073	48658	12188	12729	10747	12994	12176	12861
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	12075	9194	1679	2933	1485	3097	2323	2487
Elektrisk kraft ..	40	372	11	22	122	217	63	46
Tjenester	71932	76272	16229	18638	21270	20135	20031	21965
Brutto utgifter ved skipsfart	27691	28600	7054	7200	7461	6884	7299	7221
Brutto utgifter ved oljeboring	727	1229	330	360	287	252	316	258
Direkte import ved annen oljevirkosomhet	3673	6233	845	2066	2097	1225	1273	2417
Nordmenns konsum i utlandet	23266	21341	3911	4835	6999	5596	4452	5450
Andre tjenester	16575	18869	4088	4177	4426	6178	6691	6619

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Utenriksregnskapet er under omlegging på grunn av endringer i Norges Banks valuta-statistikk. Omleggingen betyr at tallene for enkelte poster fra og med 1. kvartal 1992 ikke er helt sammenlignbare med tallene for tidligere perioder. Dette gjelder spesielt posten "andre tjenester".

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1987	1988	1989	1990	1991	-----1992-----					
						Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Råolje	4.1	4.7	6.2	6.8	7.8	8.1	9.1	9.0	8.2	8.7	9.0
Naturgass	2.4	2.5	2.6	2.3	2.3	2.4	2.5	2.4	2.1	2.2	2.1

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1990=100.

Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1987	1988	1989	1990	1991	-----1992-----					
						Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Produksjon etter næring:											
Oljeutv., bergv.dr., ind. og kraft	87	90	98	100	102	104	107	110	106	110	111
Oljeutv. og bergverksdrift	68	75	95	100	111	117	120	124	111	125	125
Industri	101	100	100	100	98	97	101	99	102	102	100
Kraftforsyning	86	90	98	100	91	92	101	101	95	98	95
Produksjon etter konkurransetype:											
Skjermet industri	101	101	102	100	102	102	100	104	106	105	102
Utekonk. industri og bergv.	90	94	97	100	98	95	101	97	100	99	93
Hjemmekonkurrerende i alt	106	102	100	100	97	97	99	99	102	100	102
Hjemmekonk. konsumvareind.	106	99	97	100	97	95	96	95	98	96	97
Hjemmekonk. inv.vareind.	106	102	101	100	97	97	101	99	103	101	103

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1989	1990	1991	-----1992-----					
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Industri ialt	0.2	0.1	-1.6	-1.9	0.2	0.0	1.7	1.1	1.3
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	1.0	-1.9	3.2	-1.1	-3.2	-4.3	-1.6	1.5	2.1
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-12.0	1.3	-0.5	-7.2	-4.0	-2.7	-0.4	-2.0	-3.3
Trevarer	-3.9	-4.8	-7.7	-6.4	-1.1	0.2	1.2	-2.5	-1.4
Treforedling	6.5	-1.2	-1.1	-7.5	-0.4	-4.6	-0.2	-7.1	-5.2
Grafisk produksjon og forlagsv.	0.3	-1.0	0.3	-2.4	-1.2	-1.1	1.0	0.2	1.3
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	3.9	6.6	-5.0	-4.8	-3.3	-1.4	-0.7	-0.9	-0.3
Mineralske produkter	-9.5	-2.8	-12.0	0.0	2.0	-2.3	5.3	4.5	8.6
Jern, stål og ferrolegeringer	-2.6	-1.4	-5.2	10.4	12.3	11.5	8.6	6.4	-2.6
Ikke-jernholdige metaller	3.4	1.1	0.8	-4.9	-4.6	-2.5	-1.4	1.8	0.2
Metallvarer	-2.2	-1.3	-1.6	-4.5	-1.0	-0.7	1.5	1.2	3.3
Maskiner	0.0	0.1	-2.8	2.7	8.5	9.2	11.9	8.4	11.3
Elektriske apparater og materiell	2.1	-0.3	-5.9	-8.7	-5.0	-0.7	2.4	3.3	1.7
Transportmidler	2.1	2.4	3.8	4.1	4.8	2.7	1.7	-0.6	0.7
Tekn. og vitensk. instr. mv.	2.1	6.9	4.9	4.6	2.7	-0.2	-0.6	-0.4	0.9
Industriproduksjon ellers	-5.4	3.8	4.5	2.9	5.9	1.4	2.4	-6.7	-1.3

1) Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B4: ORDRETLGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	-----1990-----			-----1991-----			--1992--		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	227	231	230	244	222	234	248	274	246	249	206	247	229
For eksport	251	273	259	247	268	260	259	272	251	270	197	283	254
Fra hjemmemarkedet	193	172	190	239	154	200	242	267	235	226	228	187	189
Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	350	394	318	287	323	320	305	261	303	292	291	264	273
For eksport	380	436	353	321	356	352	340	287	342	330	326	293	306
Fra hjemmemarkedet	250	253	204	171	211	212	184	175	173	168	169	172	161
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	220	215	224	212	218	233	226	198	231	186	234	208	247
For eksport	284	338	339	331	318	347	328	314	352	313	346	314	348
Fra hjemmemarkedet	194	164	177	164	167	193	179	164	170	141	181	179	195

TABELL B5: ORDRERESERVER - INDUSTRI

Ordrereserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	-----1990-----			-----1991-----			--1992--		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordrereserver i alt	189	187	165	176	147	153	177	207	168	177	154	166	140
For eksport	183	194	175	174	147	180	183	200	151	173	173	189	152
Fra hjemmemarkedet	197	179	153	179	146	120	170	217	188	181	131	138	126
Produksjon av metaller:													
Ordrereserver i alt	212	283	249	242	252	244	234	248	260	239	220	223	222
For eksport	251	334	292	286	291	287	275	292	307	283	260	266	262
Fra hjemmemarkedet	109	150	138	128	151	133	127	133	137	124	117	113	116
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordrereserver i alt	255	253	246	257	240	251	245	252	258	254	264	275	290
For eksport	363	443	466	427	478	477	425	421	435	422	432	445	458
Fra hjemmemarkedet	209	172	152	184	137	154	168	180	182	182	192	202	218

TABELL B6: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER FOR OLJEUTVINNING
Løpende priser, mill. kroner. Tallene for årene viser gjennomsnitt av kvartalene.

	1988	1989	1990	1991	-----1990-----				-----1991-----				1992	
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	

Leting:														
I alt	1040	1251	1285	2035	1016	1289	1285	1548	1540	2046	1947	2608	1840	
Undersøkelserboringer	645	864	904	1326	718	916	939	1044	1008	1277	1318	1702	1257	
Generelle undersøkelser	134	114	93	256	35	109	112	116	132	263	287	343	192	
Felt eval. og - undersøkt	115	103	129	212	49	131	108	226	55	282	166	346	19	
Adm. og andre kostnader	147	171	159	241	213	132	127	162	345	224	177	217	372	

Feltutbygging:														
I alt	4921	5665	4878	5566	4919	4891	4535	5166	4862	4615	5771	7016	6431	
Varer	2014	2436	3141	3023	2258	3110	3249	3947	3010	2596	3002	3483	3647	
Tjenester	2594	2952	1390	2251	2310	1530	885	834	1697	1766	2400	3142	2378	
Produksjonsboring	313	277	347	292	351	251	401	385	156	253	368	390	406	

Felt i drift:														
I alt	934	803	994	1274	770	999	903	1305	1019	1398	1364	1313	1337	
Varer	177	85	203	201	97	188	161	366	114	157	222	309	186	
Tjenester	209	120	188	256	90	214	193	255	253	325	232	213	214	
Produksjonsboring	548	598	603	817	584	597	548	684	652	916	910	791	937	

TABELL B7: INDUSTRIINVESTINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN
Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1989	1990	1991	----1990----		-----1991-----		---1992---			
				3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv

Utførte	2715	2589	2620	2527	2744	2860	2776	2552	2292	2610	..
Antatte	3217	2964	3102	2998	3047	3006	3172	3212	3018	2626	3172

TABELL B8: BOLIGBYGGING
Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1989	1990	1991	-----1992-----						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	

Boliger satt igang		2.1	1.8	1.4	1.2	1.3	1.3	1.2	1.1	1.0
Boliger under arbeid		28.9	25.2	19.0	16.7	16.1	15.8	15.6	15.4	15.2
Boliger fullført		2.3	2.2	1.7	1.5	1.2	1.9	1.5	1.3	1.3

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B9: DETALJOMSETNINGSVOLUM
Sesongjustert indeks.1) 1990=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	1990	1991	-----1991/92-----					
						Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Omsetning ialt	110	100	98	100	98	99	100	96	102	100	100

1) Basert på en foreløpig beregning av sesongfaktorene, spesielt for desember 1988

TABELL B10: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.
Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1989	1990	1991	-----1992-----					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Omsetning i alt	-1.7	1.8	-1.9	2.3	2.4	2.3	2.9
Detaljomsättning etter næring:									
Nærings- og nytelsesmidler	0.5	1.3	0.4	1.4	4.8	3.7	8.6
Bekledning og tekstilvarer	1.9	13.4	5.3	5.7	-1.3	-2.3	-6.4
Møbler og innbo	-1.0	2.6	0.7	2.2	-0.6	-1.8	-4.4
Jern, farge, glass, stent. og sport	-4.4	-4.5	1.6	-3.0	-4.9	-2.5	-4.2
Ur, opt., musikk, gull og sølv	-5.2	17.5	2.3	3.1	0.6	0.3	-2.5
Motorkjøretøyer og bensin	-4.9	-2.4	-10.0	4.0	3.7	4.4	3.6
Reg. nye personbiler	-19.1	11.9	-13.5	17.1	7.0	9.4	7.1	16.2	12.6

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B11: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN
Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer. 2)

	1988	1989	1990	1991	-----1990-----			-----1991-----			--1992--		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:													
Kvinner	33	45	46	48	44	49	41	48	46	52	46	48	50
Menn	36	61	66	68	68	66	55	72	64	70	66	84	76
Totalt	70	106	112	116	112	115	97	120	110	123	112	132	126

Tallet på sysselsatte 1) 2114 2049 2030 2010 2039 2050 2023 1988 1997 2046 2009 1980 1996

1) F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.
2) Omlegging av AKU f.o.m. 2.kvartal 1988.

TABELL B12: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER
Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1989	1990	1991	-----1992-----					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Sesongjusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	83.0	92.8	100.7	107.6	110.4	118.8	111.5	116.3	130.9
Ujusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	82.9	92.7	100.7	115.1	112.7	118.2	104.9	117.5	130.1
Herav: Permitterte 1000 pers.	17.4	15.8	9.9	12.3	11.3	11.0	7.3	5.6	5.0
Ledige plasser 1000 pers.	6.9	6.6	6.5	8.0	9.9	8.6	9.2	6.6	4.9
Arbeidsløshetsprosenten 1)	3.8	4.3	4.7	5.4	5.3	5.6	4.9	5.5	6.1
Arb.løse/led.plasser	14.5	14.6	16.9	14.3	11.4	13.7	11.4	17.8	26.6

1) Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
 Kroner.

	1989	1990	1991	1990			1991			1992	
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv		4.kv
Industri, kvinner	76.4	81.7	86.6	79.2	85.0	84.6	84.4	86.5	87.3	88.3	87.7
Industri, menn	89.5	94.6	99.5	92.5	98.4	96.9	97.3	99.9	100.0	100.8	100.9
Bygge- og anl., menn	100.9	101.4	107.0	101.5	103.3	102.3	104.0	107.0	107.7	109.4	107.7

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1989	1990	1991	1992						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	
Ialt		4.6	4.1	3.4	2.3	2.5	2.4	2.4	2.5	2.5
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt		2.7	3.2	1.7	3.2	3.1	2.7	2.6	2.7	1.2
Drikkevarer og tobakk		5.1	7.0	7.1	8.4	8.3	8.3	7.8	7.7	10.4
Klær og skotøy		3.1	2.1	1.8	1.8	1.7	1.5	2.3	2.4	2.4
Bolig, lys og brensel		6.1	6.4	4.5	2.6	2.1	2.3	2.3	2.1	2.4
Møbler og husholdningsartikler		3.6	2.6	2.2	0.4	0.6	0.4	0.2	0.1	0.2
Helsepleie		4.3	8.5	6.9	4.6	4.7	4.8	4.8	4.8	7.6
Reiser og transport		5.3	2.9	3.0	0.9	2.3	2.1	1.9	1.9	2.0
Fritidssysler og utdanning		4.5	4.6	4.4	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4	3.5
Andre varer og tjenester		4.4	3.3	3.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.8	2.8
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer		2.1	4.8	1.5	3.6	3.6	3.0	3.2	3.4	0.7
Andre norskproduserte konsumvarer		4.7	5.3	5.3	2.0	2.5	2.5	2.1	1.9	2.7
Importerte konsumvarer		2.9	1.7	2.0	1.9	2.1	2.1	2.3	2.2	2.2
Husleie		7.6	6.5	4.9	4.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5
Andre tjenester		5.7	3.7	2.4	1.2	1.9	1.9	1.9	2.5	2.7

TABELL B15: ENGROSPRISER

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1989	1990	1991	1992						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	
Ialt		5.5	3.7	2.5	0.2	0.4	0.6	0.6	0.6	-0.1
Matvarer og levende dyr		3.4	4.5	4.4	3.1	2.3	1.5	1.6	1.1	0.0
Drikkevarer og tobakk		4.1	4.9	4.9	6.2	6.2	6.3	6.3	5.2	6.6
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	10.8	-0.2	-1.0	-3.3	-1.4	-3.8	-2.8	-3.0	-3.0	-3.0
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	8.9	10.2	1.9	-5.1	-3.4	-1.2	-1.1	-0.6	-3.0	-3.0
Dyre- og plantefett, voks	3.1	1.9	3.1	7.1	8.6	8.5	6.4	6.4	3.6	3.6
Kjemikalier	6.5	-1.4	1.8	0.6	0.0	0.6	0.3	-0.5	-0.2	-0.2
Bearbejdede varer etter materiale	5.2	1.5	1.1	-0.1	0.4	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3
Maskiner og transportmidler	3.7	2.6	2.6	1.1	0.8	1.3	1.2	1.3	1.3	1.3
Forskjellige ferdigvarer	3.9	2.6	3.6	2.7	2.2	2.3	2.2	2.1	2.1	2.1

TABELL B16: UTENRIKSHANDEL - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	1990	1991	1992					
						Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Eksport 1)	6.5	7.8	8.9	9.5	9.2	9.1	9.4	8.8	9.1	8.9	8.8
Import 2)	12.0	11.5	11.5	12.8	12.9	13.4	13.3	12.6	12.8	13.0	12.6
Import 3)	11.8	11.4	11.4	12.7	12.7	13.3	13.2	12.6	12.7	12.9	..

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip og oljeplattformer.

3)Uten skip, oljeplattformer og råolje.

TABELL B17: UTENRIKSHANDEL - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. 1988=100. Årene viser gjennomsnittet av kvartals-tallene for det samme året.

	1988	1989	1990	1991	1990			1991				1992	
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Sesongjusterte tall:													
Eksportvolum 1)	103	110	121	120	122	125	123	125	120	117	118	126	126
Importvolum 2)	102	95	106	108	107	105	108	106	110	104	112	109	106
Ujusterte tall:													
Eksportpriser 1)	99	106	102	100	99	98	107	102	101	101	98	93	93
Importpriser 2)	100	106	107	105	106	107	108	102	104	107	107	104	103

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip og oljeplattformer.

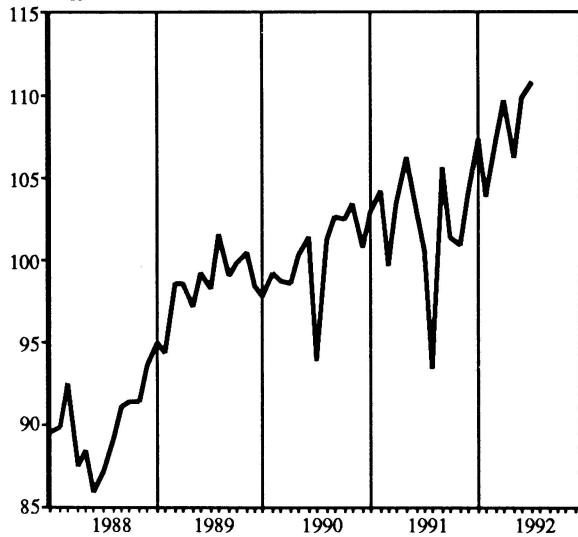
MERKNAD TIL TABELL B2.

2)For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformer er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

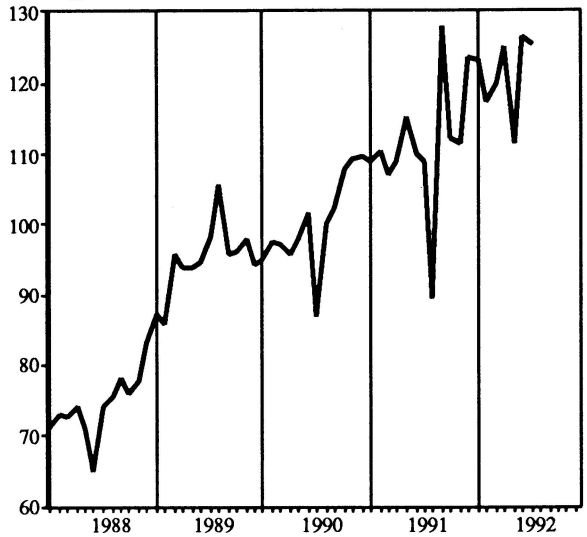
PRODUKSJONSINDEKS

Oljeutvinning, bergverksdrift, industri og kraftforsyning.
Sesongjustert. 1990=100

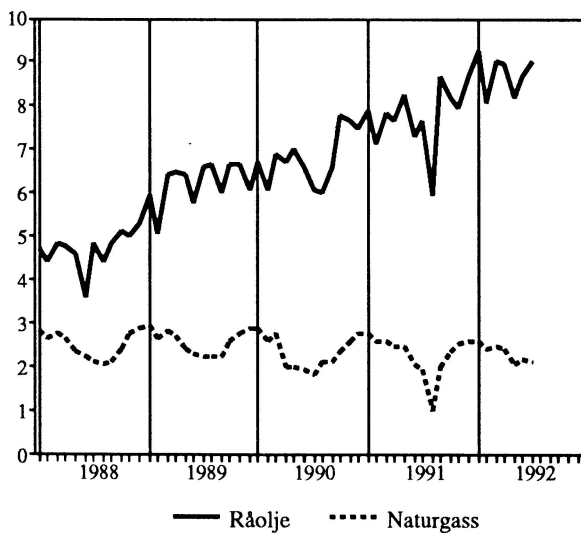
PRODUKSJONSINDEKS

Utvinning av råolje og naturgass.
Sesongjustert. 1990=100

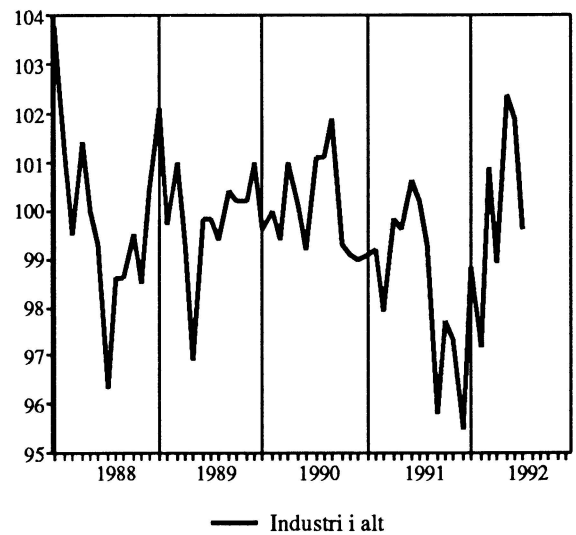
OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Råolje (mill. tonn) og naturgass (mrd. S m3). Ujusterte tall

PRODUKSJONSINDEKS

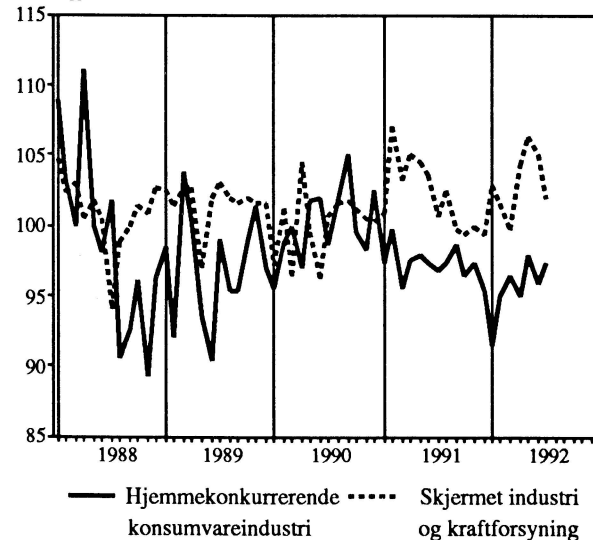
Sesongjustert. 1990=100

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning.

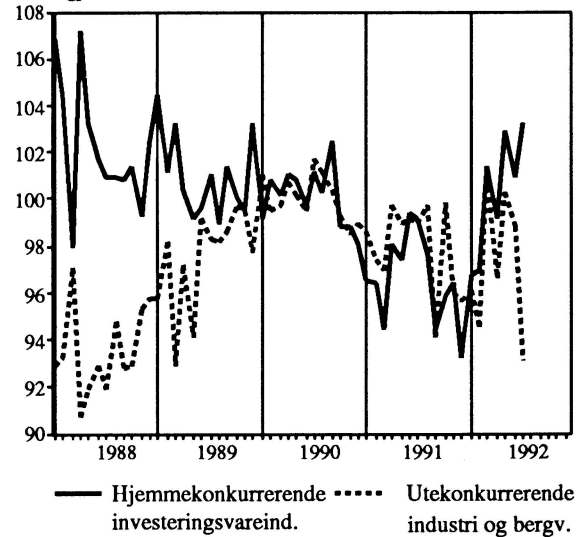
Sesongjustert. 1990=100

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning .

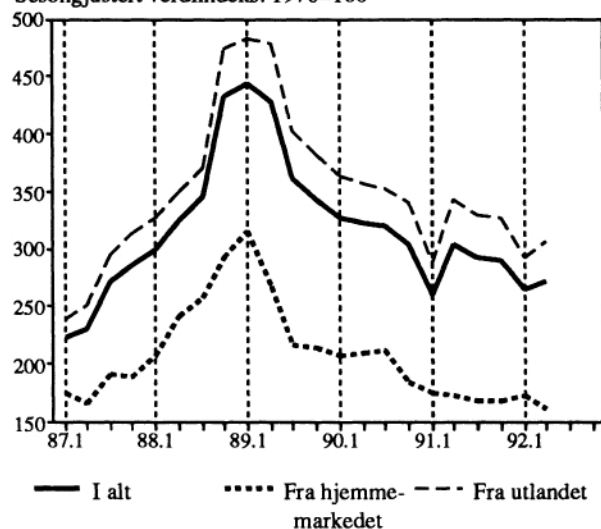
Sesongjustert. 1990=100

ORDRETILGANG.

Metaller

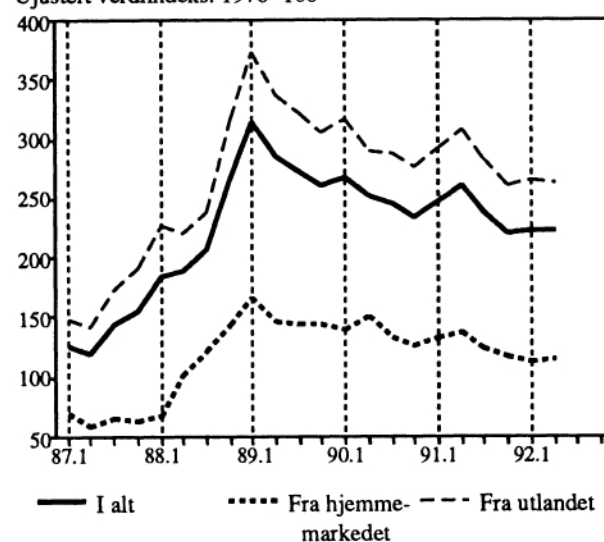
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

ORDERRESERVER

Metaller

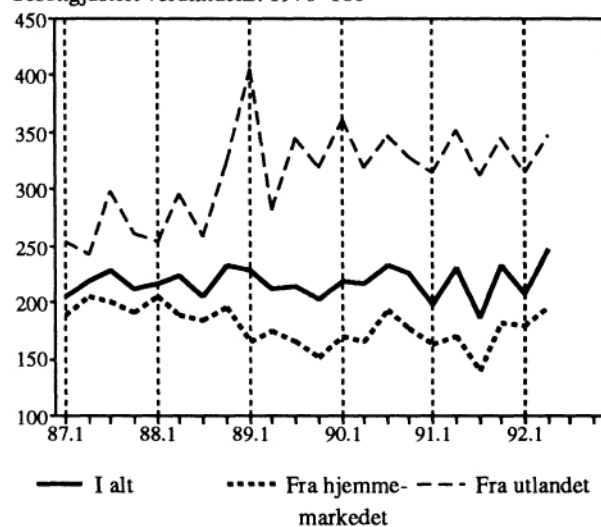
Ujustert verdiindeks. 1976=100

ORDRETILGANG

Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer mv.

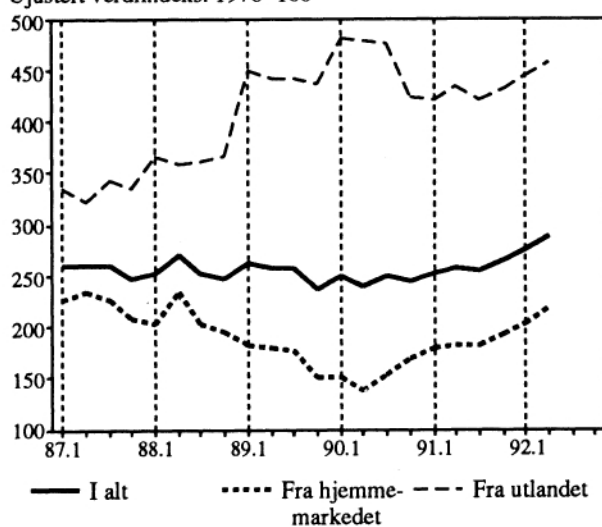
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

ORDERRESERVER

Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer mv.

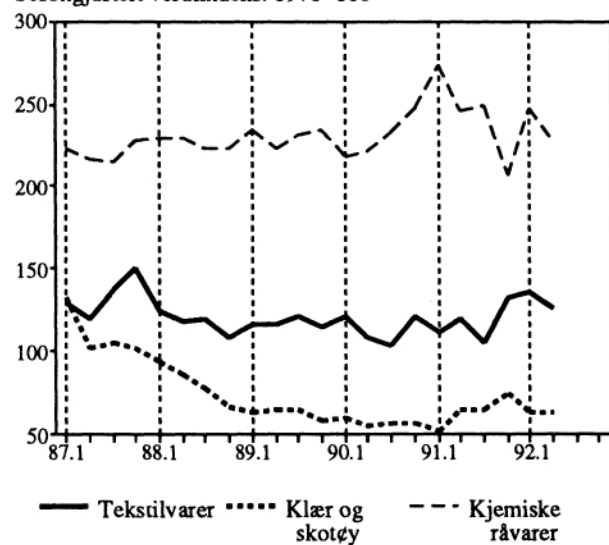
Ujustert verdiindeks. 1976=100

ORDRETILGANG

Tekstilvarer, klær og skotøy og kjemiske råvarer.

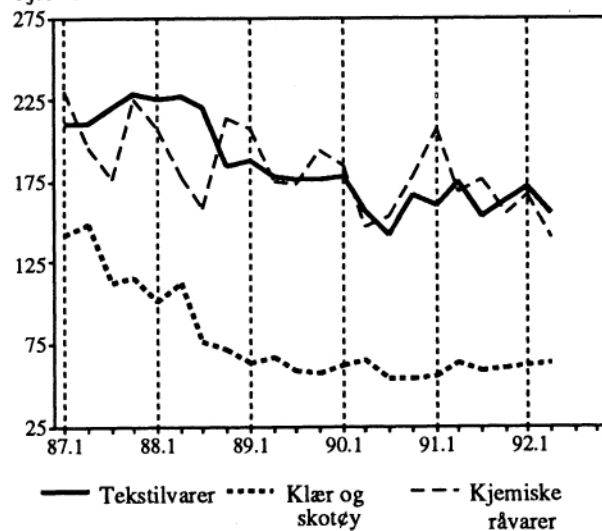
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

ORDERRESERVER

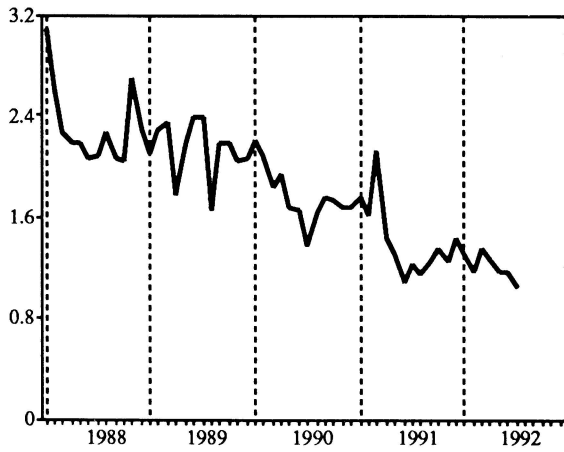
Tekstilvarer, klær og skotøy og kjemiske råvarer

Ujustert verdiindeks. 1976=100

BYGG

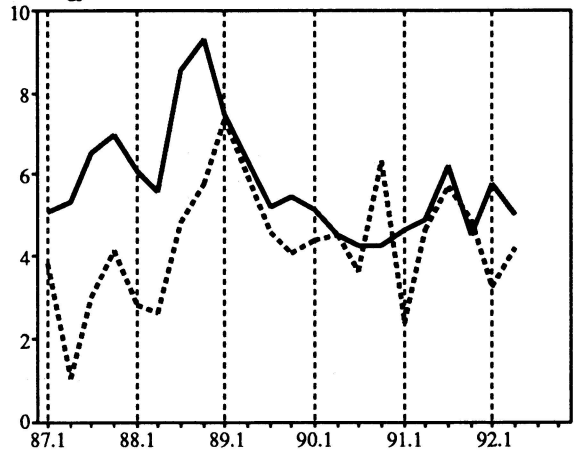
Boliger satt igang. Sesongjustert

— Antall boliger i tusen

BOLIGLÅN NYE BOLIGER

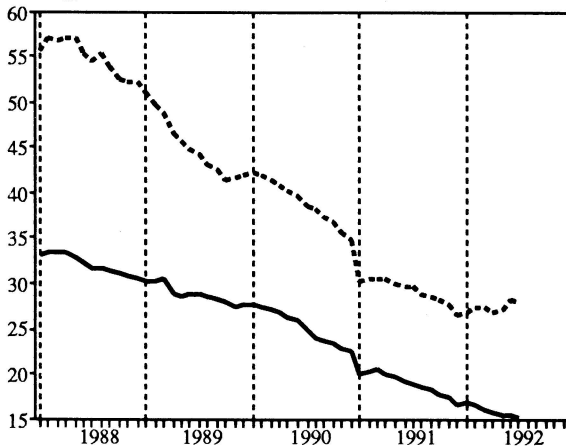
Antall oppføringslån fra Husbanken i 1000. Sesongjustert

— Innkornne søknader Bevilgede/tilviste lån

BYGG UNDER ARBEID

Sesongjustert

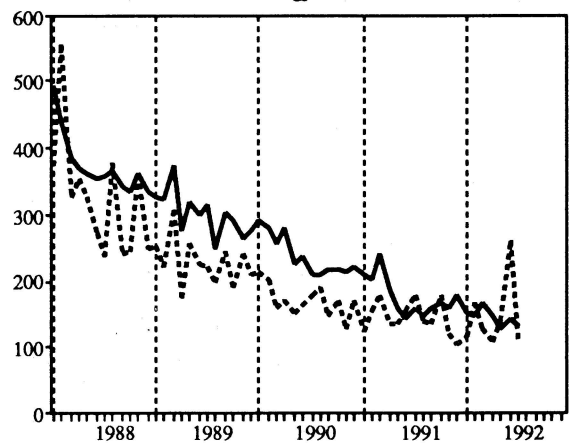

— Boliger antall i 1000 Andre bygg, bruksareal i 100 000 kvm.1)

1) Utenom jordbr., skogbr. og fiske. Over 30 kvm bruksareal

BYGG SATT IGANG

Bruksareal i tusen kvm. Sesongjustert.

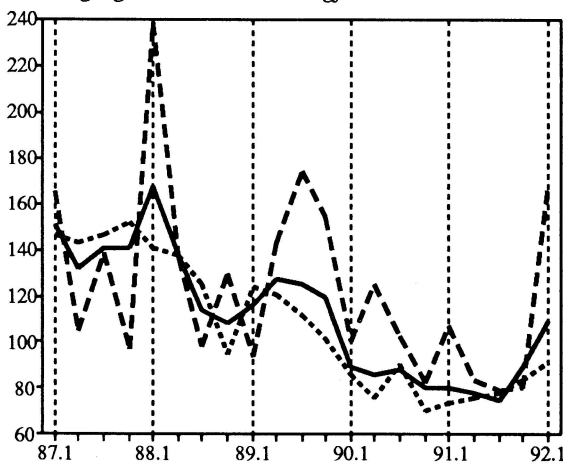

— Boliger Andre bygg 1)

1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 30 kvm. bruksareal.

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

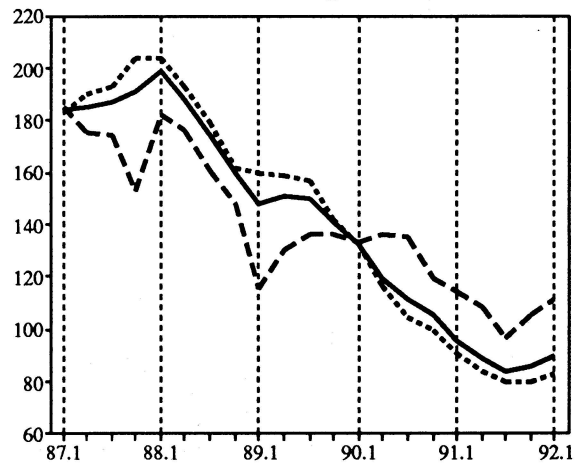
Ordretiligang. Verdiindeks. Sesongjustert. 1. kv. 1985=100

— I alt Byggevirksomhet - - - Anleggsvirksomhet

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

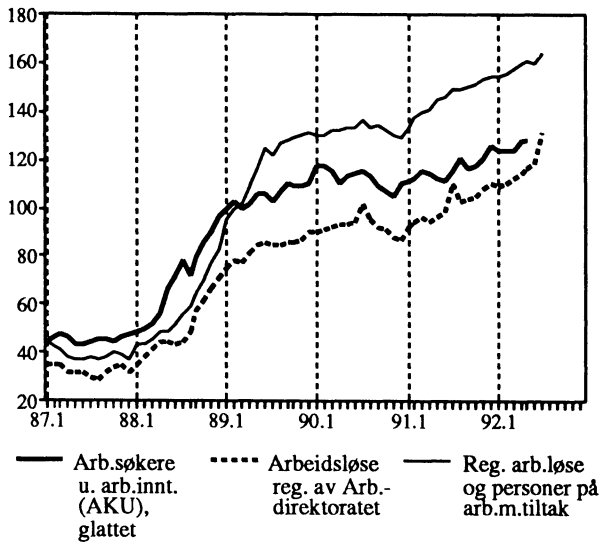
Ordreserve. Verdiindeks. Sesongjustert. 1.kv. 1985=100

— I alt Byggevirksomhet - - - Anleggsvirksomhet

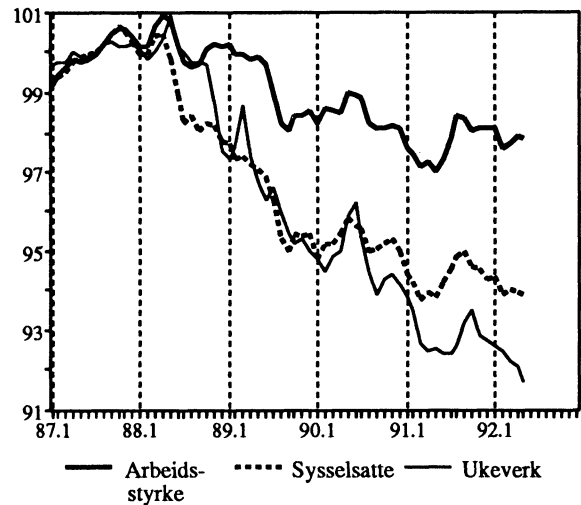
ARBEIDSLLEDIGE, 1000 PERSONER

Sesongjusterte månedstall

Kilde: SSB.

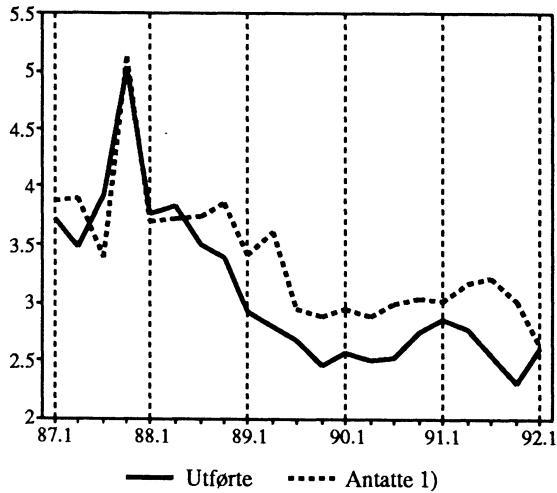
ARBEIDSSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE UKEVERK I ALT IFLG. ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN 1987=100. Sesongjusterte og glattede månedstall

Kilde: SSB.

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTINGER I INDUSTRI

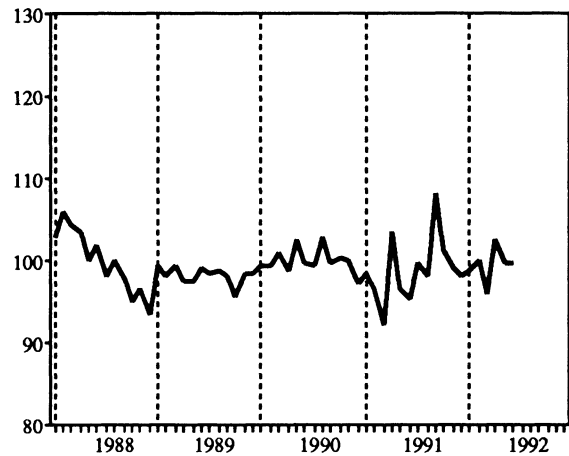
Sesongjusterte verdittall. Milliarder kroner pr. kvartal.

1) Anslag gitt i samme kvartal. Tallet for 4. kvartal 1987 inneholder korreksjoner for foregående kvartaler.

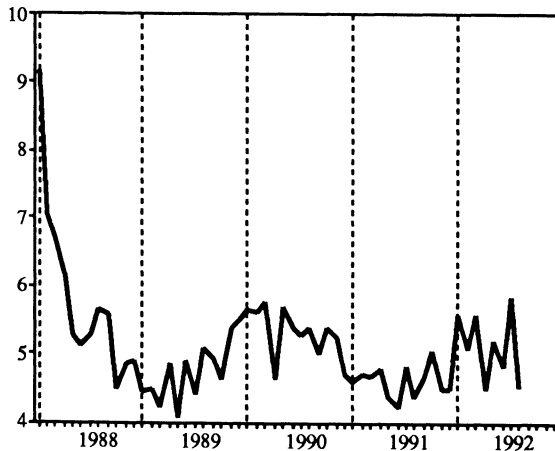
DETALJOMSETNING

Sesongjustert volumindeks. 1990=100

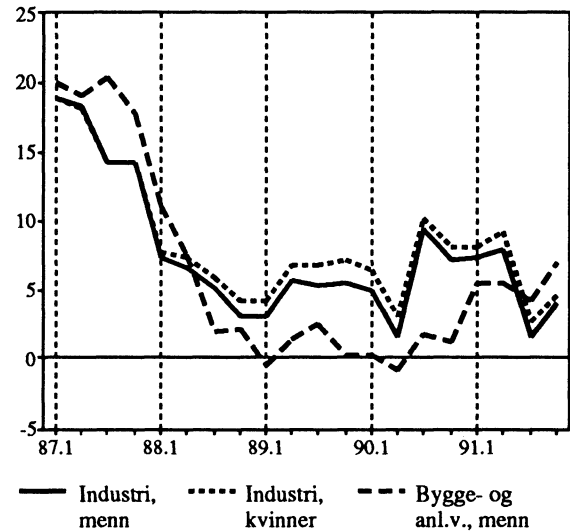
REGISTRERTE NYE PERSONBILER

1000 stk. Sesongjustert.

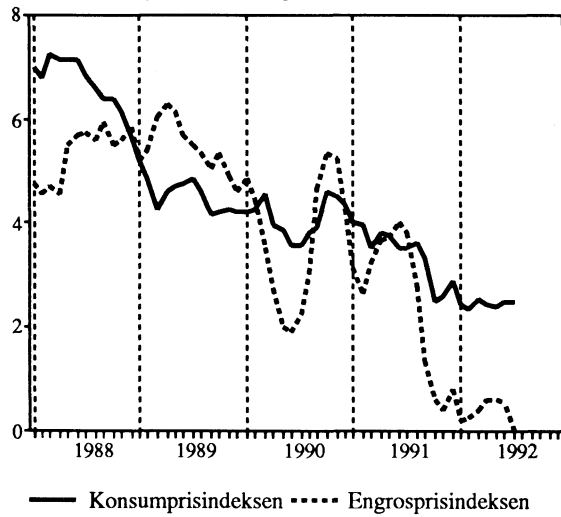
LØNNINGER

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år før.

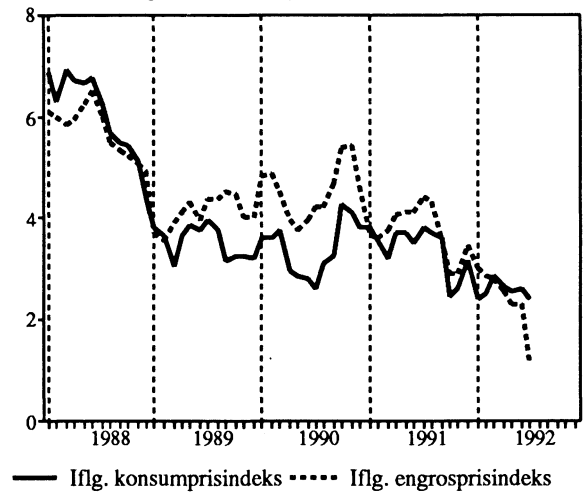
INNENLANDSKE PRISER

Prosent endring fra ett år tidligere

PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1)

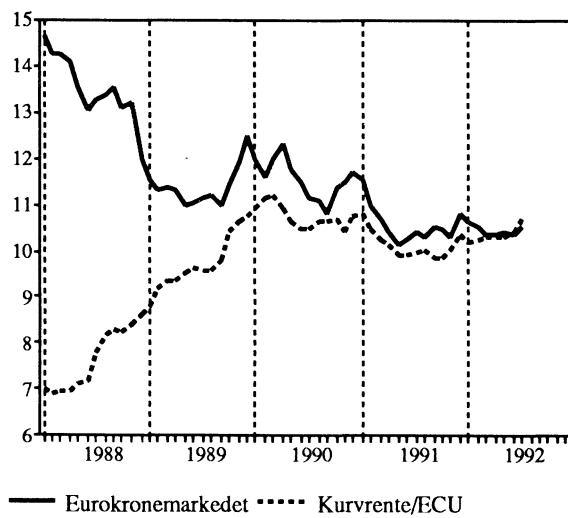
Prosent endring fra ett år tidligere.

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandelen og engrosprisindeksen for varer til konsum.

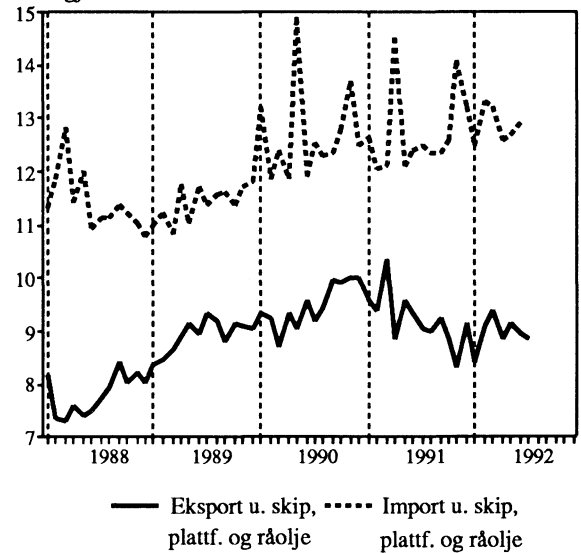
NOMINELL RENTE PÅ TRE-MÅNEDERS PLASSERINGER

Prosent

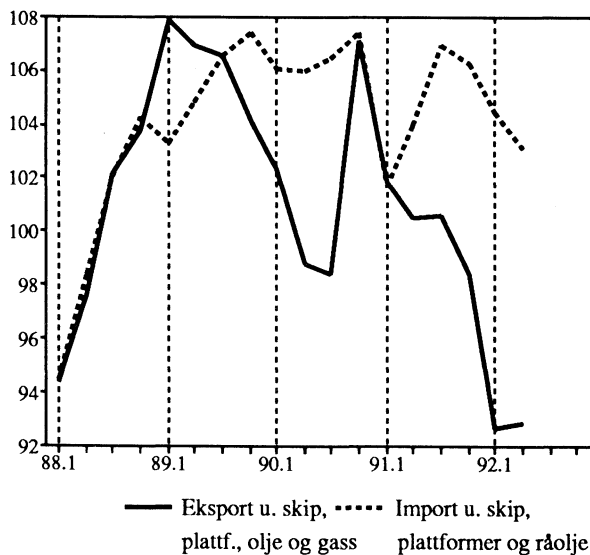
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

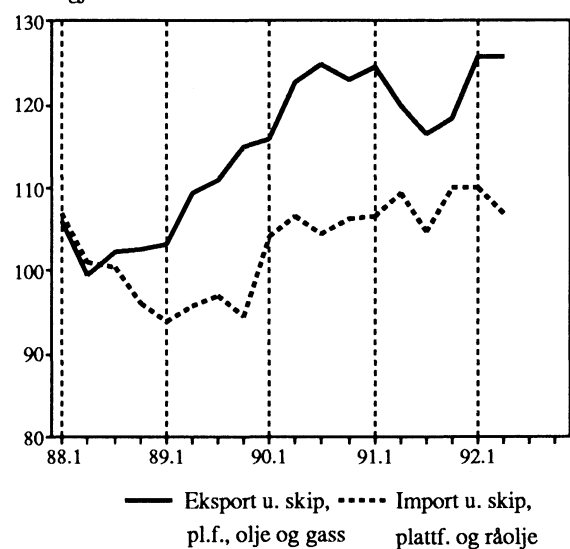
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Prisindekser (enhetspriser). 1988=100

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Sesongjustert volumindeks. 1988=100

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL C1: BRUTTONASJONALPRODUKT
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark	3,1	-0,6	0,9	0,8	1,7	1,0	2,1	2,9
Frankrike	2,3	2,4	4,2	4,1	2,2	1,3	2,0	2,6
Italia	2,5	3,0	4,1	2,9	2,2	1,4	1,5	2,1
Japan	2,5	4,6	6,2	4,8	5,2	4,5	1,8	3,1
USA	2,8	3,7	4,5	2,5	1,0	-0,7	2,1	3,6
Storbritannia	3,2	4,7	4,2	2,3	1,0	-2,2	0,4	2,6
Sverige	1,1	2,9	2,3	2,4	0,5	-1,2	-0,3	0,9
Tyskland (vest)	2,3	1,7	3,7	3,8	4,5	3,1	1,3	2,3
Norge	4,2	2,0	-0,5	0,4	1,8	1,6	2,0	1,9

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvnig OECD.

TABELL C2: PRIVAT KONSUM
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark	4,1	-1,7	-0,8	-0,4	0,4	2,2	2,4	3,0
Frankrike	3,7	3,0	3,4	3,3	2,9	1,5	2,5	2,5
Italia	3,8	4,2	4,1	3,5	2,8	2,8	2,2	2,4
Japan	3,1	4,3	5,2	3,4	4,2	2,6	2,7	3,0
USA	4,3	2,8	3,6	2,8	1,2	-0,1	2,6	2,7
Storbritannia	5,7	6,0	6,9	3,5	0,8	-1,7	0,6	2,6
Sverige	4,8	4,6	2,5	1,4	-0,2	1,2	0,2	0
Tyskland (vest)	3,4	3,5	2,8	1,4	4,7	2,5	1,2	2,4
Norge	5,6	-1,0	-2,8	-2,6	2,6	-0,1	1,5	3,2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvnig OECD.

TABELL C3: OFFENTLIG KONSUM
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark	1,5	2,5	0,2	-0,3	-1,0	-2,2	0	0,1
Frankrike	1,7	2,8	2,9	0,3	1,9	3,2	1,8	2,0
Italia	2,9	3,7	2,8	0,8	1,3	1,7	1,1	1,2
Japan	6,2	-0,6	2,2	2,0	1,9	3,4	3,0	2,8
USA	4,0	2,6	0,2	1,5	3,2	0,9	-0,8	-0,8
Storbritannia	2,0	1,1	0,6	0,9	3,1	2,4	1,6	2,2
Sverige	1,2	1,3	0,6	1,9	2,1	1,0	0,2	-0,5
Tyskland (vest)	2,5	1,5	2,2	-1,7	2,1	0,8	1,5	1,2
Norge	2,2	4,0	0,5	2,3	2,3	3,3	2,9	2,3

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvnig OECD.

TABELL C4: BRUTTOINVESTINGER I FAST REALKAPITAL
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark	16,2	-7,4	-4,8	-0,6	-0,5	-2,1	-0,1	4,8
Frankrike	3,3	5,2	8,6	7,0	2,9	-0,6	-0,6	2,9
Italia	1,6	5,8	6,8	4,3	3,3	0,9	1,7	2,9
Japan	5,8	10,4	11,9	9,3	9,5	3,5	-0,5	3,0
USA ¹	0,0	2,6	5,6	0,4	-1,6	-7,6	3,4	9,4
Storbritannia	1,7	8,6	14,1	6,8	-2,4	-10,3	-1,0	3,7
Sverige	-0,6	7,6	6,0	11,8	-1,7	-7,3	-8,3	-1,6
Tyskland (vest)	3,2	2,2	4,6	7,0	8,8	6,7	1,6	2,8
Norge	23,9	-2,1	1,6	-4,8	-28,5	0,2	-3,7	11,3

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvnig OECD.

¹ Private bruttoinvesteringer.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL C5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark.....	-0,3	4,8	7,3	5,0	8,0	5,8	4,7	5,7
Frankrike.....	-1,1	2,7	8,1	10,2	5,5	4,0	5,2	6,1
Italia.....	3,8	3,3	4,8	8,8	7,8	-0,8	3,8	6,1
Japan.....	-5,2	3,9	10,7	14,9	10,7	5,0	4,2	6,1
USA.....	3,0	13,5	18,3	11,3	7,7	6,6	7,2	7,9
Storbritannia.....	3,7	5,1	0,3	4,2	5,0	0,7	3,4	4,8
Sverige.....	3,3	3,9	3,0	3,0	2,0	-2,7	1,7	4,0
Tyskland (vest).....	0,0	0,8	5,8	11,4	11,0	12,1	3,7	5,1
Norge.....	1,6	1,2	5,5	10,6	7,8	5,0	3,0	3,5

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER
Prosentvis volumendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark.....	6,4	-2,2	1,4	4,4	2,1	3,8	4,0	5,8
Frankrike.....	7,0	7,9	8,7	8,2	6,5	2,8	3,2	5,7
Italia.....	4,6	10,1	7,0	7,6	7,8	2,9	5,2	6,0
Japan.....	2,8	8,7	21,3	22,1	12,0	-2,7	3,4	5,9
USA.....	9,4	7,5	7,1	3,7	2,2	0,3	6,9	8,6
Storbritannia.....	6,4	7,6	12,8	7,4	1,0	-2,9	4,7	6,0
Sverige.....	5,5	7,2	4,7	7,1	1,2	-6,9	1,0	3,0
Tyskland (vest).....	3,6	4,8	5,7	8,4	11,6	12,6	4,1	5,2
Norge.....	9,9	-7,3	-1,7	1,0	2,6	0,5	0	4,5

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C7: PRIVAT KONSUM
Prosentvis prisendring fra foregående år.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark.....	3,5	4,8	4,9	5,0	2,1	2,5	2,2	2,2
Frankrike.....	2,7	3,1	2,7	3,5	3,0	3,1	2,8	2,6
Italia.....	5,8	4,9	5,3	6,3	6,3	6,7	5,3	4,2
Japan.....	0,6	-0,2	-0,1	2,4	2,6	2,6	1,4	1,6
USA ¹	2,4	4,7	3,9	5,4	5,1	4,0	3,1	3,2
Storbritannia.....	4,3	4,1	5,0	5,8	5,6	7,4	5,6	3,8
Sverige.....	4,5	5,3	6,0	6,9	9,7	10,2	3,2	2,7
Tyskland (vest).....	-0,5	0,6	1,4	3,0	2,6	3,6	4,2	3,5
Norge.....	7,6	7,9	6,2	4,2	4,3	3,6	2,6	2,0

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL C8: ARBEIDSLEDIGHET¹
I prosent av den totale arbeidsstyrken¹.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 anslag	1993 prognose
Danmark.....	8,0	8,0	8,6	9,3	9,5	10,4	10,7	10,2
Frankrike.....	10,4	10,5	10,0	9,4	8,9	9,4	9,8	9,8
Italia.....	10,5	10,9	12,2	12,1	11,1	11,0	11,2	11,5
Japan.....	2,8	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	2,2	2,3
USA ²	6,9	6,1	5,5	5,3	5,5	6,7	7,1	6,5
Storbritannia.....	11,2	10,3	8,2	6,2	5,9	8,3	9,8	9,7
Sverige.....	2,7	1,9	1,6	1,4	1,5	2,7	4,5	5,2
Tyskland (vest) ²	6,4	6,2	6,2	5,6	4,9	4,3	4,7	4,8
Norge.....	2,0	2,1	3,2	4,9	5,2	5,5	5,8	5,3

Kilde: Historiske tall for Norge: AKU-tall fra Statistisk sentralbyrå. Forøvrig OECD.

¹ Alle land unntatt Danmark følger ILO-definisjon av ledighet.² Unntatt militære styrker.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL D1: SVERIGE

	1989	1990	1991	1992						
				Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	108	105	97	93	92	91
Arbeidsløshetsprosent		1,4	1,5	2,7	4,0	4,2	4,2	4,4	4,6	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang ¹	1985=100	137	135	126	117	126	124
Konsumpriser	1985=100	122,3	135,1	147,8	149,8	150,4	150,8	150,9	150,6	150,4

¹ Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL D2. DANMARK

	1989	1990	1991	1992						
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	
Sesongjusterte tall:										
Salgsvolum, industrien	1985=100	109	109	112	110	114	111	114	113	..
Detaljomsætningsvolum	1985=100	100	100	102	100	100	99	99	101	101
Arbeidsløshetsprosent		9,2	9,5	10,4	10,8	10,9	10,9	11,0	11,1	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang ¹	1985=100	124	123	129	137	132	133	123	136	..
Konsumprisindeks	1985=100	118,1	121,2	124,1	125,1	125,7	126,2	126,4	127,3	127,3

¹ Tilgang på nye ordrer i investeringsvareindustrien.

TABELL D3: STORBRITANNIA

	1989	1990	1991	1992						
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1985=100	119,1	118,7	112,4	109,9	111,1	111,8	111,7	111,0	..
Ordretilgang ¹	1985=100	123	112	100	95	94	101	100	84	..
Detaljomsætningsvolum	1985=100	119,8	120,4	119,5	119,7	120,1	118,9	119,9	120,4	120,2
Arbeidsløshetsprosent		6,3	5,8	8,1	9,2	9,4	9,4	9,5	9,6	9,6
Ujusterte tall:										
Konsumprisindeks	1985=100	121,9	133,4	141,3	143,5	144,2	144,6	147,0	147,5	147,7

¹ Volumet av tilgangen på nye ordrer til verstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL D4: TYSKLAND (VEST)

	1989	1990	1991	1992						
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	111	117	121	122	123	121	120	121	..
Ordretilgang ¹	1985=100	120	133	138	141	142	137	135
Detaljomsætningsvolum	1985=100	114	124	131	133	130	128	129	128	..
Arbeidsløshetsprosent		7,9	7,2	6,3	6,2	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6
Konsumpriser	1985=100	104,2	107,0	110,7	112,9	113,5	114,1	114,2	114,7	115,1

¹ Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL D5: FRANKRIKE

		1989	1990	1991	1992					
					Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	111	113	113	114	113	113	115
Arbeidsløshetsprosent		9,6	9,0	9,4	9,8	9,9	9,9	10,0	10,0	..
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1985=100	112,5	116,3	119,9	121,9	122,2	122,5	122,8	123,2	123,3

TABELL D6: USA

		1989	1990	1991	1992					
					Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	114,6	115,6	113,4	112,7	113,2	113,6	114,5	115,3	114,6
Ordretilgang ¹	Mrd. dollar	128,7	123,1	117,1	118,0	117,8	120,2	122,4	119,8	123,1
Detaljomsætningsvolum ²	Mrd. dollar	123,2	123,5	121,4	124,4	125,4	123,5	124,1	124,1	..
Arbeidsløshetsprosent		5,3	5,5	6,7	7,1	7,3	7,3	7,2	7,5	7,8
Konsumprisindeks	1985=100	115,3	121,6	126,7	128,6	128,9	129,6	129,9	130,1	..

¹ Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

² I 1982-priser.

TABELL D7: JAPAN

		1989	1990	1991	1991/1992					
					Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon ¹	1985=100	120,1	125,6	128,2	126,1	125,2	123,8	120,8	120,9	118,7
Ordretilgang ²	Mrd. yen	1254	1393	1459	1391	1522	1456	1529	1525	1352
Arbeidsløshetsprosent		2,3	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0	2,0	2,1
Konsumpriser	1985=100	103,5	107,0	110,5	111,8	111,6	111,9	112,1

¹ Industriproduksjon og gruvedrift.

² Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

Nye forskningsrapporter

RAPPORTER

Lasse S. Stambøl:
FLYTTING OG UTDANNING 1986-1989. NOEN RESULTATER FRA EN UNDERSØKELSE AV INNENLANDSKE FLYTTINGER PÅ LANDSDELSNIVÅ OG UTDANNING
Rapporter 92/15. Sidetall 73.
ISBN 82-537-3682-7

Denne rapporten beskriver hvordan flytting etter kjønn, alder og utdanning har vært over en tidsperiode mellom par av landsdeler (tilsammen 7 regioner). Datagrunnlaget er hentet fra tidsperioden 1986-1989.

Flere av resultatene vil senere bli benyttet i flytte-modellen REGARD (REGional modell for ARbeidsmarked og Demografi). Et av målene med modellen REGARD er å framskrive folketallet etter kjønn, alder og høyeste fullførte utdanning. Eva Ivås har hatt ansvaret for tilrettelegging av figurer og tabeller.

Prosjektarbeidet har vært delfinansiert av Miljøverndepartementet, Kommunaldepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Tor Arnt Johnsen:
RESSURSBRUK OG PRODUKSJON I KRAFTSEKTOREN
Rapporter 92/20. Sidetall 35.
ISBN 82-537-3696-7

I forbindelse med NORAS-prosjektet "Energi og samfunn" har det i SSB vært arbeidet med å etablere en empirisk modell for kraftsektoren. I denne modellen inngår relasjoner for produksjonsstrukturen i de tre delene av kraftsektoren; produksjon, overføring og fordeling av kraft. For overførings- og fordelingssektorens del har en ønsket å studere den historiske utviklingen med henblikk på å utnytte noe av den informasjon historien kan gi om produksjonsstrukturen. Alternativet til å benytte relasjoner estimert på historiske data er å benytte faste basisårskoeffisienter ved beskrivelsen av produksjonsstrukturen i disse to sektorene. Det er mindre påkrevet med estimering av kostnadsfunksjoner basert på historiske data for produksjonssektoren. For produksjonssektoren har en tilgang til kostnadsdata for planlagte utbyggingsprosjekter fra NVE.

I den første delen av rapporten (kapittel 2 og 3) studeres tidsutviklingen i produksjon og bruken av innsatsfaktorene realkapital, arbeidskraft, vareinnsats og krafttap pr. produsert enhet. En har undersøkt om det eksisterer forskjeller i utviklingen av ressursbruken over tid i de tre delene av kraftsektoren. Deretter etableres en økonometrisk modell for faktorbruken i overførings- og fordelingssektoren der skalaegenskaper, pris- og substitusjonselastisiteter estimeres. Estimeringsresultatene tyder på at det over estimeringsperioden 1973-1987 har vært tiltagende utbytte med hensyn til skalaen i disse to delsektorene. Data er hentet fra Johnsen (1990) som dokumenterer en oppdeling av nasjonalregnskapets data for kraftsektoren på de tre ovenfor nevnte delsektorene.

Anne Brendemoen, Solveig Glomsrød og Morten Aaserud:
MILJØKOSTNADER I MAKROPERSPEKTIV
Rapporter 92/17. Sidetall 46.
ISBN 82-537-3684-3

I denne rapporten settes informasjon fra ulike norske studier av miljøkostnader sammen til anslag over marginale miljøkostnader ved utslipp av svoveldioksid (SO₂), nitrogenoksider (NO_x), karbonmonoksid (CO) og partikler. I tillegg beregnes eksterne trafik-kostnader ved forbruk av bensin og diesel. Miljøgevinster ved å pålegge avgifter i samsvar med marginal miljø- og trafikkkostnad ved bruk av oljeprodukter blir beregnet, og vurdert i forhold til anslått reduksjon i bruttonasjonalproduktet som følger av avgiften.

SOSIALE OG ØKONOMISKE STUDIER

Inger Gabrielsen:
DET NORSKE SKATTESYSTEMET 1992 (THE NORWEGIAN TAX SYSTEM 1992)
SØS nr. 79, 1992. Sidetall 175.
ISBN 82-537-3728-9

Den første utgaven av Det norske skattesystemet ble utarbeidet ved det daværende skatteforskningskontoret i Statistisk sentralbyrå (SSB) og publisert i 1958 (SØS nr. 7). I 1968 utga SSB en ajourført utgave av publikasjonen (SØS nr. 20). Deretter fulgte en tredje utgave som ble fordelt på to hefter. Det første heftet kom i 1974 og omhandlet de direkte skattene, dvs. skatter som utlignes på inntekt og formue, mens det andre heftet som ble utgitt i 1977, behandlet direkte skatter og offentlige trygdeordninger - med hovedvekten på trygdeavgiftene (SØS nr. 24 og nr. 31).

Den foreliggende utgaven av det norske skattesystemet adskiller seg fra de tidligere på flere punkter. Således er siktemålet denne gangen at oversikten ikke først og fremst skal gi et øyeblikksbilde av skattesystemet. Det er derfor lagt vekt på å framstille historikken i sentrale deler av regelverket, dvs. redegjøre for viktige endringer som er gjennomført de siste ti-årene. Videre behandles overføringer til private generelt, såvel direkte stønader som subsidier, og ikke bare stønader fra offentlige trygdeordninger.

Forøvrig er hovedvekten lagt på den rene regelbeskrivelsen. Spørsmål av mer prinsipiell karakter, bl.a. drøfting av inndeling og avgrensning av skattene samt økonomiske og tekniske problemer ved utformingen av et skattesystem og de enkelte skatteordninger, er derimot utelatt i den foreliggende utgaven.

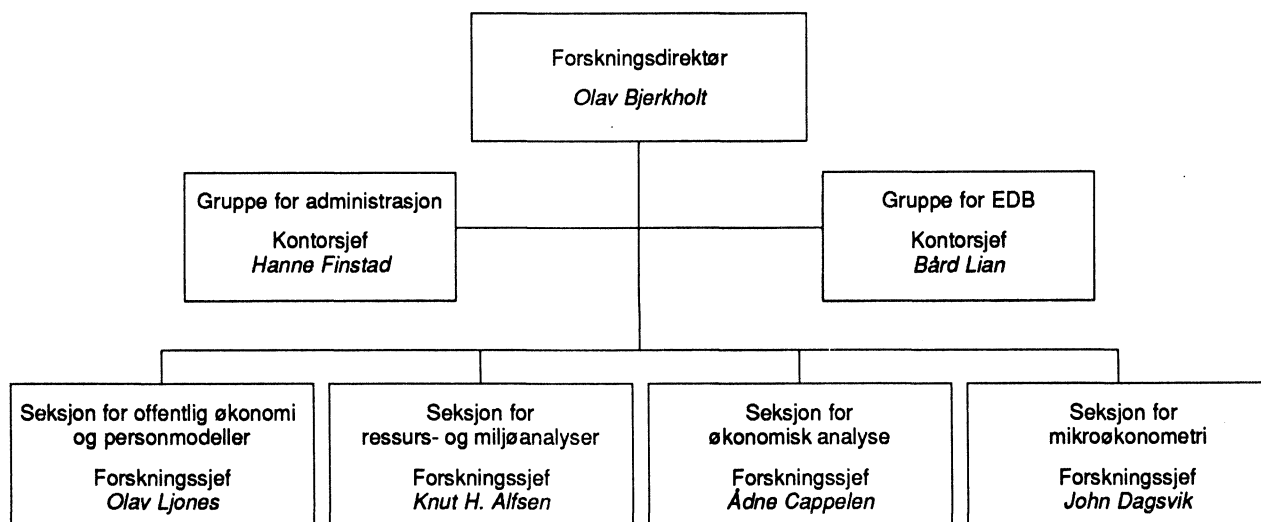
Arbeidet med publikasjonen er utført av rådgiver Inger Gabrielsen. Ann Lisbeth Brathaug har bistått med deler av avsnittet om subsidier. Ellen Borgen og Kjell Hammer har ytet verdifull hjelp ved utarbeiding av tallmaterialet til avsnittene om avgifter og subsidier.

Forskningsavdelingen i SSB ble opprettet i 1950. Avdelingen har ca. 95 ansatte (feb. 1992). Avdelingens budsjett for 1992 er på ca. 37 mill.kr. Ca. 45 prosent av virksomheten finansieres av eksterne oppdragsgivere, hovedsakelig forskningsråd og departementer.

Forskningsavdelingen er delt i 4 seksjoner med følgende hovedarbeidsområder:

- o Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller
 - * Offentlig økonomi, skatt
 - * Arbeidskraft og utdanning
 - * Regional analyse
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyser
 - * Miljøøkonomi
 - * Petroleumsøkonomi
 - * Energiforsyning
- o Seksjon for økonomisk analyse
 - * Konjunktur- og makroøkonomiske analyser
 - * Makroøkonomiske modeller
 - * Likevektsmodeller
- o Seksjon for mikroøkonometri
 - * Fordelingsanalyser, arbeidstilbud
 - * Konsumentatferd
 - * Bedrifters produktivitetsutvikling

Organisasjonskart:

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 9 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr. 310,-,
løssalgpris Nr. 1 kr. 60,-, ellers kr. 50,-.
Forespørsler om abonnement kan rettes til
Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnements-
service. Publikasjonen utgis i kommisjon hos
Akademika – Avdeling for offentlige
publikasjoner, Oslo, og er til salgs hos alle
bokhandlere.

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo
Tlf. (02) 86 45 00

Trykk: Statistisk sentralbyrå, Oslo

ISBN 82-537-3615-0
ISSN 0800-4110